

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1998-1999

3 december 1998

ONTWERP VAN DECREET

**houdende de algemene uitgavenbegroting
van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1999**

BELEIDSBRIEF

Economie

**Vlaanderen, Ondernemend Land : Bevordering van het ondernemerschap
Beleidsprioriteiten 1998-1999**

BELEIDSBRIEF

Energie

Beleidsprioriteiten 1998-1999

BELEIDSBRIEF

**Landbouw, Tuinbouw en Visserij
Beleidsprioriteiten 1998-1999**

BELEIDSBRIEF

Statistiek

Beleidsprioriteiten 1998-1999

BELEIDSBRIEF

**Toerisme. Vlaanderen - Europa 2002
Beleidsprioriteiten 1998-1999**

BELEIDSBRIEF

Tewerkstelling

Beleidsprioriteiten 1998-1999

BELEIDSBRIEF

**Het Vlaamse Wetenschaps-, Technologie- en Innovatiebeleid
Beleidsprioriteiten 1998-1999**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden
uitgebracht door de heer Eddy Schuermans
aan de Commissie voor Financiën en Begroting**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Robert Voorhamme.

Vaste leden :

de heren Leo Cannaerts, Paul Deprez, Johan De Roo, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heer Eddy Schuermans ;

de heren Karel De Gucht, Jacques Laverge, Didier Ramoudt ;

de heren Carlos Lisabeth, Jef Sleetckx, Robert Voorhamme ;

de heren Jan Penris, Frans Wymeersch ;

de heer Jean-Marie Bogaert ;

de heer Jos Stassen.

Plaatsvervangers :

de heren Joachim Coens, Jos De Meyer, mevrouw Mia De Schamphelaere, de heer John Taylor, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen ;

de heren Louis Bril, André Denys, Dirk Van Mechelen ;

de heren Freddy De Vilder, Fred Dielens, Jacky Maes ;

mevrouw Marijke Dillen, de heer Emiel Verrijken ;

de heer Chris Vandenbroeke ;

de heer Jos Geysels.

*Zie :***15** (1998-1999)

- Nr. 1 : Ontwerp van decreet + Bijlagen
- Nrs. 2 tot 12 : Amendementen
- Nr. 13-A : Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting
- Nr. 13-B : Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden
- Nr. 13-C : Verslag namens de Commissie voor Cultuur en Sport
- Nr. 13-D : Verslag namens de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud
- Nr. 13-E : Verslag namens de Commissie voor Media-beleid
- Nr. 13-F : Verslag namens de Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid
- Nr. 13-G : Verslag namens de Commissie voor Ruimtelijke Ordening, Openbare Werken en Vervoer
- Nr. 13-H : Verslag namens de Commissie voor Staatshervorming, Algemene Zaken en Verzoekschriften
- Nr. 13-I : Verslag namens de Commissie voor Welzijn, Gezondheid en Gezin

1158 (1998-1999)

- Nr. 1 : Beleidsbrief
- Nrs. 2 en 3 : Verslagen

1186 (1998-1999)

- Nr. 1 : Beleidsbrief
- Nr. 2 : Verslag

1187 (1998-1999)

- Nr. 1 : Beleidsbrief
- Nrs. 2 en 3 : Verslagen

1212 (1998-1999)

- Nr. 1 : Beleidsbrief
- Nr. 2 : Verslag

1213 (1998-1999)

- Nr. 1 : Beleidsbrief
- Nrs. 2 en 3 : Verslagen

1218 (1998-1999)

- Nr. 1 : Beleidsbrief
- Nrs. 2 en 3 : Verslagen

1219 (1998-1999)

- Nr. 1 : Beleidsbrief
- Nrs. 2 en 3 : Verslagen

*Zie ook :***12-A** (1997-1998)

- Nr. 1 : Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

13 (1997-1998)

- Nr. 1 : Toelichting

17 (1998-1999)

- Nr. 1 : Verslag van het Rekenhof

INHOUD

Blz.

DEEL I : BEVOEGDHEDEN VAN DE HEER ERIC VAN ROMPUY, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, KMO, LANDBOUW EN MEDIA	8
1. ECONOMIE EN KMO	8
I. ALGEMENE BESPREKING	8
1.1. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE MINISTER BIJ DE BELEIDSBRIEF ECONOMIE : VLAANDEREN, ONDERNEMEND LAND : BEVORDERING VAN HET ONDERNEMERSCHAP – BELEIDSPRIORITEITEN 1998-1999 – (Stuk 1185 (1998-1999 – Nr. 1)	8
1.2. TOELICHTING BIJ DE BEGROTING 1999	8
1.3. VRAGEN EN OPMERKINGEN VAN DE LEDEN MET ANTWOORD VAN DE MINISTER EN REPLIEKEN VAN DE LEDEN	12
1.3.1. Algemene bedenkingen en appreciatie van het beleid	12
– Toestand van de Vlaamse economie en impact op de werkgelegenheid en het investeringsklimaat	12
– De Kondratieff-beweging, toename van de buitenlandse investeringen ...	16
– Impact van de Vlaamse economische context op de werkgelegenheid	17
1.3.2. Vlaamse regering versterkt ondernemerschap	17
– Project “Ondernemen kan”, starten en doorgroeien, creatief ondernemen, menselijk kapitaal in de KMO	17
– Businessplan wedstrijd	17
– VIZO bouwt aan een virtueel KMO-loket	18
– Adviespremies	18
– Stimulering van het risicodragend kapitaal	18
1.3.3. Resultaten strategisch vernieuwingsbeleid	19
– Vlaminov	19
– Expansiesteun : hefboom voor een verantwoorde groei	19
– Bedrijventerreinen en een betere afstemming van de regelgeving inzake ruimtelijke ordening en milieunormering, vereenvoudiging van de procedurevoorschriften	20
– Mercuriusprojecten, de versterking van de commerciële centra en het centrummanagement	22
– Subregionaal economisch beleid : streekplatformen en streekcharters ...	24
II. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING EN INDICATIEVE STEMMINGEN	25
a) Decreetsbepalingen	25
b) Begrotingstabel	26
III. INDICATIEVE STEMMINGEN OVER HET GEHEEL	26

2. ENERGIE EN NATUURLIJKE RIJKDOMMEN	26
I. ALGEMENE BESPREKING	26
2.1. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE HEER ERIC VAN ROMPUY, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, KMO, LANDBOUW EN MEDIA, BIJ DE BELEIDSBRIEF ENERGIE – BELEIDSPRIORITEITEN 1998-1999 – (Stuk 1186 (1998-1999) – Nr. 1)	26
2.2. VRAGEN EN OPMERKINGEN VAN DE LEDEN MET ANTWOORD VAN DE MINISTER EN REPLIEKEN VAN DE LEDEN	27
2.2.1. Reductie uitstoot broeikasgassen	27
2.2.2. Energiebeleid en ruimtelijke ordening	29
2.2.3. Liberalisering van de elektriciteitsmarkt	29
2.2.4. Verzekering tegen de uitval van wkk-installaties door een waarborgfonds ...	29
2.2.5. Rationeel energiegebruik/duurzame energiebronnen	30
II. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING EN INDICATIEVE STEMMINGEN	30
a) Decreetbepalingen	30
b) Begrotingstabel	30
III. INDICATIEVE STEMMING OVER HET GEHEEL	30
3. LANDBOUW, TUINBOUW EN VISSERIJ	31
I. ALGEMENE BESPREKING	31
3.1. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE HEER ERIC VAN ROMPUY, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, KMO, LANDBOUW EN MEDIA BIJ DE BELEIDSBRIEF LANDBOUW, TUINBOUW EN VISSERIJ – BELEIDSPRIORITEITEN 1998-1999 – (Stuk 1187 (1998-1999) – Nr. 1)	31
3.2. VRAGEN EN OPMERKINGEN VAN DE LEDEN MET ANTWOORD VAN DE MINISTER EN REPLIEKEN VAN DE LEDEN	32
3.2.1. Het Vlaamse land- en tuinbouwbeleid	32
– Algemene opmerkingen in verband met de situatie in de land- en tuin- bouwsector, begeleiding van de bedrijven	32
– Biologische landbouw	33
– Landbouw – milieu – natuur – ruimte	34
3.2.2. Het Vlaamse Visserij- en Aquicultuurbeleid	36
II. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING EN INDICATIEVE STEMMINGEN	37
a) Decreetbepalingen	37
b) Begrotingstabel	37
III. INDICATIEVE STEMMING OVER HET GEHEEL	37

DEEL 2 : BEVOEGDHEDEN VAN DE HEER THEO KELCHTERMANS, VLAAMS MINISTER VAN LEEFMILIEU EN TEWERKSTELLING	38
TEWERKSTELLING	
I. ALGEMENE BESPREKING	38
1. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE MINISTER BIJ DE BELEIDSBRIEF TEWERKSTELLING. BELEIDSPRIORITEITEN 1998-1999 – (Stuk 1218 (1998-1999) – Nr.1)	38
2. VRAGEN EN OPMERKINGEN VAN DE LEDEN MET ANTWOORD VAN MINISTER THEO KELCHTERMANS EN REPLIEKEN VAN DE LEDEN	40
2.1. Algemene bedenkingen over en appreciatie van de beleidsbrief en de begroting ..	40
2.2. Versterking van het kansenbeleid	41
– Tewerkstellingsinitiatieven – oudere werklozen – risicogroepen	41
– Sociale economie : werkcreatie voor specifieke doelgroepen	42
– Vorming en opleiding	43
– Inzetbaarheid werkzoekenden : Vlaamse invulling Europees actieplan	45
– Vesoc-middelen, verhouding Vlaams en federaal niveau	46
2.3. Versterking kerncompetenties VDAB	46
2.4. Betere organisatie van de arbeidsmarkt : outplacement	48
2.5. Tewerkstellingsconvenants met de gemeenten	48
2.6. Aanmoediging tot arbeidsherverdeling	48
II. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING EN INDICATIEVE STEMMINGEN	49
a) DECREETSBEPALINGEN	49
b) BEGROTINGSTABEL	49
III. INDICATIEVE STEMMING OVER HET GEHEEL	49
DEEL III : BEVOEGDHEDEN VAN DE HEER LUC VAN DEN BRANDE, MINISTER-PRESIDENT, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID, EUROPESE AANGELEGENHEDEN, WETENSCHAP EN TECHNOLOGIE	50
1. STATISTIEK	50
I. ALGEMENE BESPREKING	50
1.1. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE MINISTER-PRESIDENT BIJ DE BELEIDSBRIEF STATISTIEK : BELEIDSPRIORITEITEN 1998-1999	50
1.2. VRAGEN EN OPMERKINGEN VAN DE LEDEN MET ANTWOORD VAN MINISTER-PRESIDENT LUC VAN DEN BRANDE EN REPLIEKEN VAN DE LEDEN	50
1.2.1. Algemene bedenkingen over en appreciatie van de beleidsbrief en de begroting	50
1.2.2. Samenwerking	50
1.2.3. Kwaliteitsvolle statistieken	53
1.2.4. Direct beschikbare gegevens	53
1.2.5. Meer beleidsrelevante en direct bruikbare regionale statistieken	54
1.2.6. Internationale aanwezigheid	54

2. TOERISME	54
I. ALGEMENE BESPREKING	54
2.1. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE MINISTER-PRESIDENT BIJ DE BELEIDSBRIEF TOERISME VLAANDEREN-EUROPA 2002 BELEIDSPRIORITEITEN 1998-1999	54
2.2. VRAGEN EN OPMERKINGEN VAN DE LEDEN MET ANTWOORD VAN DE MINISTER-PRESIDENT EN REPLIEKEN VAN DE LEDEN	57
2.2.1. De evolutie van het toerisme : de toeristische overnachtingen	57
2.2.2. Beleidsperspectieven	58
– Implementatie van het decreet van 7 juli 1998 betreffende de openbare instelling Toerisme Vlaanderen en de Vlaamse Raad voor het Toerisme ..	58
– Toeristische marketing	60
– Cultuurhistorisch toerisme en evenementen	61
– Kwaliteitszorg en -verbetering	61
2.2.3. Hoevetoerisme	62
2.2.4. Reisbureaus	62
2.2.5. Sociaal toerisme en jeugdtoerisme	62
2.2.6. Subsidies voor investeringen in kusttoerisme	63
2.2.7. Riviertoerisme	64
2.2.8. Varia : jachthavens, tewerkstelling, wetenschappelijke onderbouw, communi- catie	64
3. WETENSCHAPPEN, TECHNOLOGIE EN INNOVATIEBELEID	65
I. ALGEMENE BESPREKING	65
3.1. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE HEER LUC VAN DEN BRAN- DE	65
3.2. VRAGEN EN OPMERKINGEN VAN DE LEDEN MET ANTWOORD VAN MINISTER-PRESIDENT LUC VAN DEN BRANDE	68
3.2.1. Inhaalbeweging budget wetenschapsbeleid	68
3.2.2. De federalisering van het wetenschapsbeleid	69
3.2.3. Universiteiten en het wetenschappelijk onderzoek	69
– Evenwicht tussen fundamenteel en toegepast onderzoek	69
– KMO's en toegepast onderzoek	71
3.2.4. Innovatiedecreet	71
– Clusterbeleid	71
3.2.5. IWT en durfkapitaal	71
3.2.6. Buitenland en internationale samenwerking	72
3.2.7. PC/KD-project	72
3.2.8. VIB	72
3.2.9. Telenet	73
3.2.10. Teleadministratie	73
3.2.11. Euclid	74
3.2.12. KAWLSK	74

II.	ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING EN INDICATIEVE STEMMINGEN OVER HET GEHEEL VAN DE BEVOEGDHEDEN VAN DE MINISTER-PRESIDENT LUC VAN DEN BRANDE	74
a)	Decreetsbepalingen	74
b)	Tabel	75
III.	INDICATIEVE STEMMING OVER HET GEHEEL VAN DE BEVOEGDHEDEN VAN DE MINISTER-PRESIDENT LUC VAN DEN BRANDE	75

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden heeft de haar toegewezen decreetsbepalingen en programma's van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1999 behandeld op 12, 19, 20 en 26 november 1998.

In samenhang werden eveneens de beleidsbrieven besproken.

De beleidsbrief "Economie : Vlaanderen, Ondernemend land : Bevordering van het ondernemerschap – Beleidsprioriteiten 1998-1999 (Stuk 1185 (1998-1999) – Nr. 1), ingediend door de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, werd in de Commissie besproken op 12 november 1998.

De beleidsbrief "Tewerkstelling – beleidsprioriteiten 1998-1999", ingediend door de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling (Stuk 1218 (1998-1999) – Nr. 1) werd in de Commissie besproken op 19 november 1998.

De beleidsbrief "Energie – Beleidsprioriteiten 1998-1999" (Stuk 1186 (1998-1999) – Nr. 1),

en de beleidsbrief "Landbouw, Tuinbouw en Visserij – beleidsprioriteiten 1998-1999" (Stuk 1187 (1998-1999) – Nr. 1), ingediend door de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, werden in de Commissie besproken op 20 november 1998.

De beleidsbrief "Statistiek – Beleidsprioriteiten 1998-1999 (Stuk 1212 (1998-1999) – Nr. 1), en de beleidsbrief "Toerisme : Vlaanderen – Europa 2002 – Beleidsprioriteiten 1998-1999 (Stuk 1213 (1998-1999) – Nr. 1) en de beleidsbrief "Het Vlaams Wetenschaps-, Technologie- en Innovatiebeleid – Beleidsprioriteiten 1998-1999" (Stuk 1219 (1998-1999)- Nr. 1), ingediend door de heer Luc Van den Gebrande, minister-president van de Vlaams regering, Vlaamse minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, werden in de Commissie besproken op 26 november 1998.

Het verslag is opgesplitst in drie delen :

Deel I: Bevoegdheden van de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media

- Economie, KMO
- Energie
- Landbouw, Tuinbouw en Visserij

Deel II : Bevoegdheden van de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling

- Tewerkstelling

Deel III :Bevoegdheden van de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie

- Statistiek
- Toerisme
- Wetenschappen-, Technologie- en Innovatiebeleid

DEEL I : BEVOEGDHEDEN VAN DE HEER ERIC VAN ROMPUY, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, KMO, LANDBOUW EN MEDIA

1. ECONOMIE EN KMO

I. ALGEMENE BESPREKING

1.1. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE MINISTER BIJ DE BELEIDSBRIEF ECONOMIE : VLAANDEREN, ONDERNEMEND LAND : BEVORDERING VAN HET ONDERNEMERSCHAP – BELEIDSPRIORITEITEN 1998-1999 (Stuk 1185 (1998-1999) – Nr. 1)

1.2. TOELICHTING BIJ DE BEGROTING 1999

De minister verwijst voor een uitvoerige toelichting hieromtrent naar de beleidsbrief (Stuk 1185 (1998-1999) – Nr. 1) en geeft vervolgens een korte schets van het algemeen economisch beleid en de economische toestand, met de belangrijkste budgettaire accenten voor het begrotingsjaar 1999.

Tijdens de legislatuur werd in samenwerking met de Vlaamse regering gewerkt aan het uitzetten van de krachtlijnen voor een vernieuwd economisch beleid en de laatste jaren werd hierop constant verder gewerkt.

De centrale elementen van dit beleid zijn :de vernieuwing van de economie, het stimuleren van

innovatie in alle economische sectoren, ook de traditionele sectoren, van de starters, en de economische netwerking en de ontwikkeling van de ondernemersgroei.

Wat de economische toestand betreft, is 1997 een buitengewoon jaar geweest. De economische groei-cijfers situeren zich rond 3 percent, wat betekent dat de Vlaamse economische groei hoger ligt dan 3 percent. Verder herleeft het consumentenvertrouwen en heeft men buiten-gewone investeringsresultaten geboekt.

1998 is ook een zeer goed jaar. De ontwikkeling van de werkgelegenheid is een van de merkwaardige elementen. Tussen 1990 en 1996 zijn er 100.000 jobs gecreëerd. 1997 heeft 15.000 banen opgeleverd. Voor 1998 zullen ongeveer 30.000 nieuwe banen worden gecreëerd. Rekening houdend met de gunstige vooruitzichten zullen er tijdens de periode 1990 en 2000 netto 200.000 nieuwe jobs in de Vlaamse economie tot stand zijn gekomen. Het jaargemiddelde ligt op 20.000 nieuwe jobs.

De minister refereert aan een gesprek met de leiding van Fabrimetal en hieruit is gebleken dat, terwijl de eerste helft van de jaren '90 een terugval van de werkgelegenheid in de metaal-verwerken-de nijverheid heeft gekend van 2 tot 2,5 percent, de werkgelegenheid in 1998 is toegenomen met 2,5 percent. Het gaat hier om Belgische cijfers. Ook in de textielnijverheid, een Vlaamse sector, stijgt de werkgelegenheid in bepaalde subsectoren. Op andere vlakken treden hier wel structurele evoluties op. De sluiting van een aantal fabrieken door Levi's is daarvan een voorbeeld. Globaal is er echter een sterke evolutie van de werkgelegenheid.

De laatste cijfers van de Dienst Investerings in Vlaanderen wijzen uit dat in de eerste negen maanden van 1998 al 57 miljard frank is geïnvesteerd. Dit heeft geleid tot 5321 nieuwe jobs. Op het einde van dit jaar zullen er ongeveer 70 miljard frank directe investeringen zijn, waar-door het aantal nieuwe jobs kan oplopen tot ongeveer 6500.

Dit wijst er volgens de minister op dat het vertrouwen in de Vlaamse economie groot is. De buitenlandse investeringen in 1998 komen voor 44 percent uit de Verenigde Staten, voor 37 percent uit Europa en voor 16 percent uit Azië. Deze investeringen waren voor 50 percent in productie-activiteiten, voor 15 percent in logistiek, voor 15 percent in onderzoek en ontwikkeling en voor 4 percent in de callsector. De belangrijkste sectoren zijn o.m. de chemie en de automatisatie. 43 percent van deze investeringen zijn greenfieldinvesteringen, de rest

betreft investeringen in bestaande ondernemingen. Opvallend is de verhoogde belangstelling van Amerika en de dalende belangstelling vanuit Azië die wordt verklaard door de financiële crisis aldaar.

De werkloosheidsgraad in Vlaanderen bedroeg 5,3 percent in 1997. Ter vergelijking : in Wallonië was dit 13,6 percent, in Nederland 5,5 percent, in Frankrijk 12,6 percent en in Duitsland 8,9 percent. Dit zijn cijfers van de Internationale Arbeidsorganisatie. Zij houden enkel rekening met de arbeidsreserve die binnen de twee weken beschikbaar is voor de arbeidsmarkt. Belangrijker is echter de creatie van werkgelegenheid. Men kan volgens de minister steeds redetwisten over werkloosheidscijfers, maar over de netto banencreatie ligt dit moeilijk.

Wat de economische conjunctuur betreft, gelooft de minister niet in de rampenscenario's. In dit verband stipt de minister aan dat de heer Karel De Gucht denkt dat er volgend jaar in Vlaanderen 10.000 jobs zullen sneuvelen. De minister denkt dat men er niet zal in slagen om de groeicijfers van dit jaar te halen, maar de Europese Commissie voorspelt een daling van de economische groei met 0,5 percent, wat evenwel voor Vlaanderen een economische groei impliceert van geraamd 2,5 percent en dit betekent eveneens dat er geen stijging is van de werkloosheidsgraad en dat de netto-banenaan-groei stabiel blijft.

Vervolgens stipt de minister nog aan dat de heer Peter Praet, de economische goeroe van Franstalig België, denkt dat er een kans is van 1 op 4 voor een crashscenario – een beperking van de groei tot 1 of 1,5 percent – maar 3 op 4 kansen dat de schade beperkt blijft. Deze econoom wijst erop dat de eurozone een stabiliserende factor aan het worden is. De uitvoer van Europa naar de Verenigde Staten en Azië is 8 percent van het Europese BBP. De Europese economie heeft voldoende interne ontwikkelingen, die een basis vormen voor de groeiprognozes.

De beleidsbrief Economie legt een aantal nieuwe accenten. Het ondernemerschap komt nog meer centraal te staan. Hierbij wordt rekening gehouden met de economische groei, de gunstige evolutie van de buitenlandse investeringen en de hernemende concurrentiekracht van meer traditionele sectoren. Het zwak punt blijft echter het gebrek aan nieuwe ondernemingen. Vlaanderen heeft slechts 6 percent starters, Nederland en Duitsland hebben 10 percent en in de Verenigde Staten ligt dit aantal nog veel hoger.

In het sociaal overleg op federaal en Vlaams overleg is men volgens de minister te veel bezig met de bestaande ondernemingen. Eén derde van de nieuwe jobs zijn echter de laatste tien jaar ontstaan in nieuwe ondernemingen. Op termijn heeft het ritme van het ontstaan van nieuwe ondernemingen invloed op de werkgelegenheidscreatie.

Vlaanderen is historisch een ondernemend land met veel KMO's maar er is wel een zekere veroudering. Vlaanderen heeft nu nood aan een nieuw type van ondernemen. Er moet op een professionele wijze worden gewerkt rond ondernemerschap. Dit is geen spontane evolutie maar heeft ook te maken met het beleid en het ondersteunen van de professionele organisaties.

De minister verklaart dat reeds een aantal initiatieven zijn genomen. Er wordt een project "Ondernemen Kan" opgestart. Hiermee wil men de starters sensibiliseren en de bestaande organisaties beter structureren. Zij leveren nu reeds een grote inspanning maar deze wenst de Vlaamse regering projectmatig te steunen. Het Vlaams Instituut voor Zelfstandig Ondernemen (VIZO) houdt zich te veel bezig met de traditionele middenstandsopleiding. Er is nood aan een nieuw type ondernemers. Hoger geschoolde ingenieurs bijvoorbeeld kunnen nergens, noch aan de universiteiten, noch in het VIZO terecht, voor cursussen over zelfstandig ondernemen. Professor De Brabander, voorzitter van het VIZO zal meewerken aan deze herpositionering.

De minister deelt mede dat recent een nota werd voorgelegd aan de Vlaamse regering voor de organisatie van een businessplan wedstrijd. Naar het voorbeeld van Berlijn en München zal de overheid samen met een projectmanager een project ontwikkelen in drie fasen. In een eerste fase worden mensen met een potentieel aan universiteiten en hogescholen gestimuleerd tot de ontwikkeling van nieuwe activiteiten.

In een tweede stap worden de betrokkenen in contact gebracht met de economische wereld : met managers, accountants enzovoort. Ten slotte moet het idee leiden tot de concrete start van een nieuw project, van een nieuwe onderneming. Het initiatief zal volgend jaar in het voorjaar op gang worden getrokken. Tijdens de volgende legislatuur moet het worden afgerond. In Duitsland heeft het initiatief geleid tot de oprichting van 40 nieuwe levensvatbare bedrijven. Dankzij dit project kan men op een professionele manier de ontwikkeling van nieuwe ondernemingen bevorderen. Dit gebeurt ook door de verdere promotie van ondernemerschap in het kader van het Schumpeterproject aan de hogescholen.

Voor het reces werd in het Vlaams Parlement reeds uitvoerig gedebatteerd over de expansiesteun. Er werd door het Vlaams Parlement een resolutie goedgekeurd. Op basis van deze discussie heeft de regering het beleid in verband met de expansiesteun verfijnd. Expansiesteun blijft voor de Vlaamse regering belangrijk. Los van Vlaminov en Vlaminov werd in 1996 8,7 miljard frank uitgetrokken voor expansiesteun en in 1997 8,3 miljard frank. In 1999 zal er 9 miljard frank aan worden besteed. 1998 was een uitzonderlijk jaar voor de expansiesteun, gezien er een inhaalbeweging werd gemaakt en gezien de specifieke conjunctuur. Met de begroting 1999 beoogt de minister de expansiesteun opnieuw op haar vorige kruissnelheid te brengen.

De basissteun werd op nul gezet. Voor MGO's is 94 percent voorwaardelijk en voor KMO's 78 percent. Dit betekent dat de basissteun voor MGO's 6 percent bedraagt en voor KMO's 22 percent. Deze steun wordt dus op nul gezet. Op basis van de wet van 1970 die steun toekent aan grote en middelgrote ondernemingen in ontwikkelingszones, wordt een basissteun toegekend van 4 percent voor de eerste vestiging van buitenlandse bedrijven en voor totaal nieuwe projecten van bestaande bedrijven.

Deze basissteun wordt afgeschaft, maar in de ontwikkelingszones wordt de expansiesteun voor investeringen van strategisch belang echter opgetrokken van 8 naar 9 percent. De tewerkstellingssteun van 9 percent blijft behouden. In het totaal kan in ontwikkelingszones dus maximaal 19 percent steun worden verleend.

Voor mijngemeenten werd de basissteun op twee percent gehouden omdat men voor die gemeenten niet wenste te raken aan het maximumsteunpercentage.

De basissteun van vijf percent die MGO's genoten bij gewone investeringen werd op nul gebracht. Dit zowel voor buitenlandse bedrijven als voor starters en bij herstructureringen. Theoretisch is het nog mogelijk tien percent investeringssteun te krijgen maar in de praktijk bedraagt het maximum 7,5 percent.

De basissteun van drie procent voor KMO's werd eveneens op nul gebracht. De investeringssteun werd echter verhoogd van acht tot tien percent en de steun voor starters van vijf naar zeven percent. Voortaan is het zonevrije aspect ook een dringende milieureden bij herlokalisatie van ondernemingen. De steun daarvoor werd verhoogd van drie naar vijf percent en de totale subsidie kan nog 15 percent bedragen.

Uit de gedachtewisseling in juli 1998 inzake de heroriëntering van het gevoerde expansiesteunbeleid blijkt dat de commissie vragende partij was voor een verhoogde ecologiesteun voor KMO's en het hanteren van striktere criteria voor MGO's en grote ondernemingen. Voor KMO's stijgt die steun van 15 naar 20 percent en voor MGO's vermindert de ecologiesteun tot 12 percent.

Aan de verzuchtingen in de resolutie, goedgekeurd door het Vlaamse Parlement werd door de minister tegemoetgekomen. De minister citeert in deze context de toeleveringssector. De wetgeving werd aangepast om tot een betere omschrijving van het begrip "toeleveringssector" te komen en aldus de subsidiemogelijkheden optimaler te kunnen benutten.

Overnemers genieten geen subsidies meer voor een aantal investeringen omdat het materieel dat ze overnemen als tweedehandsmaterieel wordt beschouwd. Vaak worden deze overnemers van bedrijven uitgesloten van de tewerkstellingssteun indien deze het bestaande personeelsbestand reduceren. Als bij de overname van Levi's te Wervik wordt beslist 200 van de 260 werknemers over te nemen, dan kan de overnemer geen steun genieten als hij tegelijkertijd investeert in een nieuw productieapparaat.

Voortaan zal wel expansiesteun worden toegekend bij overname, als minstens 50 percent van de werknemers mee wordt overgenomen. Na het faillissement van NOVA waren er een aantal overnamescenario's uitgewerkt, maar de minister verklaart dat eens nader dient te worden onderzocht wat er moet gebeuren bij een faillissement.

Andere maatregelen zijn : steun bij gestoorde bereikbaarheid als gevolg van openbare werken, afschaffing van de hotelpremies, verschillende transportprocedures en een aantal maatregelen bij de niet-naleving van de procedurevoorschriften inzake collectief ontslag. Daarnaast implementeerde de minister eveneens een aantal Europese bepalingen in het gevoerde beleid.

De beslissing om de expansiesteun te consolideren en volledig te binden aan de naleving van een aantal strikte voorwaarden vindt de minister een goede zaak. De minister hoopt dat de bijsturing van de expansiesteunverlening kan leiden tot een periode van stabiliteit, ook al is de minister er zich van bewust dat een aanpassing van het Europees structuurbeleid na 2000 opnieuw voor problemen zal zorgen.

Wat het VIZO betreft, stipt de minister aan dat de bespreking hierover zal worden gevoerd in de Commissie voor Onderwijs. In het kader van het decreet ter bevordering van het risicokapitaal is voor 900 miljoen frank geïnvesteerd risicokapitaal gemobiliseerd, waarvoor de Vlaamse regering reeds voor 299 miljoen frank reeds de gewestwaarborg heeft verleend. De Peterschapsprojecten zijn ook een succes. De minister wijst erop dat op dit ogenblik reeds 18 projecten zijn opgestart en er voor meer dan 90 miljoen frank Vlaamse steun verleend aan meer dan 1500 ondernemingen. Voor de adviespremies zijn de eerste 26 dossiers reeds goedgekeurd.

Wat het Mercuriusproject betreft, heeft de minister in 1997 een budget uitgetrokken van 1 miljard frank. In de begroting-1999 wordt een krediet ingeschreven van 200 miljoen frank, ter financiering van de opstart van een systeem van centrummanagement, waar een zogenaamde interface moet worden gevormd tussen de overheid, de handelaars en de gebruikers van een commercieel centrum. Een dergelijk systeem bestaat reeds in Zweden en het Verenigde Koninkrijk. Het stimuleren van de heropleving van de handelscentra moet een duidelijke beleidsoptie blijven. De Vlaamse regering is dan ook van mening dat het Mercuriusproject een goed initiatief was en dat het centrummanagement er kan voor zorgen dat die inspanningen niet verloren gaan.

De volgende Vlaamse regering dient te bepalen onder welke vorm deze beleidsoptie dient te worden voortgezet en persoonlijk verklaart de minister voorstander te zijn van een meer structurele aanpak.

Inzake de algemene beleidskredieten zijn er geen grote budgettaire verschuivingen te noteren en zijn deze ongeveer constant gebleven. Voor 1999 bedragen deze 1,6 miljard frank, terwijl de kredieten voor het Limburgfonds werden verminderd, doch het bedrag van de huidige dotatie aan het Limburgfonds zal ruimschoots volstaan voor de cofinanciering van een aantal Europese projecten.

De minister gaat vervolgens grondiger in op een door het Rekenhof geformuleerde opmerking met betrekking tot de overdracht van de middelen van Vlaminov in het FEERR-MGO. (Stuk 17 (1998-1999) – Nr. 1, blz. 20). Deze opmerking luidt als volgt :

“Het Rekenhof neemt akte van de overdracht van het niet aangewende saldo 1998 op de vastleggingsmachtiging van het Fonds voor Economische

Expansie en Regionale Reconversie – Middelgrote en Grote Ondernemingen (FEERR-MGO) naar het begrotingsjaar 1999. Verder stelt het Rekenhof dat hieruit een opmerkelijke kentering ten goede kan worden afgeleid in vergelijking met het verleden, toen vaak een tekort aan machtigingen moest worden vastgesteld.

Een dergelijke overdracht is alleen zinvol indien alle in 1998 (en vroeger) getroffen beslissingen tot toekenning van steun (en eventuele andere verbintenissen) zijn vastgelegd. Officieus werd vernomen dat dit thans het geval is. Op datum van 20 oktober 1998 zou van de totale machtiging 1998 ad 7.927.927.577 BEF (expliciet en impliciet) aldus nog een saldo van 1.478.430.718 BEF beschikbaar zijn. Bovendien werd een verhoging van de impliciete machtiging met nog eens 1,7 miljard BEF aangevraagd.

In deze context is het aangewezen te expliciteren of de overdracht van de begrotingskredieten uit programma 51.20, basisallocatie 52.01, de Vlaminov-middelen ad 1,4 miljard BEF, mede het voorwerp mag uitmaken van een verhoging van de impliciete machtiging. De impliciete machtigingen stemmen namelijk overeen met de ontvangsten die het FEERR-MGO genereert bij toepassing van artikel 1, § 4, van het decreet van 21 december 1990 houdende begrotingstechnische bepalingen alsmede bepalingen tot begeleiding van de begroting 1991, zoals het werd aangevuld.

De vraag rijst met andere woorden of de uit programma 51.20, basisallocatie 52.01, overgedragen middelen kunnen worden gelijkgesteld met “alle andere middelen die nuttig zijn voor de economische heropleving toegewezen uit hoofde van wettelijke of conventionele bepalingen”, zoals bedoeld in voornoemd artikel 1, § 4, van het programmadecreet 1991. Of is deze overdracht gelijk te stellen met een dotatie, die vanzelfsprekend geen bijkomende machtigingen in hoofde van het FEERR-MGO genereert?”.

De minister meent dat de opmerking van het Rekenhof onterecht is, vermits men door de invoering van een bepaling in het decreet alle ontvangsten van het FEERR-MGO kan omzetten in bijkomende machtigingen. Vermits een dergelijke legislatiek-begrotingstechnische techniek door de minister werd gehanteerd, kan hieromtrent geen discussie meer zijn. De integratie van Vlaminov in het FEERR-MGO geeft de mogelijkheid om deze te hanteren als een bijkomende machtiging.

De minister beaamt dat het een ingewikkelde techniek is maar dat deze sinds vele jaren worden toegepast. De optie tot integratie van Vlaminov in het FEERR-MGO die door de Vlaamse minister van Economie tijdens de begrotingscontrole is genomen, is een belangrijke hefboom voor de financiering van Vlaminov.

1.3. VRAGEN EN OPMERKINGEN VAN DE LEDEN MET ANTWOORD VAN DE MINISTER EN REPLIEKEN VAN DE LEDEN

1.3.1. Algemene bedenkingen en appreciatie van het beleid

– *Toestand van de Vlaamse economie en impact op de werkgelegenheid en het investeringsklimaat*

De heren Paul Deprez, Eddy Schuermans, Leo Cannaerts, Carlos Lisabeth en Robert Voorhamme, gaan akkoord met de stelling van de minister dat het goed gaat met de economie in Vlaanderen, en formuleren hierbij volgende kanttekeningen.

De heer Paul Deprez geeft toe dat het gunstige klimaat te danken is aan de goede internationale conjunctuur, maar dit impliceert evenwel dat Vlaanderen in de brokken zal delen bij een neerwaartse trend in de internationale conjunctuur.

Het is duidelijk geworden dat het consumentenvertrouwen voor de Vlaamse economie van het grootste belang is, doch de export alleen is niet voldoende om de economie op een hoog niveau te laten draaien. Spreker verklaart er zich van bewust te zijn dat het consumentenvertrouwen een delicate aangelegenheid is. Het is belangrijk om voor alles een positief economisch omgevingsklimaat te scheppen. Vlamingen hebben maar één gebrek : ze klagen en zeuren graag. Als dit een klimaat van doemdenken schept, dan blijft het vertrouwen van de consument achterwege.

Spreker merkt op dat uit de pers blijkt dat Vlaanderen op internationaal vlak een belangrijke aantrekkingspool is voor buitenlandse investeringen, maar toch vraagt spreker zich af of de uitstroom van investeringen niet even belangrijk is.

Het betreft niet in de eerste plaats de investeringen die bedoeld zijn om Vlaamse ondernemingen naar lageloonlanden te delokaliseren. Als Vlaamse ondernemingen in het buitenland investeren om een deel van de wereldmarkt te veroveren, is dit een signaal dat deze ondernemingen beschikken over een stevig financieel draagvlak. Vlaanderen

moet hieraan voldoende aandacht besteden. De minister stelt ook dat de crisis in de Verenigde Staten en Azië niet zo belangrijk is, maar spreker stelt dat men ook hier met de nodige omzichtigheid dient tewerk gegaan.

Wat de ondernemingen die gevestigd zijn in Amerika en in Azië betreft, verklaart deze spreker dat deze ondernemingen, gelet op de economische crisis aldaar, grote inspanningen zullen doen om een marktaandeel te veroveren, en dit zal leiden tot een neerwaartse prijzenspiraal op de Europese markten. Links en rechts ondervindt men in het bedrijfsleven hiervan reeds de gevolgen. In deze context refereert de heer Eddy Schuermans aan de negatieve impact van de crisis in Azië op de staalsector, waar de prijzen op dit ogenblik in elkaar stuiken. Men moet wel degelijk rekening houden met de verslechtering van het economisch klimaat op bepaalde wereldmarkten.

De heer Paul Deprez wijst erop dat in 1973-1974 werd vooropgesteld dat de crisis definitief was begonnen en 25 jaar zou duren. Hiervoor baseerde men zich op de theorieën van Kondratieff.

De uitbreiding van de bevoegdheden van de Vlaamse regering op het economische vlak vindt spreker een goede zaak, doch zelfs indien het internationaal gaat en de vooruitzichten op lange termijn goed zijn, moet men de conjunctuurevoluties waakzaam opvolgen. De goede economische vooruitzichten zijn in ruime mate het gevolg van de globalisering van de economie, wat resulteert in een aanscherping van de concurrentie.

Vlaanderen heeft dus meer dan ooit behoefte aan een sterk concurrentievermogen en spreker feliciteert de minister met zijn beleidsbrief Economie die veel aandacht besteedt aan innovatie en steun aan starters. Dit zijn algemene principes die nog wel moeten gerealiseerd worden.

Vervolgens vraagt spreker zich af in welke mate het aantal starters afhankelijk is van de algemene conjunctuur. Als het goed gaat zijn er minder starters, vermits er dan een grote vraag is vanuit het bestaande economisch weefsel naar goede werknemers en kaders. Dit zijn immers dezelfde mensen die in staat zijn een eigen zaak op te starten. Spreker vraagt zich af, indien dit zo is, hoe men hierop kan inspelen?

De heer Leo Cannaerts looft de minister voor het door hem gevoerde beleid en treedt de stelling van de minister bij dat men niet al te positief moet denken over de groeivoorzichten, vermits waak-

zaamheid steeds blijft geboden. Een al te negatieve houding is evenzeer uit den boze, gelet op de negatieve weerslag hiervan op het consumentenvertrouwen en het ondernemingsklimaat.

In het kader van de verbetering van de economische randvoorwaarden breekt deze spreker een lans voor het bewandelen van nieuwe paden door de minister. Waarom waagt de minister zich met zijn beleid niet eens op andere beleidsterreinen, naast ruimtelijke ordening en leefmilieu?

Spreker denkt prioritair aan de globale arbeidsmarktcontext die moeilijk kan worden los gezien van de algemene economische context. Meestal heeft men het over de aanbodzijde van de arbeidsmarkt, maar is ook een vraagzijde.

Het bedrijfsleven is vragende partij voor een betere afstemming van onderwijs en bedrijfsleven en een grotere aandacht voor technische en beroepsopleidingen is wenselijk. Leerlingen, ouders en PMS moeten daarvoor door de media worden gesensibiliseerd. Spreker vraagt zich af van welke budgetten dit zal moeten worden betaald?

De heer Robert Voorhamme meent dat het grote verschil tussen de economische groei van de afgelopen jaren en deze gedurende de periode hiervoor, precies ligt in het aandeel van de consument in de ondersteuning van de economische groei.

Een stijging van de werkgelegenheid leidt tot een fundamentele verbetering van de totale koopkracht. Maar ook het volgehouden beleid op het gebied van de beheersing van de kostprijs van de sociale zekerheid, dat resulteert in een verhoogde bestaanszekerheid voor een zeer aanzienlijke groep niet-actieven, is hieraan niet vreemd.

Spreker geeft toe dat Vlaanderen inderdaad afhankelijk is van de internationale conjunctuur en van de toenemende globalisering van de economie. Spreker verwijst hiervoor naar een uitgebreide bijdrage in Business Week over de Kondratiefftheorie, gepubliceerd afgelopen zomer. Op basis van de analyses van gerenommeerde professoren stelt men vast dat men zich in de aanloopfase bevindt naar een langere periode van economische structurele groei, die samenhangt met het op kruissnelheid komen van een aantal nieuwe technologieën, zoals de informatie- en de communicatietechnologieën, die een belangrijke hefboom van economische groei zijn geworden.

Of men ten volle van deze economische boom mee kan genieten staat of valt met de innovatiekracht

van het economisch beleid. Vlaanderen doet het op dit gebied proportioneel beter dan Wallonië, vermits Vlaanderen zijn concurrentiebeleid hierop heeft toegespitst en omwille van deze positieve economische impact moet men het innovatiebeleid verder blijven steunen.

De crisis, die zich voordoet buiten Europa en die wellicht minder persistent is in de Verenigde Staten dan in de andere delen van de wereld, heeft voor Vlaanderen voor gevolg dat bepaalde sectoren, zoals door de heer Eddy Schuermans reeds werd opgemerkt, inderdaad in de klappen delen. Vlaanderen wil zich immers profileren als distributieknooppunt in Europa. In de haven-gebieden voelt men reeds de gevolgen van deze crisis en is men verplicht om een aantal eerder vooropgestelde prognoses bij te sturen. Bij het uitzetten van het economisch beleid dient men hiermede rekening te houden.

Over de toename van de buitenlandse investeringen, drukt spreker zijn grote tevredenheid uit, maar wenst dit niet te vertalen in termen van endogene of exogene groei. Het feit dat 44 percent van de buitenlandse investeringen wordt gedaan door de VSA is reeds significant.

Spreker vraagt in deze context nadere informatie over het Multilateraal Akkoord inzake Investerings (MAI). De discussie wordt thans gevoerd in de Wereldhandelsorganisatie maar ook de Europese Unie buigt zich hierover. Spreker verklaart dat het MAI-akkoord in vraag wordt gesteld. In welke mate is Vlaanderen betrokken bij de besprekingen hierover op Europees niveau? Een en ander heeft immers invloed op de mogelijkheid van Vlaanderen om een economie op een sociaal en voor het milieu aanvaardbare wijze te ontwikkelen.

De minister antwoordt dat de oorspronkelijke tekst van het MAI niet is weerhouden door een aantal regeringen en daarenboven kan men de staten niet zomaar bepaalde verplichtingen opdringen. In elk geval kunnen de multinationale ondernemingen niet werken zonder de wetgeving van de landen waarin deze vestigingen hebben, na te leven.

Wat de betrokkenheid van Vlaanderen bij de totstandkoming van het Belgisch standpunt inzake het MAI betreft, meent de minister dat die vraag behoort tot de bevoegdheid van de Vlaamse minister-president.

De minister belooft ten spoedigste hieromtrent een aantal cijfergegevens over te maken aan de leden van de Commissie.

De heer Jacques Laverge vindt het optimisme van een aantal leden voorbarig en formuleert een meer genuanceerd standpunt. Spreker merkt op dat de minister vier jaar geleden aankondigde dat de versterking en de uitbouw van de endogene groeikracht van de economie een van de krachtlijnen van het vernieuw economisch beleid zou zijn.

Thans verkondigt de minister als resultaat van het gevoerde economisch beleid het belangrijk volume van buitenlandse investeringen. Spreker wil niet beweren dat dit een slecht resultaat is, maar het toont wel aan dat de oorspronkelijke doelstelling van de minister om de endogene groei te stimuleren niet gehaald werd.

Als men al te afhankelijk is van buitenlandse investeerders, verkeert men in een kwetsbare positie. Buitenlandse investeerders hebben immers andere criteria voor het behoud van het bedrijf dan de eigen Vlaamse ondernemingen. De oorspronkelijke doelstellingen van de minister zijn dus niet voor 100 percent gerealiseerd.

De minister getuigt voor deze spreker echter van een grote realiteitszin, omdat hij zich bewust is van de oorzaken van het feit dat de endogene groei stagneert. De basis van die groei is inderdaad de mentaliteit, de ondernemingszin, en die moet opnieuw worden gevoed. Veertig jaar geleden was er een duidelijke groei in het ondernemerschap.

Men werd geconfronteerd met een periode van economische groei, gekenmerkt door een stabiliteit, waardoor de investeringsbereidheid van de ondernemers afzwakte. Het was immers geen levensnoodzaak meer. Het is pas 20 jaar geleden, in een tijd van economische crisis dat de eerste bedrijvencentra werden opgericht om jonge ondernemers te stimuleren.

Spreker is geen voorstander van een cyclische trend in de evolutie van de ondernemingszin, maar pleit voor een ondernemingszin die constant een hoog peil haalt en de minister doet hiervoor veel inspanningen. Het is inderdaad voor de eerste maal dat een minister van economie zoveel belang hecht aan de ondernemersopleiding.

De heer Jean-Marie Bogaert concludeert uit de inleidende uiteenzetting van de minister dat de minister de groei van de industriële ondernemingen vooral toeschrijft aan de lage rentevoeten, aan

de stijging van de winsten van de ondernemingen en aan de toename van de bezettingsgraad van de productiecapaciteit. De minister heeft echter nagevoel geen vat op deze factoren.

Daarenboven stelt spreker dat de minister erop gewezen heeft dat Vlaanderen in reële investeringscijfers een van de leidinggevende regio is in Europa. Spreker vraagt zich af met welke regio's de minister Vlaanderen heeft vergeleken en over welke periodes gaat het? In 1994-1995 waren er in Vlaanderen nagenoeg geen buitenlandse investeringen. Pas het jaar daarop zijn de investeringen echt aangetrokken, terwijl dit in andere regio's al vroeger het geval was. Het positieve beeld dat de minister schetst over de buitenlandse investeringen is dan misschien alleen maar een momentopname, maar men kan het ook anders zien: Vlaanderen heeft de investeringen te laat aangetrokken.

In 1997 werd 62 miljard frank geïnvesteerd vanuit het buitenland. De directe werkgelegenheid verhoogde in dat jaar echter slechts met 3800 eenheden. In 1996 ging het echter om 5300 jobs, terwijl de investeringen kleiner waren. In 1998 worden 6500 nieuwe jobs verwacht uit buitenlandse investeringen. Het directe verband tussen buitenlandse investeringen en nieuwe jobs is kleiner dan ooit. Het is tekenend dat bedrijven zoals Ford in Genk en Philips in Brugge grote investeringen deden vlak voordat ze herstructureringen doorvoerden die ten kosten gingen van veel arbeidsplaatsen.

De stellingname van de minister dat men niet dient te vervallen in al te veel hoerageroep vindt spreker een moedige houding. Het is inderdaad juist, dat men ook de terreinen waar het minder goed gaat, onder ogen moet durven zien. Het bestaan van reële pijnpunten erkennen is echter nog geen zwartgalligheid.

De heer Jean-Marie Bogaert vraagt zich immers af hoe men in godsnaam iets kan veranderen aan het feit dat mensen die het ondernemersbloed in hun aderen hebben, zich aangetrokken voelen tot de bestaande ondernemingen? Spreker denkt zelfs dat dit helemaal niet als negatief mag ervaren worden. Nieuwe ondernemingen zijn niet de enige manier om arbeidsplaatsen te scheppen. In het verleden is dit ooit nodig geweest en in bepaalde sectoren ook vandaag nog, maar men mag dit niet veralgemenen. Ook door de uitbouw van het bestaande industrieel weefsel en de bestaande ondernemingen kan men de werkgelegenheid vrijwaren.

De heer Jos Stassen drukt er zijn verwondering over uit dat de minister zijn positief verhaal niet

begonnen is met de stelling dat economische groei werk genereert. Spreker verklaart hierbij immers een aantal kanttekeningen te kunnen maken.

Vervolgens stipt deze spreker aan dat de beleidsbrief Economie in samenhang dient te worden gelezen met de andere beleidsbrieven over energie, landbouw en wetenschapsbeleid. Economische groei veroorzaakt een grotere CO₂-uitstoot. Spreker vraagt zich af of men met de al aangekondigde bijkomende investeringen nog in staat zal zijn om de Rio-normen en de invulling van de Kyotonormen te halen? Leggen de bijkomende bedrijventerreinen die nodig zullen zijn voor alle investeringen geen hypotheek op de landbouwgebieden?

Minister Eric Van Rompuy beschikt voor deze spreker eigenlijk maar over twee begrotingsposten met een hefboomfunctie: nl.: de expansiesteun en Vlamvorm. Al de rest gaat naar instellingen met heel beperkte beleidsruimte. Op de vraag van de minister hoe het met de beheersovereenkomsten zit, antwoordt de heer Stassen dat de marges heel beperkt zijn. Het bedrag van 20 miljard frank extra dat wordt uitgetrokken voor het wetenschapsbeleid zou wel een weerslag hebben op de economie. Het is immers nog steeds wachten op het aangekondigde innovatiedecreet.

De minister verduidelijkt dat het innovatiedecreet diende aangemeld te worden bij de Europese Commissie, omwille van het feit dat een aantal aspecten hiervan raakvlakken hebben met de Europese reglementering inzake steunverlening aan bedrijven. Telkens dienen deze steunelementen te worden gerapporteerd aan de Europese Commissie.

Het ontwerp van decreet bevindt zich thans voor advies bij de Raad van State, en nadien kan het voorontwerp definitief worden goedgekeurd door de Vlaamse regering. De bespreking van het innovatiedecreet kan starten in januari 1999 in het Vlaams Parlement.

Wat de interactie tussen de verschillende beleidsniveaus en de invulling van de Kyotonormen betreft, antwoordt de minister dat het de bedoeling is tegen 2010 de CO₂-uitstoot te verminderen met 7 percent. Deze discussie overstijgt evenwel de economische context en voor een grondiger bespreking over de aspect kan worden verwezen naar de bespreking van de beleidsbrief Energie.

Op de andere punctuele opmerkingen en vaststellingen van verschillende leden over de algemene *economische toestand, impact op de werkgelegen-*

heid en stand van zaken met betrekking tot het buitenlands investeringsbeleid antwoordt de minister samenvattend als volgt.

- *De Kondratieff-beweging, toename van de buitenlandse investeringen*

De minister verklaart dat er inderdaad een positieve Kondratieff-beweging wordt verwacht. De groeicycli die zich hebben voorgedaan na de oorlog waren voornamelijk het gevolg van de ontwikkeling van nieuwe technologieën : de huishoudapparatuur, de autonijverheid, de chemische sector enzovoort.

De curve lijkt in de komende decennia positief te zullen evolueren als gevolg van de ontwikkeling van de informatietechnologie. Het is echter moeilijk om te bepalen wanneer een nieuwe beweging precies aanvangt. Bovendien zijn er steeds schommelingen mogelijk. Een en ander betekent niet dat er geen problemen meer zijn. Integendeel. Vlaanderen heeft een bijzonder open economie : 80 percent van het BBP wordt geëxporteerd. Dit zorgt voor onzekerheid. Het is belangrijk dat de endogene groei zou versterkt worden.

Het departement Statistiek van de Nationale Bank voorspelt voor de eerste zes maanden van 1998 dat de investeringen van de BLEU in het buitenland 262 miljard frank zullen bedragen.

De inflow voor diezelfde periode bedraagt volgens diezelfde bron 186 miljard frank. Er is dus een negatieve balans voor 76 miljard frank. Dit hoeft op zich geen negatieve indicator te zijn. Naarmate bedrijven sterker zijn, investeren ze immers meer in het buitenland.

De investeringen van bedrijven als BARCO en Electrabel in het buitenland zijn geen negatief teken. Integendeel, de cashflow van Tractebel wordt voor een groot deel gerealiseerd dankzij het rendement op buitenlandse investeringen. In de eerste zes maanden van 1997 was de balans wel positief : er was een saldo van 105 miljard frank. In 1996 en 1997 werd op jaarbasis een positief saldo gerealiseerd van 105 miljard frank.

Slechts tien percent van het Europese BNP is afhankelijk van export naar landen buiten de Europese Unie. Sommige bedrijven danken echter hun groei aan deze derde-landen. Engelse en Duitse prognoses zijn positief. Engeland deed het dit jaar slecht, maar voor volgend jaar wordt er een groei verwacht. De verwachte terugval van het

groeicijfer voor Duitsland bedraagt slechts 0,2 tot 0,3 percent. Er volgt dus een periode van mindere groei, maar men staat nog ver van een mogelijk crash-scenario.

De toegenomen buitenlandse investeringen betekenen niet dat er geen nood meer is aan endogene groei. Bij de voorstelling door de minister in deze Commissie van de eerste beleidsbrief Economie waren de buitenlandse investeringen teruggevallen tot minder dan 20 miljard frank. Gelukkig kent men sedertdien een evolutie, vergelijkbaar met de tweede helft van de jaren '80.

Toch is een blijvende voorzichtigheid geboden omdat Vlaanderen afhankelijk blijft van de internationale conjunctuur.

De heer Jean-Marie Bogaert repliceert op het antwoord van de minister als volgt. Spreker brengt onder de attentie van de minister dat hij zou willen beschikken over de cijfers van de binnenlandse en de buitenlandse investeringen van de Vlaamse bedrijven.

Hierop antwoordt de minister slechts te beschikken over de globale cijfers voor gans België. Deze cijfers zullen door de minister ten spoedigste worden bezorgd aan de leden van de Commissie en indien mogelijk, in bijlage van het verslag worden opgenomen.

De heer Jean-Marie Bogaert is van mening dat Vlaanderen een van de leidende regio's is op het vlak van buitenlandse investeringen.

De minister repliceert als volgt. In een recent rapport waarin een vergelijking wordt gemaakt tussen 49 landen, figureert België op de vierde plaats met index 72, na Singapore (89), Zwitserland (76) en Japan (74) maar bevindt zich wel voor de VSA (62). Bij deze rangschikking wordt aandacht besteed aan de verhouding tussen enerzijds het niveau van de loonkost, en anderzijds de productiviteit, het arbeidsethos en het ziekteverzuim. Ook inzake de internationale investeringen kan België de vergelijking met andere landen zeer goed doorstaan.

Wat de nood aan een nieuw ondernemerschap betreft, dankt de minister de heer Jacques Laverge voor zijn woorden van lof. Men kan daar inderdaad geen werk genoeg van maken. Zelfs op federaal vlak schenkt men daar onvoldoende aandacht aan.

– *Impact van de Vlaamse economische context op de werkgelegenheid*

Uit de studie van het Planbureau blijkt dat als gevolg van de delokalisering maximaal 5000 arbeidsplaatsen zijn verloren gegaan. Echte delocalisatie die bestaande werkgelegenheid vernietigt is beperkt. Het bedrijf dat de Wervikse Levi's vestiging wil overnemen is gevestigd in Tunesië. Men is wel bereid om een wasserij over te nemen om sneller te kunnen leveren. De afdeling in Gits is voor hen niet interessant omdat dit een confectie-afdeling is. Confectie is niet langer rendabel in Vlaanderen. De hoge arbeidskosten zullen dus een probleem blijven als de arbeid geen toegevoegde meerwaarde heeft.

Wat de return van de investeringen betreft, wijst de minister erop dat 70 miljard frank aan investeringen maar 3000 arbeidsplaatsen heeft opgeleverd. Maar de minister meent dat men ook oog moet hebben voor de indirecte gevolgen. Bovendien dient men deze 3000 arbeidsplaatsen te vergelijken met de jaarlijkse netto-jobcreatie die 20.000 arbeidsplaatsen bedraagt. Dit zijn de netto cijfers. De herstructurering bij Siemens staat los van de Vlaamse economie, vermits Siemens heeft besloten zich te oriënteren op een andere activiteit en daarop heeft de Vlaamse minister geen invloed.

Wat de opmerking van de heer Eddy Schuermans betreft, dat de staalsector in Vlaanderen nu reeds de negatieve impact ervaart van de crisis in Zuid-oost-Azië en in Amerika, beaamt de minister dat bepaalde sectoren zoals inderdaad o.m. de staalsector en de machinebouw gevolgen ondervinden van de crisis in Azië, maar globaal heeft dit weinig effect op de Vlaamse economie.

In 1999 zal de economische groei in Vlaanderen minder snel zijn, maar toch blijft deze nog steeds 2 percent.

1.3.2. Vlaamse regering versterkt ondernemerschap

– *Project "Ondernemen Kan", starten en door-groeien, creatief ondernemen, menselijk kapitaal in de KMO*

Wat het project "Ondernemen Kan" betreft, meent de heer Jean-Marie Bogaert dat in het kader van dit project een centraal programma zou moeten worden opgestart als aanvulling op alle bestaande initiatieven om het ondernemerschap te versterken.

Spreker vreest dat dit project het zoveelste initiatief wordt in plaats van de sanering van de bestaande projecten. Wat is de kostprijs van dit project ? Er is immers ook sprake van eigen handboeken. Heeft de minister reeds zicht op het prijskaartje van dit project ? Zal dit uitbesteed worden ? Aandacht voor vorming is essentieel en daarover is iedereen het eens. Dat dit principe nu concreet wordt stemt spreker gelukkig.

Inzake het versterken van het ondernemerschap onderstreept de heer Robert Voorhamme het belang van goed opgeleide mensen met innovatieve ideeën die in de bestaande ondernemingen functioneren, vermits deze reeds een zekere ervaring in ondernemerschap hebben verworven.

Wat de opmerkingen inzake het nieuw ondernemerschap betreft, repliceert de minister als volgt. Door de heer Jean-Marie Bogaert wordt gevraagd om het begrip "ondernemerschap" concreter te maken. Het project "Ondernemen Kan" is een koepelwerking die bestaande initiatieven koppelt aan nieuwe maatregelen. Sommige Kamers van Koophandel, het NCMV en de starterswerkingen houden zich bezig met het activeren van ondernemingen.

De minister is voorstander van een meer structurele benadering. De overheid wil een projectmatige subsidie geven in functie van bepaalde doelstellingen. Daarmee wil men het overheidsbeleid beter integreren in bestaande initiatieven, wil men met het project "Ondernemen Kan" streven naar een meer conceptueel en beleidsmatig beleid.

– *Businessplan wedstrijd*

De heer Jean-Marie Bogaert vindt dit een goede vondst van de minister, die wellicht in het voorjaar van 1999 wil hervorkezen worden.

De minister repliceert hierop dat dit project pas na de verkiezingen kan worden afgerond, vermits dit een jaar in beslag neemt en dat met de opstart van dit project zeker geen electorale bedoelingen gemoeid zijn.

Het zal de volgende Vlaamse minister van Economie zijn die de laureaten zal kunnen huldigen en de nieuwe bedrijven verwelkomen. De businessplan wedstrijd is in openbare aanbesteding en er is reeds een bestek opgemaakt.

Daarenboven wordt het aantrekken van privé-kapitaal beoogd en ligt het in de bedoeling om een project-manager aan te trekken. Wat deze wed-

strijd betreft gaat het om projecten van meer dan 6 miljoen frank.

In München en Berlijn is er sprake van bedragen van zestig of zeventig miljoen frank. Inzake het project “Businessplan wedstrijd” verklaart de minister dat in Vlaanderen de aanpak financieel iets minder zal zijn, maar het betreft toch projecten waarmee redelijk omvangrijke bedragen zijn gemoeid.

– *VIZO bouwt aan een virtueel KMO-loket*

Het initiatief om de uitbouw van een virtueel KMO-loket in samenwerking met het VIZO te realiseren vindt de heer Leo Cannaerts een lovenswaardig project, alhoewel spreker een fysisch loket even belangrijk vindt. Het VIZO kan samen met de werkgeversorganisaties een rol spelen bij de sensibilisering en de opleiding van de ambtenaren.

Voor het virtueel loket kan ieder zijn gang gaan. Toch pleit spreker voor meer overleg tussen de verschillende niveaus – regionaal, federaal en Europees, met inbegrip van de DAB's – bij de opbouw van de sites, waardoor het de ondernemers een stuk gemakkelijker wordt gemaakt. Daarnaast moet er ook ruimte zijn voor individuele informatie en voor het opvolgen van het persoonlijk dossier.

– *Adviespremies*

De heer Leo Cannaerts wenst nog te vernemen of de regionale preventiecellen een beroep kunnen doen op de adviespremies? Het VIZO doet intakes van bedrijven in moeilijkheden. Kunnen deze een beroep doen op de adviespremies wanneer deze vaststellen dat er een nood aan consultancy is?

Meer en meer KMO-adviseurs hebben een erkenning gekregen. Sommige accountants hebben daarvoor een zeer moeilijke procedure moeten doorlopen. Daarom vragen de beoefenaars van de vrije beroepen zich af of het niet mogelijk is de procedure te versoepen voor diegenen die reeds in het kader van het IDAC een erkenning hebben gekregen op basis van opleiding, stage en bijscholingen.

Inzake het virtueel loket en de adviespremie stipt de minister aan dat de instelling van dit virtueel loket slechts een suggestie is. Dit loket moet gedeeltelijk nog een fysisch karakter behouden, maar er is noodzaak aan vereenvoudiging en het VIZO kan hierin een belangrijke rol spelen. De minister beschouwt de suggestie van de instelling

van een virtueel loket positief en stelt dat hieraan verdere aandacht dient besteed te worden.

Wat de regionale preventiecellen betreft, benadrukt de minister dat deze zelf geen adviespremie kunnen aanvragen, vermits deze preventiecellen niet worden erkend als KMO-adviseur. Een bedrijf in moeilijkheden kan wel zelf een beroep doen op adviespremies. Op 15 september waren er reeds 105 dossiers voor de erkenning van KMO-adviseur ingediend en deze dossiers worden momenteel onderzocht.

De heer Leo Cannaerts repliceert dat vanuit de vrije beroepen kritiek wordt geuit dat indien accountants een aanvraag doen als erkenning van KMO-adviseur, de behandeling van deze aanvragen haperend geschiedt, gelet op de eerder complexe procedure die dient te worden doorlopen. Men kan zich in deze middens niet van de indruk ontdoen dat alleen adviseurs van overheidsinstellingen voor een erkenning van KMO-adviseur in aanmerking komen.

Hierop merkt de heer Eddy Schuermans op dat het VIZO een gelijkaardig dienstenpakket aanbiedt als de privé-bedrijven. Indien deze bedrijven dienen te worden erkend door het VIZO, dan spreekt het toch vanzelf dat dit niet vlot verloopt.

– *Stimulering van het risicodragend kapitaal*

De heer Jacques Laverge verwachtte een groter succes wat betreft de mobilisatie van risicokapitaal door starters en hij vraagt zich af of men zich niet al te strikt heeft opgesteld bij de bepaling van de criteria om voor starterssteun in aanmerking te komen. Sommige participatiemaatschappijen deinzen terug als gevolg van deze strenge criteria.

De GIMV neemt steeds meer participaties in het buitenland. Zou de GIMV niet meer oog dienen te hebben voor het verstrekken van risicokapitaal aan Vlaamse starters? Spreker ervaart het aantrekken van een groot aantal buitenlandse ondernemingen als een gunstige evolutie, maar anderzijds zijn hieraan ook risico's verbonden: Ford Genk kreeg overheidssteun toegezegd maar kondigde daarna aan dat het 3000 arbeidsplaatsen zou schrappen.

In het kader van de verankeringsstrategie, dient aandacht besteed aan een stevige financiële verankerung van de Vlaamse bedrijven.

Wat de internationale participaties van de GIMV betreft, antwoordt de minister dat deze geen invloed zullen hebben op de investeringen binnen

Vlaanderen. Bovendien biedt dit Vlaamse bedrijven de mogelijkheid om in het buitenland aandelen te kopen en buitenlandse bedrijven de mogelijkheid om zich in Vlaanderen te vestigen. De minister herinnert eraan dat de heer Karel De Gucht reeds heeft gepleit om de GIMV open te stellen voor buitenlands kapitaal.

De minister verklaart in Boston een bezoek te hebben gebracht aan een venture capital maatschappij. Deze maatschappij heeft medegewerkt aan de beursintroduktie van Lernout en Hauspie op de Nasdaq. Er is dus wel degelijk een interactie voor beide partijen.

Hierop repliceert de heer Jacques Laverge als volgt. Dient het decreet op het risicokapitaal niet te worden aangepast ?

De minister beaamt dat het wellicht mogelijk is dat het decreet de problematiek van het risicokapitaal op een te restrictieve basis benadert. Er zal eerst een evaluatie worden opgemaakt van de toepassing van het huidige decreet op het risicokapitaal en nadien kan worden gedacht aan een verruiming van het toepassingsgebied van dit decreet.

1.3.3. Resultaten strategisch vernieuwingsbeleid

– *Vlaminov*

De heer Jos Stassen stelt vast dat de minister in de beleidsbrief Economie een voorlopige evaluatie heeft gemaakt van de goedkeuring van het Vlaminov-decreet. Spreker vraagt zich af of er ook een eindevaluatie komt van het decreet dat slechts gedurende een periode van één jaar van kracht is ? Zo ja, wanneer zal die klaar zijn ? Zal het mogelijk zijn om deze eindevaluatie te bespreken in het Vlaams Parlement ?

De minister verklaart te wachten op de eindbalans van Vlaminov voor de actualisering van de beleidsbrief.

– *Expansiesteun : hefboom voor een verantwoorde groei*

De heren Paul Deprez, Jacques Laverge en Jean-Marie Bogaert verheugen er zich over dat de minister een aantal aanbevelingen van de door het Vlaams Parlement goedgekeurde resolutie inzake de heroriëntering van het expansiesteunbeleid heeft overgenomen.

De heer Jacques Laverge merkt echter op dat hierop evenwel bij een aantal Gewestelijke Ontwikke-

lingsmaatschappijen, kritische geluiden zijn te horen en spreker hoopt dat de minister de druk zal kunnen weerstaan om het bijgestuurde beleid te handhaven.

Een van de krachtlijnen van het door de minister gevoerde strategisch vernieuwingsbeleid is de stopzetting van de steunverlening aan verlieslatende ondernemingen. De heer Jean-Marie Bogaert vraagt zich af wat de minister bedoelt met “verlieslatende ondernemingen zonder toekomst”. Welke soort bedrijven heeft de minister concreet op het oog : verlieslatende bedrijven zonder meer of bedrijven zonder toekomst ? Hoe zal worden bepaald dat een bedrijf geen toekomst meer heeft ?

De minister beaamt dat de Vlaamse regering inderdaad niet langer meewerkt aan herstructureeringsplannen. De GIMV treedt evenmin, in het kader van de derde-functieopdrachten nog op als medefinancier. Wel wordt door de Vlaamse regering nog een gewestwaarborg toegekend, maar deze is heel beperkt en bovendien voert de Vlaamse regering terzake een voorzichtig beleid.

De heer Eddy Schuermans uit vervolgens zijn tevredenheid over het feit dat het budget voor de expansiesteun behouden blijft. Deze steun wordt wel op een meer selectieve wijze toegekend dan in het verleden, maar dit is niet noodzakelijk een negatief gegeven.

Het is belangrijk dat het nieuwe instrumentarium positief overkomt bij het bedrijfsleven. Recent is gebleken dat de nieuwe investeringen in Vlaanderen, onder meer in Limburg het niet gehaald zouden hebben zonder de expansiesteun.

De keuze waar en wanneer men investeert, wordt dus wel degelijk beïnvloed door de al of niet toekenning van expansiesteun, bij gelijklopende voorwaarden.

Ook de heer Robert Voorhamme is uitermate tevreden, gelet op het aanscherpen van het selectieve karakter van de toegekende expansiesteun. De steun is thans 100 percent gebonden aan de naleving van bepaalde criteria. Er wordt ook werk gemaakt van een aantal aspecten zoals de toeleveringssector en de terugvordering van de toegekende overheidssteun. Op dit vlak is de Vlaamse minister van Economie een voorbeeldig minister.

In het kader van het expansiesteunbeleid brengt de heer Leo Cannaerts nog een deelaspect hiervan onder de attentie van de minister. Spreker licht dit toe als volgt. Een overname van een bedrijf is niet

enkel mogelijk door het overnemen van het handelsfonds, maar ook via de overdracht van aandelenpakketten.

Spreker vraagt zich af of deze laatste overnamevorm kan worden gesubsidieerd in het kader van de expansiesteun. Spreker wijst erop dat de aandelenoverdracht een belangrijk element kan zijn in het overlevingsproces van een bedrijf en het behoud van de werkgelegenheid.

Op de vraag van de heer Leo Cannaerts m.b.t. een mogelijke toekenning van expansiesteun ter subsidiëring van een aandelenoverdracht, antwoordt de minister dat deze mogelijkheid niet is voorzien in de expansiewetgeving.

- *Bedrijventerreinen en een betere afstemming van de regelgeving inzake ruimtelijke ordening en milieunormering, vereenvoudiging van de procedurevoorschriften*

De heer Jean-Marie Bogaert betreurt dat er in deze legislatuur zo weinig is gebeurd op dit vlak. Wat kan hiervan de reden zijn?

De minister verduidelijkt dit als volgt. Het nieuwe ontwerp op de ruimtelijke ordening werd recent goedgekeurd door de Vlaamse regering. In januari 1999 zal het besproken worden in het Vlaams Parlement.

Het betreft een ontwerp van decreet dat inzake ruimtelijke ordening ingrijpende wijzigingen zal aanbrengen aan het thans gevoerde beleid. Dit ontwerp van decreet is gebaseerd op het rapport van Arthur Andersen Consulting en beoogt de invoering van een enig loket voor de registratie en de opvolging van de milieu- en bouwvergunningen.

De procedurevoorschriften worden zeer sterk vereenvoudigd. Dit ontwerp van decreet komt er op initiatief van de minister en de ambtenaren van de Administratie Economie, vermits het rapport van de GOM inzake de problematiek van de zonevreemde bedrijven hieraan aan de basis lag. Ook de Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden heeft zich reeds over de problematiek van de zonevreemde bedrijven gebogen.

De heer Jean-Marie Bogaert repliceert dat het antwoord van de minister bevestigt wat spreker wilde duidelijk maken, nl. : dat er de voorbije drie of vier jaar nauwelijks resultaat is geboekt op dit domein en spreker verklaart met belangstelling uit te kijken

naar het nieuwe ontwerp van decreet op de ruimtelijke ordening.

De minister meent dat het nieuwe decreet op de ruimtelijke ordening en de studie van Andersen Consulting op het vlak van de ruimtelijke ordening en leefmilieu voor meer transparantie zal zorgen. De Vlaamse regering heeft goed werk geleverd.

Wat de bedrijventerreinen betreft, is er voor de heer Leo Cannaerts geen reden tot pessimisme, vermits in een verhoogde subsidiëring van de bedrijventerreinen is voorzien. Het is hem echter niet duidelijk wie wat doet.

De GOM's beweren dat deze in het bezit zijn van een inventaris van alle beschikbare terreinen. Men vindt het blijkbaar niet nodig om eenzelfde operatie binnen het kader van de streekplatformen uit te voeren. Spreker citeert een concrete ervaring in het arrondissement Mechelen en stelt vast dat de GOM-Antwerpen slechts onvolledige en vage informatie kan geven.

Spreker vraagt of de minister overweegt om op lokaal vlak, eventueel via de GOM's mogelijk te maken dat er wordt werk gemaakt van een inventarisatie van de bedrijventerreinen en dat hierover kwalitatief denkwerk wordt verricht, in de zin van een onderzoek naar een redelijke verhouding tussen het aantal werknemers en de ingenomen grondoppervlakte. Hoe kan de Vlaamse regering tussenkomen in subregionale projecten?

De heer Carlos Lisabeth herinnert eraan dat de minister een paar jaar geleden reeds heeft gesteld dat het aantrekken van nieuwe investeerders vaak afketst op de lange procedure die dient te worden doorlopen met het oog op het bekomen van vergunningen en dit ingevolge de disconcordantie die er bestaat tussen de procedurevoorschriften inzake ruimtelijke ordening en de milieureglementeringen.

Er is thans opdracht gegeven om na te gaan hoe men kan komen tot een grotere concordantie, zonder daarbij evenwel intrinsiek aan de bestaande normeringen te raken. Heeft de minister reeds een duidelijk zicht op de nog bestaande knelpunten en zijn er voorstellen geformuleerd?

Wat het subsidiëeringsbesluit inzake de bedrijfsterreinen en bedrijfsgebouwen betreft, merkt de heer Lisabeth nog op dat in het recente besluit van de Vlaamse regering een bepaling is opgenomen dat de gemeente optreedt als cofinancier en hiervoor haar trekkingsrechten op het Investeringsfonds

kan aanspreken. Er worden echter een aantal uitzonderingen voorzien, maar spreker verklaart niet helemaal tevreden te zijn met dit besluit.

Het Vlaamse niveau heeft criteria opgelegd om deze trekkingsrechten uit te oefenen, waardoor de gemeentelijke autonomie om zelf investeringen te verrichten gedeeltelijk wordt uitgehold.

De minister antwoordt op de verschillende kritische bedenkingen als volgt.

Wat de trekkingsrechten van de gemeenten op het Investeringsfonds voor de aanleg van industrieterreinen betreft, stipt de minister aan dat deze volop kunnen worden uitgeoefend. Op voorstel van de Vlaamse regering zal er inderdaad mogelijkheid zijn om in een aantal uitzonderingen te voorzien op de verplichting om deze trekkingsrechten uit te oefenen.

Op de vraag van de heer Leo Cannaerts over de taakverdeling inzake de studies in verband met de kwalitatieve invulling van bedrijfsterreinen, antwoordt de minister als volgt.

De GOM's hebben van het Vlaamse Gewest de opdracht, het instrument en de middelen gekregen om een inventaris op te maken. Men gaat er vanuit dat de GOM's kunnen bijdragen tot de opbouw van een performant systeem. Indien te velde blijkt dat een bepaalde inventaris inderdaad niet werkzaam is, b.v. ingevolge een gebrek aan actualisering of onvolledige informatie, dan is hij er voorstander van om dit probleem in samenwerking met de GOM's te herbekijken.

Hierop brengt de heer Jacques Laverge onder de aandacht van de minister dat men wel weet waar er behoefte is aan bedrijventerreinen, maar dat deze behoefte niet wordt ingevuld.

De minister merkt op dat er in het kader van de gewestplanherzieningen regelmatig nieuwe industrieterreinen worden aangelegd. Iedereen is overtuigd van de nood aan industrieterreinen, maar indien er een concreet dossier voorligt, dan blijkt dit dossier niet gemakkelijk te realiseren.

De heer Jacques Laverge verklaart zich niet van de indruk te kunnen ontdoen dat het voor sommige partijen zonde is om nieuwe industrieterreinen aan te leggen. Hij begrijpt een dergelijke opstelling niet, gelet op de positieve impact van meer industrieterreinen op de werkgelegenheid in de regio.

Hierop haalt de heer Robert Voorhamme het voorbeeld aan van de gemeente Aartselaar. Het gemeentebestuur, waarin de VLD is vertegenwoordigd, heeft er zelf op aangedrongen om in het gewestplan een aantal industrieterreinen te schrappen omwille van de vrijwaring van de woonkwaliteit van de gemeente, waarop de minister vaststelt dat er inderdaad een groot verschil is tussen droom en realiteit. Om 10.000 ha industrieterreinen te realiseren moet men werkelijk knokken en de discussie moet ha per ha worden gevoerd.

De heer Johan De Roo vraagt vervolgens in deze context nadere informatie over de tussenkomst van de Vlaamse Regering voor de verwerving van de grond en voor de uitrusting van de infrastructuur van de industrieterreinen. Wat is het percentage hiervan en wordt een onderscheid gemaakt tussen een industrieterrein van nationaal of van regionaal belang of is dit onderscheid inmiddels opgeheven?

De beleidsbrief Economie vertoont volgens de heer André Denys een belangrijke lacune inzake de vereenvoudiging van de procedurevoorschriften m.b.t. het vergunningenbeleid, wat de onzekerheid in de hand werkt en een nadelig effect sorteert op de investeringsbereidheid van de ondernemers.

Spreker benadrukt de noodzaak van een coördinatie in het vergunningenbeleid. Zoals hierboven reeds gesteld dringt een grotere concordantie tussen de verschillende reglementeringen zich inderdaad op en wordt het belang van de eenloketfunctie in deze context door spreker onderstreept.

Een en ander behoort misschien niet tot de bevoegdheid van de Vlaamse minister van Economie, maar de situatie voor potentiële investeerders in Vlaanderen is precair op dit vlak. Deze onzekerheid en hinderpalen kunnen zonder al te grote financiële impact uit de weg worden geruimd.

Spreker betreurt nog steeds niet in het bezit te zijn van de resultaten van het consulting-rapport, alhoewel dit werd toegezegd.

Wat de afstemming van de procedurevoorschriften inzake ruimtelijke ordening (vergunningenbeleid) en milieureglementeringen betreft, werd door Ministers Theo Kelchtermans en Eddy Baldewijns gesteld dat de afstemming zou worden voltooid eind 1997.

Ondanks vele rapporten en studies, is daar echter weinig of niets van terecht gekomen. De oprichting van een enkel loket, waar de ondernemer-investeerder op een deskundige wijze wordt begeleid bij

het afwikkelen van de vergunningsprocedure en de subsidieaanvraag is een initiatief met een geringe financiële impact.

De heer Johan De Roo kan vorige spreker bijtrekken wat betreft de voortdurende onzekere rechtstoestand, waarbinnen ondernemers-investeerders nieuwe investeringen dienen te plannen en te verrichten. Al te lang blijft onzekerheid bestaan omtrent de uitvoering van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen wat de aanleg van nieuwe industrieterreinen betreft.

Vooraleer men overgaat tot een gewestplanwijziging dient er voldoende duidelijkheid te bestaan omtrent het aantal bijkomende ha industrieterrein per economisch knooppunt. De provinciale overheid laat echter iedereen hierover in het ongewisse, wat leidt tot grote problemen.

De heer Karel De Gucht refereert aan een artikel in de FET, waarin de minister de ontwikkeling van bijkomende industrieterreinen een noodzakelijk, maar politiek gevoelig onderwerp vindt. Waarom ligt dit politiek zo moeilijk ? Heeft dit te maken met de samenstelling van de politieke meerderheid ? Hoe hoopt de minister hiervoor dan een politieke meerderheid te bekomen ?

Dezelfde vraag stelt zich voor deze spreker eveneens voor andere beleidsterreinen : ook op het gebied van investeringen in infrastructuur en mobiliteit, werkgelegenheid en loonlastenverlaging heeft men er weinig aan dat de minister wel beaamt dat de problemen dienen te worden aangepakt, maar dat dit politiek enigszins moeilijk ligt.

De minister moet voor de gestelde problemen aangeven welke oplossingen in zijn beleid kunnen worden voorgesteld.

Spreker stelt niet gebaat te zijn met een inventarisatie van de bestaande problemen, de minister moet concrete oplossingen voorstellen. Hoe zal de minister een politieke constellatie vinden om die oplossingen mogelijk te maken ? Als de minister ideeën verkondigt, moet hij als politiek beleidsman ook aangeven hoe die kunnen worden verwezenlijkt.

De minister meent dat de moeilijkheid niet bij de politieke constellatie ligt, maar bij het maatschappelijk draagvlak. In Antwerpen is er tegen 2007 nood aan 2000 bijkomende ha industriegrond. Het is echter bijzonder moeilijk om gemeenten, ongeacht de politieke meerderheid in de gemeenteraad, hiervan de overtuigen.

Er zijn immers belangrijke implicaties op het vlak van de leefbaarheid. Drie of vier jaar geleden was de noodzaak tot bijkomende investeringen nog niet zo duidelijk. Thans is iedereen het erover eens dat aspecten dienen te worden bijgestuurd, zoals de ontsluiting van de Antwerpse ring of van de luchthaven van Zaventem.

Een en ander leidt echter telkens tot een brede maatschappelijke discussie. De VLD-burgemeester van Zaventem, de heer Francis Vermeiren, is de industrie gunstig gezind. Toch verzet hij zich tegen infrastructuurwerken op het grondgebied van zijn gemeente die de industrie ten goede zou komen.

Het gaat om een discussie die in alle partijen moet worden gevoerd en er dienen bijkomende inspanningen te worden gedaan waar nodig.

Minister Demeester-De Meyer stelt dat in de volgende regeerperiode 30 miljard frank cumulatief dient te worden geïnvesteerd, uiteraard binnen de grenzen van de budgettaire enveloppe.

Voor de zogenaamde eenloket-functie verwijst de minister naar de bevoegdheid van minister Theo Kelchtermans (concordantie milieureglementering – ruimtelijke ordening).

De heer Carlos Lisabeth stelt nog vast dat de heer André Denys zelf gekant is tegen de inplanting van een bedrijventerrein op de door de overheid aangegeven locatie, in de gemeente Zulte, wat precies bewijst hoe moeizaam de discussies m.b.t. de inplanting van bedrijventerreinen in de praktijk verlopen.

De heer André Denys repliceert geen problemen te hebben met de omvang van het bedrijventerrein, maar wel met de beslissing van de centrale overheid over de locatie, zonder de betrokkenheid van de lokale overheid.

– *Mercuriusprojecten, de versterking van de commerciële centra en het centrummanagement*

Wat het Mercuriusproject betreft drukt de heer Jean-Marie Bogaert slechts een matig optimisme uit, waarbij spreker opmerkt dat er reeds voor 5,9 miljard frank projecten zijn goedgekeurd en indien al deze projecten effectief worden gerealiseerd, zal dit een succes zijn. Spreker drukt hierover echter zijn twijfels uit.

Ook de heer Jos Stassen meent dat het prijskaartje in de gaten moet worden gehouden. Er werd een

krediet ingeschreven in de begroting van 500 miljoen frank. Was dit voldoende ?

De minister licht toe dat de eindrekening neerkomt op een bedrag van 870 miljoen frank.

De heer Leo Cannaerts wenst van de minister te vernemen of Mercurius-bis en het centrummanagement niet uitgebreid kunnen worden van de stedelijke centra naar de andere economische knooppunten, meer bepaald voor het aantrekken van investeringen.

De gemeentebesturen en de intercommunes hebben niet steeds de middelen en de overtuigingskracht om kandidaat-investeerders aan te trekken of om de vergunningen op te volgen. Nu doen de gemeentebesturen dit slechts in beperkte mate, onder meer via een KMO-loket of door het ter beschikking stellen van folders met adressen.

Laten de voorbereidende teksten met betrekking tot de aflijning van de functie van centrummanager een dergelijke uitbreiding toe ? Gaat het enkel om gemengde initiatieven ? Spreker kan zich voorstellen dat er niet overal partners te vinden zijn om de centrummanager mee te financieren.

De heer Carlos Lisabeth vraagt van de minister nog eens concrete informatie omtrent de opvolging van het Mercurius-project, met name het centrummanagement, zowel wat de procedure, de financiering als het verband met het vroegere strategisch commercieel plan betreft.

Kan het dat dit alleen in cofinanciering tussen het Vlaamse Gewest en de gemeentebesturen of de intercommunes zou gebeuren ? Of is ook samenwerking met andere organisaties mogelijk, zoals die van de ondernemers ? Er zijn nu reeds een aantal initiatieven, onder meer in samenwerking met de Kamers van Koophandel.

Op de verschillende opmerkingen antwoordt de minister samenvattend als volgt.

In de beleidsbrief : Economie wordt gesteld dat de Vlaamse regering de financiering van deze initiatieven beschouwt als een cofinanciering tussen verschillende partners. In de eerste fase zou 2/3 van de financieringslast worden gedragen door de overheid en 1/3 door de stad of door de handelaars.

De Vlaamse regering streeft ernaar dat elkeen voor 1/3 zou bijdragen in de financieringslast en dat de handelaars op termijn voor 2/3 van de financieringslast zouden instaan. De details ter zake die-

nen echter nog verder te worden uitgewerkt en de minister onderstreept dat het zeker niet kan gaan om een zuivere overheidsfinanciering. Er werd eveneens een stuurgroep opgericht.

De minister is voorstander van een grotere betrokkenheid van de actoren in de vernieuwing van het stedelijk beleid. Niet alleen de KMO-manager moet kunnen deelnemen aan cursussen, maar deze vormingsmogelijkheid moet worden opengesteld voor een bredere doelgroep.

De heer Johan De Roo vraagt aan de minister of alle gemeenten die oorspronkelijk in aanmerking kwamen voor Mercurius-uno ook een beroep kunnen doen op Mercurius-bis ?

De minister antwoordt hierop bevestigend en expliciteert dat ook andere gemeenten uiteraard een aanvraag kunnen indienen.

De uitrusting en inplanting van industrieterreinen gaat volgens de heer André Denys meestal gepaard met vele problemen. Spreker illustreert dit als volgt. De gemeente Zulte heeft geen economisch knooppunt, maar beschikt wel over een regionaal bedrijventerrein. Per hoofddorp kan men over 5 ha bijkomend beschikken voor de inplanting van een lokaal bedrijventerrein. Het gemeentebestuur heeft unaniem besloten om dit terrein te laten aansluiten op het regionale bedrijventerrein. De Administratie Ruimtelijke Ordening heeft echter gesteld dat het lokale terrein op een totaal andere plaats moet worden ingeplant, meer bepaald in het centrum van de gemeente, en dit tegen de wil van het gemeentebestuur. Spreker verklaart deze situatie slechts te willen schetsen om aan te tonen dat men onnodig conflicten uitlokt door te spelen met begrippen zoals lokaal en regionaal en men hieraan aangelegenheden koppelt die vaak indruisen tegen de gemeentelijke beslissingen.

De heer Robert Voorhamme attendeert erop dat de lokale bedrijventerreinen meestal ingevuld worden door een ander type van ondernemingen, wat de heer André Denys beaamt. Het betreft inderdaad kleinere bedrijven en de aansluiting met een regionaal bedrijventerrein is in dit geval aangewezen. De theoretische benadering van de kwalificatie en inplanting van de bedrijventerreinen gaat vaak voorbij aan de lokale noden.

Het is inderdaad zo dat 5 ha lokaal bedrijventerrein per hoofddorp kan worden aangesloten tot een oppervlakte van 15 ha. Op dit ogenblik dient men oog te hebben voor de oppervlakte van het bedrijventerrein. Indien men 15 ha bedrijventerrein

nen inplant in een woongebied, dan is dit om problemen vragen, zowel voor de ondernemers als voor de omwonenden, zoniet dient men te opteren voor een opdeling van de terreinen. De gemeenteraad heeft met betrekking tot deze kwestie een unaniem standpunt ingenomen.

De minister geeft vervolgens nog bijkomende toelichting bij deze problematiek. Sinds juni 1998 is er een nieuw besluit van de Vlaamse regering over de subsidiëring van de bedrijventerreinen. De tekst van dit besluit zal aan de leden van de commissie worden bezorgd.

Het is inderdaad zo, dat destijds werd voorzien in een subsidiëringmogelijkheid voor GOM's, intercommunales en nu ook voor gemeenten, zowel voor de aankoop van de industriegronden als voor de infrastructuurwerken. De basissubsidie bedraagt 40 percent van de kostprijs, maar indien bepaalde criteria worden toegepast, kan dit percentage worden verhoogd. Er wordt geen onderscheid meer gemaakt tussen de bedrijventerreinen van lokaal, regionaal en nationaal belang.

– *Subregionaal economisch beleid : streekplatformen en streekcharters*

De heer Jos Stassen wenst nadere toelichting over de financiële repercussies van de streekcharters voor de hele Vlaamse begroting, vermits deze globale budgettaire impact niet rechtstreeks uit de begroting blijkt. Wat met de streekcharters die investeren in projecten die haaks staan op het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen ?

Wat de financiële repercussies betreft, antwoordt dat minister dat de Vlaamse regering niet verantwoordelijk is voor de streekcharters.

Inzake het subregionaal beleid stelt de heer Leo Cannaerts de stiefmoederlijke behandeling vast van de GOM's in de beleidsbrief Economie. Wellicht wordt het bestaande beleid voortgezet. Met betrekking tot de streekcharters pleit spreker ervoor dat de afgesloten akkoorden ook strikt worden nageleefd door alle departementen en dat men er ook rekening zou mee houden in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen.

Inzake de streekplatformen herinneren de heren Carlos Lisabeth en Robert Voorhamme eraan dat enige jaren geleden werd gevraagd om een referentiekader aan te bieden. Dit werd door de Administratie opgemaakt maar uit de praktijk blijkt dat dit nog niet werd doorgezonden naar de verschillende regio's. Men heeft dus geen enkel houvast waar-

door het gevaar bestaat dat in de regio's een te grote divergentie zal ontstaan nopens de concreet voorgestelde projecten.

Wat het referentiekader betreft, licht de minister dit toe als volgt. Er is door de Administratie Economie een nota gemaakt over het referentiekader van de streekplatforms. Het kabinet moet aan deze nota nog de laatste hand leggen. Deze nota liet inderdaad op zich wachten, maar de minister onderstreept de complexiteit van de problematiek. Het referentiekader is bij de streekplatforms voldoende bekend, zoals blijkt uit een aantal werkbezoeken door de minister.

De minister geeft toe dat dit aspect van het regionaal vernieuwd economisch beleid wellicht wat de weinig is ontwikkeld, maar benadrukt het belang van de samenwerking met de GOM's.

Het vernieuwd regionaal economisch beleid dient uit te gaan van de regionale krachten zelf. Zijzelf moeten nakijken welke realisaties en noden voor de streek prioritair zijn, op basis waarvan de streekplatforms zelf een inventaris dienen op te maken van de knelpunten en mogelijke alternatieve oplossingen hiervoor dienen aan te reiken.

Thans wordt gewacht op een implementatie van deze inventaris in het beleid. De minister merkt op dat de problemen opgenomen in deze inventaris, raakvlakken vertonen met de bevoegdheden van verschillende ministers en departementen, die ook hun eigen prioriteiten hebben vooropgesteld.

De minister belooft echter in de komende weken werk te maken van deze problematiek en hoopt tegen het einde van de legislatuur een referentiekader te kunnen voorleggen aan het Vlaams Parlement.

Voor de heer André Denys hoeft het niet meer. Spreker betwijfelt het nut om tegen het einde van de regeerperiode een algemeen kader met de beleidsopties voor de streekplatforms voor te leggen. Hij meent dat een dergelijke handelwijze haaks op iedere politieke ethiek staat.

De minister zou volgens deze spreker gewoon kunnen stellen dat er over dit beleidsaspect weinig of niets is gebeurd in de afgelopen regeerperiode.

De minister is het niet eens met deze zienswijze en stelt dat er veel werk terzake werd verricht en dat de minister overleg heeft gepleegd met alle streekplatforms.

De heer Jacques Laverge poneert dat de minister er in elk geval in geslaagd is om veel verwachtingen te scheppen. Met alle partners is thans een prioriteitenlijst opgesteld waarvan werk dient gemaakt te worden.

De minister benadrukt dat er wel degelijk werk zal worden gemaakt van de kwestie. Als Vlaams minister van Economie, dient hij uitvoering te geven aan de door de streekplatforms opgestelde streekplannen en streekcharters, maar daarbij dient hij rekening te houden met de bevoegdheden van de andere leden van de Vlaamse regering.

Alle nieuwe wegen en industrieterreinen en alle projecten inzake opleiding en vorming uitvoeren die door de streekplatforms werden gevraagd, is trouwens een onmogelijke opgave.

Daarenboven treden er onderlinge verschillen op tussen de verschillende streekcharters en is er geen overeenstemming inzake het vernieuwd regionaal economisch beleid tussen de verschillende regio's. De minister belooft een referentiekader uit te werken.

De heer André Denys merkt kritisch op dat de minister dit referentiekader diende uitgewerkt te hebben bij het begin van de regeerperiode en niet op het einde ervan.

De minister antwoordt als volgt. Het is altijd duidelijk geweest dat de streekplatforms niet kunnen worden beschouwd als een bijkomend echelon van besluitvorming.

Het regionaal beleid komt tot stand na samenwerking en interactie tussen verschillende actoren, nl. de GOM's, de intercommunales, de Vlaamse regering en de streekplatforms. De opmaak van een referentiekader, noodzakelijk voor de realisatie van hun projecten, doorkruisen vaak de prioriteiten gesteld door de andere leden van de Vlaamse regering en sorteren budgettaire implicaties voor andere departementen.

Op vraag van de heer André Denys hoe het nu moet en wat er kan worden gedaan verklaart de minister dat, naar aanleiding van interpellaties, reeds voldoende toelichting is gegeven over het vernieuwd regionaal economisch beleid.

II. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING EN INDICATIEVE STEMMINGEN

a) *Decreetsbepalingen*

Artikel 15 (programma's 51.1)

Artikel 15 (programma 51.1) wordt bij indicatieve stemming met 8 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

Artikel 34

- *Waarborg van het Vlaams Gewest aan de leningen en participaties aangegaan door de organisaties aangesloten bij de vzw "Samenwerkingsverband Sociale Economie".*

Artikel 34 wordt bij indicatieve stemming met 8 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

Artikel 38

- *Gewestwaarborg herfinanciering van het Consortiumkrediet in hoofde van de Limburgse Reconversiemaatschappij*

Artikel 38 wordt bij indicatieve stemming met 8 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

Artikel 139

Dit artikel wordt bij indicatieve stemming met 8 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

Artikel 140

Dit artikel wordt bij indicatieve stemming met 8 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

Artikel 141

Dit artikel wordt bij indicatieve stemming met 8 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

b) Begrotingstabel

AFDELING I

Begrotingskredieten – Departementale begrotingen

Programma 51.10 – Algemeen economisch beleid

Op dit programma wordt een regeringsamendement ingediend ingevolge opmerkingen van het Rekenhof.

Dit programma wordt bij indicatieve stemming met 8 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

Programma 51.20 – Economisch Ondersteuningsbeleid

Op dit programma wordt een regeringsamendement ingediend ingevolge opmerkingen van het Rekenhof.

Dit programma wordt bij indicatieve stemming met 8 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

AFDELING V

Vlaamse Openbare Instellingen.

ION categorie A : *Fonds voor de Economische Expansie en de Regionale Reconversie – Middelgrote en Grote Ondernemingen (FEERR-MGO)*

ION categorie A : *Fonds voor de Economische Expansie en de Regionale Reconversie – Kleine Ondernemingen (FEERR-KO)*

ION categorie A : *Limburgfonds*

De begroting van deze instellingen worden bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen bij 2 onthoudingen.

III. INDICATIEVE STEMMINGEN OVER HET GEHEEL

Het aan de commissie toegewezen gedeelte van het ontwerp van decreet houdende algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1999 (bevoegdheden van minister

Eric Van Rompuy – Economie en KMO) wordt bij indicatieve stemming aangenomen met 8 stemmen tegen 2 onthoudingen.

2. ENERGIE EN NATUURLIJKE RIJKDOMMEN

I. ALGEMENE BESPREKING

2.1. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE HEER ERIC VAN ROMPUY, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, KMO, LANDBOUW EN MEDIA, BIJ DE BELEIDSBRIEF ENERGIE – BELEIDSPRIORITEITEN 1998-1999 – (Stuk 1186 (1998-1999) – Nr. 1).

De minister zegt dat de Vlaamse overheid heel wat inspanningen doet om de milieuvriendelijke energieproductie te bevorderen. De inspanningen ter bevordering van warmtekrachtkoppeling (WKK) worden aanzienlijk opgevoerd en werpen al vruchten af : het geïnstalleerd vermogen, in 1995 nog 293 megawatt, zal tegen eind 1999 oplopen tot ongeveer 800 megawatt. Alles wijst erop dat de doelstelling voor het jaar 2000 inzake de uitbouw van hernieuwbare energiebronnen, waarbij 1 percent van alle energie door hernieuwbare energiebronnen moet worden opgewekt, zal worden gehaald. Tegen 2010 moet dat percentage 3 percent zijn en in 2020 moet het 5 percent bedragen. De randvoorwaarden voor de hernieuwbare energiebronnen worden verbeterd.

De minister stelt ook vast dat de Vlamingen door de lage olieprijsen heel wat minder bewust met hun energiegebruik bezig zijn. Die mentaliteit moet worden gekeerd, en daartoe worden acties op het getouw gezet in samenwerking met Vireg (Vlaamse Instelling voor Rationeel Energiegebruik) en de Bond Beter Leefmilieu. Een enquête over het energiebewustzijn leert dat 90 percent van de Vlaamse gezinnen rationeel energiegebruik belangrijk vindt om financiële redenen. Om het milieu of om de uitputting van de voorraden is men over het algemeen veel minder bezorgd. Daaruit concludeert de minister dat financiële stimuli het REG (Rationeel Energiegebruik) in de hand moeten werken. Zo geeft men bijvoorbeeld premies voor de aankoop van energiezuinige toestellen. Ook de bedrijven moeten met financiële argumenten worden gesensibiliseerd. Inzake energie-advies ziet de minister een belangrijke taak weggelegd voor de intercommunales : zij moeten licht en warmte leveren met een minimum aan energie. Uit de enquête blijkt ook dat vooral Limburg actief met REG bezig is : daar zijn de spaarlampen en

spaardouchekoppen het populairst, dankzij de campagnes van de plaatselijke intercommunale.

Voorts worden inspanningen geleverd om tot een prijsbeleid te komen dat zorgt voor een efficiënte productie en distributie. Op 9 oktober heeft de federale regering een nota over de Europese richtlijn naar voren gebracht. De Vlaamse regering heeft al gereageerd en wacht de reacties van de andere gewesten af. Op basis daarvan zal de federale regering een definitief standpunt innemen.

Vlaanderen moet zijn verantwoordelijkheden op het vlak van de liberalisering decretaal vastleggen. Minister Van Rompuy hoopt het voorontwerp van decreet nog voor Kerstmis voor te leggen aan de Vlaamse regering. Ook de federale regering probeert nog tegen dan een wetsontwerp klaar te hebben.

De totale energiebegroting bedraagt 100,9 miljoen frank. Twaalf miljoen frank is bestemd voor de Vireg. Een derde daarvan gaat naar werkingskosten en twee derden naar de uitvoering van opdrachten. Er wordt twintig miljoen frank uitgetrokken ter promotie van fotovoltatische systemen. Daarnaast beschikt minister Van Rompuy ook over het saldo van de Vliet-enveloppe (Vlaams impulsprogramma energietechnologie) om de energieprojecten van het programma Beleidsondersteunend Onderzoek 1999 te cofinancieren.

De minister vermeldt ten slotte dat alle tabellen geactualiseerd werden, wat van deze beleidsbrief een interessant werkstuk maakt. Alle aspecten van het energiebeleid worden erin weergegeven.

2.2. VRAGEN EN OPMERKINGEN VAN DE LEDEN MET ANTWOORD VAN DE MINISTER EN REPLIEKEN VAN DE LEDEN

2.2.1. Reductie uitstoot broeikasgassen

De heer Eddy Schuermans feliciteert minister Van Rompuy met zijn beleidsbrief. Daarin staat dat Vlaanderen mee de uitstoot van broeikasgassen zal reduceren. De spreker wenst te weten welke concrete stappen daartoe gezet zullen worden.

Joint Implementation (JI) en Clean Development Mechanism (CDM) zijn twee instrumenten om samen met ontwikkelingslanden strijd te leveren tegen de uitstoot van broeikasgassen. Wat moet de spreker zich hierbij voorstellen? Bovendien vreest

hij dat de inspanningen waardeloos zijn omdat nog niet alle internationale normen vastliggen. Hij gaat evenwel akkoord met de doelstellingen en de internationale aanpak.

Vervolgens wenst de vraagsteller te vernemen wie deel zal uitmaken van de werkgroep rond het CO₂/REG-beleidsplan.

Totnogtoe wordt de winst van de distributiemaatschappijen enkel en alleen bepaald door hun omzet. In plaats daarvan wil men de energiedienst honoreren. De heer Eddy Schuermans erkent dat dit principe niet op een eenvoudige manier kan gerealiseerd worden. Hij wenst evenwel te vernemen of er al een aanzet tot een mogelijke oplossing bestaat.

De heer Jos Stassen sluit zich aan bij het standpunt van de heer Schuermans dat het een duidelijke beleidsbrief is die een goed overzicht biedt. Hij wil dieper ingaan op de JI- en CDM-projecten. Hierbij is er telkens een donorland dat investeert in emissiereducties in een gastland waar deze goedkoper te bereiken zijn dan in het donorland. De vraag rijst of het hier gaat om een denkpiste of om een concreet beleidsplan. Als het dit laatste is, stelt hij zich een heleboel vragen vanuit ecologisch en maatschappelijk standpunt.

De heer Stassen is wel te vinden voor een akkoord tussen bedrijven om de doelstellingen van Kyoto te halen binnen de Vlaamse context, maar het kan niet dat men derdewereldlanden gaat vergoeden om hier de broeikasgassen te doen stijgen. Het is belangrijk dat er duidelijkheid komt over de gang van zaken. Hij wil ook weten of er hierover binnen de Vlaamse regering een akkoord bestaat.

De heer Eddy Schuermans pleit voor de technieken die in de beleidsbrief worden beschreven. De JI- en CDM-projecten zijn een aanpak om met technologische overdracht in ontwikkelingslanden de emissies te reduceren, zodat er een win-winsituatie ontstaat. Men krijgt hierdoor namelijk zowel in Vlaanderen als in de Derde Wereld minder CO₂-uitstoot. Het is dus voor beiden een gunstige operatie. In de derdewereldlanden zal de uitstoot in de toekomst toenemen, als er geen initiatieven komen vanuit het Westen. Deze landen kunnen het probleem onvoldoende zelf aanpakken. Het Westen moet daarin mee investeren.

De heer Schuermans stelt dat het ook vanuit milieu-oogpunt een goede zaak is om tegen de geringste kost het grootste resultaat te bereiken. Op wereldvlak is het immers neutraal waar de inspanningen gebeuren. De industriële activiteiten in de

derdewereldlanden en Oost-Europa zijn trouwens vaak veel milieuvriendelijker. Het is dan ook belangrijk om deze technieken aan te moedigen. Het is evenwel de vraag of dit in de context past.

De heer Jos Stassen citeert de beleidsbrief, waarin staat dat het donorland, en in sommige gevallen ook het gastland, in ruil extra emissiekredieten krijgt, zodat ze in hun eigen land meer broeikasgasen mogen uitstoten. Hij vindt dat dit in tegenstelling is met wat de heer Schuermans zegt. Verder heeft minister Van Rompuy op de VITO-conferentie de duidelijke boodschap gegeven dat we de Kyoto-afspraken niet halen en zelfs met 20 procent zullen overschrijden.

Hij vindt het nog te vroeg om bedrijven aan te moedigen voor een systeem dat nog niet op punt staat. De vraag rijst of de zogenaamde win-winsituatie geen verlies-verliesituatie gaat worden.

De heer Schuermans stelt dat een bepaalde verplichting tot reductie moet gebeuren door inspanningen ofwel in Vlaanderen of België ofwel elders in de wereld. Mondiaal bekeken zal de reductie in bepaalde contreien efficiënter kunnen gebeuren. Het is dan ook belangrijk om hiermee rekening te houden.

De heer Jos Stassen herhaalt dat de techniek nog niet op punt staat om deze te exporteren. In de derdewereldlanden zijn er trouwens nog onvoldoende controlemechanismen. Hij staat wel achter het idee van verhandelbare emissierechten binnen de Vlaamse context, omdat dit controlebaar is.

Minister Eric Van Rompuy bevestigt dat in Kyoto doelstellingen werden vastgelegd voor de reductie van CO₂. Tijdens een colloquium over CO₂-uitstoot dat georganiseerd werd door de VITO, werd duidelijk dat het CO₂-probleem niet mag worden gereduceerd tot de transportsector : deze sector is slechts verantwoordelijk voor 22 percent van het energieverbruik en voor 19 percent van de CO₂-uitstoot. De belangrijkste verantwoordelijke voor de CO₂-uitstoot is de sector van de elektriciteitsproductie, die 30 percent van de uitstoot voor zijn rekening neemt. De industrie is verantwoordelijk voor 20 percent, de huishoudens voor 17 percent en de luchtvaart voor 3 percent van de uitstoot. Het komt er dus op aan om een en ander globaal aan te pakken en de problemen niet te herleiden tot het transport, zeker gezien het grote economische belang van deze sector. Bij ongewijzigd beleid zullen de CO₂-emissies op rekening van de transportsector wel met 35 percent toenemen tegen het jaar 2010. Op het colloquium werden

daarom een aantal maatregelen voorgesteld om deze reductie te beperken. Door maatregelen op het vlak van brandstoftechnologie, prijsbeleid, rijopleiding enzovoort kan de verhoging van de CO₂-uitstoot tegen 2010 teruggebracht worden tot 30 percent. Alles bij elkaar komt er 5 percent bij : de daling met 7,5 percent die wordt vooropgesteld door Kyoto lijkt dus niet haalbaar. Een gecoördineerd beleid voeren is niet eenvoudig, gezien de versnippering van bevoegdheden binnen het Vlaamse niveau, namelijk tussen de minister van Energie en de minister van Openbare Werken, maar ook tussen het Vlaamse en het federale niveau : bijvoorbeeld voor maatregelen in verband met de verschuiving van het personenvervoer per auto naar de fiets en de trein en het stimuleren van de binnenvaart. Bij de technische verbeteringen in de automobiellindustrie moet dan weer met het Europese niveau rekening worden gehouden. Gezien de grote versnippering van de bevoegdheden is overleg noodzakelijk : er moet een geconcentreerde actie worden gevoerd over verschillende niveaus.

De minister wijst erop dat de VITO een databank heeft aangelegd waarbij het brandstofverbruik werd nagegaan voor verschillende types voertuigen. Op Europees niveau heeft de auto-industrie zich geëngageerd om via technologische vernieuwingen tegen het jaar 2008 de CO₂-uitstoot substantieel te reduceren. In dit verband is ook de hervorming van de fiscaliteit bijzonder belangrijk.

In het REG-beleidsplan dat momenteel wordt opgesteld zullen de emissieproductiepotentiëlen opnieuw worden bepaald. Op basis daarvan zullen maatregelen worden vastgesteld die noodzakelijk zijn om aan de Kyoto-doelstellingen te voldoen. In opdracht van de administratie zal een wetenschappelijk onderbouwd opvolgingsinstrument worden ontwikkeld.

In het kader van de zogenaamde Joint Implementation and emission training voorziet Kyoto de mogelijkheid van verhandelbare emissiekredieten om aan de reductiedoelstellingen te voldoen. Een bedrijf uit een donorland kan zorgen voor een emissiereductie in een gastland waar maatregelen tegen de emissies efficiënter zijn. Vaak worden in deze gastlanden immers nog verouderde technologieën aangewend. Het probleem wordt dus mondiaal benaderd.

Nederland is een groot voorstander van deze aanpak. Getuige de grote Nederlandse delegatie bij de workshop die in dit verband in Moskou werd georganiseerd op 1 oktober 1998 op initiatief van het

International Energy Agency. Nederland beseft immers dat nu reeds de nodige ervaring met dergelijke projecten dient te worden opgedaan en dat er nu reeds een netwerk dient te worden uitgebouwd tussen overheden en bedrijven. De initiatieven vergen een vrij langdurige procedure. Nederland heeft al 27 van dit soort projecten lopen. In tegenstelling tot wat de verklaring van Agalev naar aanleiding van de beleidsbrief suggereert, is het niet de bedoeling dat bedrijven via de verhandelbare emissiekredieten hun verantwoordelijkheid zouden ontlopen. Het gaat niet om een ontsnapingsclausule.

De heer Jos Stassen repliceert dat de bedrijven toch extra emissiekredieten krijgen. De minister antwoordt dat de mondiale emissie efficiënter kan worden gereduceerd dankzij de mogelijkheid van verhandelbare emissiekredieten. Kyoto en de Verenigde Staten zorgen dankzij de maatregel voor een fundamentele mondiale aanpak.

De federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling heeft op 28 september laatstleden geadviseerd dat een beroep op deze mechanismen nuttig kan zijn bij de uitvoering van het protocol van Kyoto. De minister verbaast zich erover dat Agalev daar nu over struikelt. In die federale raad zijn ook Greenpeace en de Bond Beter Leefmilieu vertegenwoordigd. De minister heeft niet gemerkt dat minister Kelchtermans zich tegen deze mechanismen zou verzetten, zoals de heer Stassen suggereert. Hij meent dat deze discussie niet in politieke termen moet gevoerd worden. Het gaat om een mechanisme dat internationaal vooropgezet is en het is niet de bedoeling de inspanningen in eigen land te reduceren.

De heer Schuermans wijst erop dat de minister van Leefmilieu heeft gezegd dat deze techniek ons niet ontslaat van binnenlandse inspanningen op het vlak van leefmilieu. Het is belangrijk dat bedrijven die dat kunnen, in Rusland investeren en dat ze er meer energievriendelijke technologieën introduceren. Hij meent dat de betrokken onderneming en het land waaruit ze afkomstig is dat zeker op hun palmares mogen schrijven. De heer Peeters wijst erop dat dit ontwerpbesluit werd rondgestuurd naar een aantal leden van de federale en de Vlaamse regering en dat onder meer federaal staatssecretaris van Ontwikkelingssamenwerking, de heer Moreels, er positief op gereageerd heeft.

2.2.2. Energiebeleid en ruimtelijke ordening

De heer Eddy Schuermans raadt de minister aan om het energiebeleid en de ruimtelijke ordening

beter op elkaar af te stemmen. De coördinatie tussen Vlaanderen en het federale niveau kan eveneens beter. Het probleem van de ruimtelijke ordening doet zich onder meer voor voor wat betreft de windmolenparken. In dit verband vraagt de spreker garanties dat zowel de publieke als de private sector zouden kunnen deelnemen.

De minister herinnert eraan dat eerder deze week in een mondelinge vraag al een allusie werd gemaakt op windenergie. Windturbines kunnen niet opgericht worden in de open ruimte, maar wel langs waterwegen en snelwegen. Minister Stevaert is de windturbines zeer genegen. Hij heeft zelfs aan de VUB de opdracht gegeven te onderzoeken welke plaatsen in Vlaanderen daarvoor het meest geschikt zijn. De minister is het ermee eens dat de particuliere en de publieke spelers dezelfde mogelijkheden moeten krijgen.

2.2.3. Liberalisering van de elektriciteitsmarkt

De heer Eddy Schuermans stelt vast dat de Vlaamse regering reeds haar standpunt heeft bepaald over de Europese liberaliseringsrichtlijn. Hoe zal ze haar accenten realiseren? Zal het decreet terzake effectief worden voorgelegd in het voorjaar van 1999?

De minister meent dat er aan de liberaliseringsnota een afzonderlijk debat moet gewijd worden. Hij zal de brief aan minister Poncelet dan ook overmaken aan de commissie.

2.2.4. Verzekering tegen de uitval van wkk-installaties door een waarborgfonds

De heer Eddy Schuermans vraagt meer uitleg over het warmtekrachtwaarborgfonds.

Volgens de heer Peeters, kabinetsmedewerker, vormt de noodstroomtarifiering momenteel de grootste belemmering voor WKK. Een eerste mogelijke oplossing is de oprichting van een waarborgfonds om de factuur voor de afname van het piekvermogen te neutraliseren. Bij een uitval zou dan een vergoeding betaald worden die gelijk is aan het verlaagde tarief. Een andere mogelijkheid is een uitwisseling tussen verschillende WKK-installaties bij een uitval. Het voorstel aangaande het waarborgfonds werd overgemaakt aan het controlecomité maar werd niet weerhouden. Men gaat dit nu verder onderzoeken.

2.2.5. Rationeel energiegebruik/duurzame energiebronnen

De heer Bogaert weet de beleidsbrieven van minister Van Rompuy over het algemeen wel te appreciëren omdat ze getuigen van een grote techniciteit. Ze zijn dus niet geschreven in een sloganske taal, zoals de beleidsbrieven van sommige andere ministers. In deze beleidsbrief staat onder meer dat er op een aantal terreinen nog niet veel bereikt is. Dat is bijvoorbeeld het geval voor het rationeel energiegebruik bij de ziekenhuizen. We vernemen alleen dat er een werkgroep bezig is met het opstellen van een actieplan om aan de knelpunten te verhelpen. Wanneer kunnen er concrete resultaten verwacht worden? Ook over de groene stroomcertificaten blijft de beleidsbrief in het ongewisse. De heer Bogaert zou ook graag beschikken over cijfers over de huidige evolutie inzake duurzame energie. Vlaanderen hinkt duidelijk achterop op het vlak van de aanwending van duurzame energiebronnen.

De heer Bogaert vindt dat de beleidsbrief een aantal objectieve gegevens verschaft. Het is wel eigenaardig dat in de beleidsbrief, die op 22 oktober gedrukt is, kon voorspeld worden dat het initiatief met als titel : Oktober : maand van de energiebesparing een succes zou worden. Er waren inderdaad heel veel acties gepland maar een beleid voeren is ruimer dan het organiseren van evenementen.

De minister wijst op het belang van sensibilisering : de energieverbruikers moeten overtuigd worden en dat kan niet zonder het scheppen van een kader en het voorzien in incentives. De problemen zijn nu voor het eerst geïnventariseerd, onder andere in de ziekenhuizen. Vóór 1995 werd er in het parlement niet eens gesproken over energiebesparing. Nu bestaat een systeem, waaraan kan gewerkt worden ; men kan niet dadelijk resultaten verwachten.

De heer Jean-Marie Bogaert stelt vast dat de minister in de beleidsbrief duidelijke numerieke gegevens aanreikt. Een degelijk maatschappelijk draagvlak is inderdaad noodzakelijk, maar hiervoor is sensibiliseren onvoldoende, de overheid moet ook middelen ter beschikking stellen.

De voorzitter zegt dat bij de bespreking van de beleidsbrief vorig jaar de nadruk gelegd is op de noodzaak om te sensibiliseren.

II. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING EN INDICATIEVE STEMMINGEN

a) *Decreetsbepalingen*

Artikel 15 (programma 51.5)

Dit artikel wordt bij indicatieve stemming met 8 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

Artikel 137

Artikel 137 wordt bij indicatieve stemming met 8 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

b) *Begrotingstabel*

AFDELING I

Begrotingskredieten – Departementale begrotingen

Programma 51.5 – Natuurlijke Rijkdommen en Energie

Dit programma wordt bij indicatieve stemming met 8 stemmen bij 2 aangenomen.

AFDELING V

Vlaamse Openbare Instellingen

IO categorie A : *Grindfonds*

De begroting van het Grindfonds wordt bij indicatieve stemming met 8 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

III. INDICATIEVE STEMMING OVER HET GEHEEL

Het aan de commissie toegewezen gedeelte van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1999, bevoegdheid Energie en

natuurlijke rijkdommen van Minister Eric Van Rompuy, wordt bij indicatieve stemming met 8 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

3. LANBOUW, TUINBOUW EN VISSERIJ

I. ALGEMENE BESPREKING

3.1. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE HEER ERIC VAN ROMPUY, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, KMO, LANDBOUW EN MEDIA BIJ DE BELEIDSBRIEF LANDBOUW, TUINBOUW EN VISSERIJ – BELEIDSPRIORITEITEN 1998-1999 – (Stuk 1187 (1998-1999) – Nr. 1)

Minister Van Rompuy wijst op de zware crisis in de varkenshouderij. Alle Europese landen, vooral onze grote concurrenten Denemarken en Nederland, kampen dit jaar met hetzelfde probleem. Er is een sterke daling van verkoopprijs. Op Europees vlak werkt men aan een aantal maatregelen. Europa laat Vlaanderen echter niet toe om overbruggingskredieten ter beschikking te stellen. Er kan enkel uitstel van afbetaling toegestaan worden. Er wordt geen beterschap verwacht voor eind volgend jaar.

De reglementering van het Vlaams Landbouw-investeringsfonds (VLIF) werd herzien. Het Vlif beschikt over een budget van 2,4 miljard frank. In het kader van het VLIF zijn de gesubsidieerde investeringsbedragen voor machines en materieel sinds 1995 gestegen van 301 miljoen frank naar 1,3 miljard frank. Voor milieu en dierenwelzijn is het budget gestegen van 258 miljoen frank naar 438 miljoen frank. Er is dus wel degelijk meer geïnvesteerd in het milieu en de bedrijven.

Er is een begeleidingsplan opgezet voor bedrijven met financiële moeilijkheden. In dit kader zijn een aantal centra erkend voor de begeleiding van bedrijven. In de landbouw gaan immers weinig bedrijven failliet omdat er gewerkt wordt met eigen vermogen en er weinig NV-structuren zijn. De overheid heeft dus een taak bij de begeleiding van deze bedrijven. Hiervoor wordt 8 miljoen frank uitgetrokken.

De vorming in de landbouw heeft de minister gisteren in de commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid toegelicht. Hij wijst erop dat het MAP een aantal positieve maatregelen bevat voor de sector. De landbouw wordt via de mi-

lieubeleidsovereenkomst (MBO) gedwongen om zelf verantwoordelijkheid te nemen. Inzake de bemesting kunnen de bedrijven afwijken van de forfaitaire normen via eigen bedrijfsvoering. Via de uitgebreide metingen weten zij steeds waar ze staan.

Volgens een amendement, dat de regering eergisteren goedgekeurd heeft, wordt voor de MBO in 150 miljoen frank voorzien : 50 miljoen frank voor voorlichting en wetenschappelijk onderzoek en 100 miljoen frank voor de subsidiëring van mestverwerking, vooral door de kleine landbouwbedrijven.

De eigen verantwoordelijkheid van de sector staat centraal en het MAP wordt vereenvoudigd. Het doel is bekend : tegen het jaar 2003 moet de 50 milligram-norm bereikt zijn. Dit betekent een vermindering van de nutriënten met 30 tot 40 percent. Het nieuwe MAP is dus wel degelijk streng. Natuurlijk moeten lagere normen nagestreefd worden maar of dit haalbaar is, zal afhangen van het succes en de betaalbaarheid van de mestverwerking.

Het aantal varkens wordt bevroren tot 2005. In het RSV wordt 750.000 hectare gereserveerd voor landbouw. Het is belangrijk dat de mestproblematiek niet vermengd wordt met het beleid inzake natuurbehoud.

Op de opmerking van de heer Stassen dat minister Kelchtermans hierover een ander geluid liet horen, antwoordt de minister dat een status quo inzake natuurgebieden werd afgesproken. Dat neemt niet weg dat hij een eventuele consensus binnen de commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud om landbouw- en natuurgebieden te ruilen zal toezien.

Voor het gericht wetenschappelijk onderzoek had men 75 miljoen frank aan trekkingsrechten ter beschikking. In de beleidsbrief staan acht projecten opgesomd die werden goedgekeurd en die eind 1998 van start gaan.

Ook aan informatie voor de land- en tuinbouwers werd gedacht. Daarvoor bestaat de tweemaandelijks nieuwsbrief VILT (Vlaams Informatiecentrum voor Land- en Tuinbouw).

Tot slot heeft de minister het over de visserijsector. Hij geeft toe dat het erg lang wachten geweest is op de FIVA-besluiten. Dit Financieringsinstrument voor de Visserij- en Aquicultuursector heeft in de tweede helft van dit jaar zijn eerste beslissingen genomen. In september waren al 25 aanvragen ingediend.

3.2. VRAGEN EN OPMERKINGEN VAN DE LEDEN MET ANTWOORD VAN DE MINISTER EN REPLIEKEN VAN DE LEDEN

3.2.1. Het Vlaamse land- en tuinbouwbeleid

- *Algemene opmerkingen in verband met de situatie in de land- en tuinbouwsector, begeleiding van de bedrijven*

De heer Freddy De Vilder vraagt verduidelijking bij de op pagina 7 van de beleidsbrief vermelde maatregelen om de ondersteuning van investeringen in de landbouwsector, die tot nog toe via economische expansie verloopt, te integreren in het VLIF. Ook de heer Jean-Marie Bogaert vraagt om opheldering : op pagina 7 wordt voor de economische expansiesteun verwezen naar het VLIF. De spreker heeft daarover echter niets teruggevonden in de beleidsbrief Economie bij de wijzigingen in de expansiesteun. Betekent dit dat het niet de bedoeling is dit op korte termijn te realiseren ?

De heer Freddy De Vilder vraagt extra aandacht voor de successierechten bij de overname van familiale landbouwbedrijven. Als landbouwers moeten voldoen aan alle voorwaarden, dan wordt overname onmogelijk. Daarom pleit hij voor duurzaamheid, kwaliteitsvolle landbouw en milieuvriendelijke productie. De minister wijst erop dat bij overname gestreefd wordt om de vennootschapsstructuur meer ingang te doen vinden. Het VLIF-reglement heeft al een aantal problemen terzake opgelost. Volgens minister Van Rompuy heeft minister Kelchtermans op een ABS-congres beloofd de problematiek rond vergunningen bij eerste installatie op te lossen. Nu is het zo dat een vergunning soms vlak na de overname vervalt.

De heer Paul Deprez merkt op dat het niet alleen slecht gaat in de varkenssector. Ook de rundvlees-, pluimvee- en groentesectoren maken barre tijden mee. De oorzaak voor de crisis in de groentesector is overproductie : men is massaal overgeschakeld op groenten nu andere gewassen niet langer winstgevend zijn. Aangezien de Europese Unie geen overbruggingskredieten toelaat, vraagt de heer Deprez aan te dringen op een Europese maatregel.

De vraagsteller wenst te vernemen hoe de Vlaamse land- en tuinbouw zich kan moderniseren en aanpassen. Deze vraag moet in de huidige crisissituatie gesteld worden. Hoe kan men vermijden dat landbouwers inkomensverlies proberen te compenseren door overproductie ? De heer Deprez vreest

overigens dat de huidige crisis de gebruikelijke cyclische beweging niet zal volgen. Welke structurele maatregelen kunnen genomen worden om het inkomensverlies weg te werken ?

Een volgend punt in de tussenkomst van de heer Deprez betreft Agenda 2000. In principe houdt deze een extra prijsvermindering in waarbij inkomensverlies gecompenseerd zal worden door inkomenssteun. Hij wil echter vermijden dat bijkomende voorwaarden worden opgelegd. Hij wil dat prijsvermindering en inkomensdaling volledig gecompenseerd worden. De minister antwoordt dat als het markt- en prijsbeleid grondig wordt herzien, inkomenssteun voor de boer onvermijdelijk wordt. Dat zal niet eenvoudig zijn. Europa evolueert naar een plattelandsbeleid, wat geen ongevaarlijke evolutie is voor de Vlaamse landbouw. Structurele verschuivingen zijn aan de gang in de sector.

De heer Deprez wijst iedereen terecht die beweert dat we ons niet druk hoeven te maken over de crisis in de land- en tuinbouwsector. Als deze te lang duurt, zal dit ongetwijfeld een weerslag hebben op de aanverwante sectoren. Omdat deze laatste een enorme tewerkstelling bieden, zal de crisis uiteindelijk een weerslag hebben op de hele Vlaamse welvaart en werkgelegenheid.

Mevrouw Vera Dua maakt de algemene bedenking dat het hoofdstuk Landbouw in de beleidsbrief sterk op de agro-industrie is gericht. Ze erkent dat dit aansluit bij het industrieel karakter van de landbouw in de regio, maar stelt toch de vraag of deze industrie op zich zoveel steun nodig heeft als men rekening houdt met de situatie van de boeren.

Ze merkt op dat minister Van Rompuy het initiatief heeft genomen om via het VLIF steun te geven aan de agro-voedingssector. Daarbij heeft hij verzekerd dat dit niet zou gebeuren ten koste van het huidige budget. Mevrouw Dua herinnert er evenwel aan dat de basisfilosofie van het VLIF erin bestaat steun te geven aan de landbouw en niet aan de industrie. Ook wijst ze erop dat de minister nog een decreetale basis dient te geven aan het initiatief. Het VLIF is ontstaan met de bedoeling om de investeringen van de boeren te stimuleren. Het wordt tijd dat er een balans wordt opgemaakt. Blijkbaar hebben de banken er heel wat voordeel bij gehad, terwijl heel wat boeren tot over de oren in de schulden zitten. Ze vindt dan ook dat er dringend nagedacht moet worden om het instrument op een andere manier te gebruiken.

De heer Jean-Marie Bogaert stelt op pagina 15 van de beleidsbrief vast in het overzicht van de subsidiëring van de doelstelling 5b-projecten, dat er een enorm verschil is tussen de toegekende en de uitbetaalde Vlaamse steun. Hij vraagt zich af wat hiervan de oorzaak is. Zullen er nog andere facturen binnenkomen omdat de projecten nog lopen of zal er een belangrijk aantal zaken niet gerealiseerd worden? De minister bevestigt de eerstgenoemde veronderstelling en voegt eraan toe dat de toegekende steun uiteindelijk zal opgebruikt worden. Het verschil is volgens de heer Bogaert nog eens dubbel zo groot met betrekking tot de Europese steun. Hij vermoedt dat dit te verklaren is door de tragere werking van de Europese administratie.

De beleidsbrief spreekt voorts over een diepgaande studie naar de reële problemen van de jonge landbouwers bij het starten van een bedrijf. Deze studie heeft de beperkingen in de huidige regelgeving belicht. De heer Bogaert vindt daarover niets in de beleidsbrief. De minister repliceert dat een en ander in de vorige beleidsbrief werd uitgewerkt. Hij belooft dat hij een samenvatting van de studie over de eerste vestiging zal overmaken. Deze studie werd geschreven door de professoren Martens en Storme van de Universiteit Gent.

– *Biologische landbouw*

De heer Freddy De Vilder betreurt dat hij in de beleidsbrief niets heeft gelezen over biologische landbouw. Dit is immers een instrument dat Vlaanderen volledig in eigen handen heeft en dat een oplossing kan betekenen voor veel familiale bedrijven.

Mevrouw Vera Dua stelt dat Vlaanderen een heel povere invulling heeft gegeven aan verordening 2078 : het stimuleren van Brabantse trekpaarden kan toch moeilijk als de hoogste prioriteit worden vooropgesteld. Ze wijst erop dat de Vlaamse administratie gebruik maakt van de knowhow van de biologische boeren, maar dat ze in het kader van de verordening geen steun krijgen ten gevolge van de minieme Vlaamse invulling ervan. In Vlaanderen is slechts 0,15 percent van de landbouw biologisch ; in België gaat het om 0,5 percent. De spreker verwijst ook naar de scheefgetrokken situatie tussen Vlaanderen, dat slechts 18 percent van de federale landbouwsteun krijgt en Wallonië dat 81 percent van de steun geniet. Mevrouw Dua onderstreept dat er een enorme markt bestaat voor biologische producten. Bij gebrek aan steun durft de boer echter de stap in de richting van biologische landbouw niet te zetten. Daarom worden Franse en Nederlandse producten bij ons geïmpor-

teerd. De Vlaamse overheid mist een belangrijke kans als ze niet inspeelt op de vraag. Een voorbeeld : er bestaat een grote vraag naar biologische zuivelproducten. De biologische boeren brengen hun zuivelproducten echter naar het reguliere circuit, bij gebrek aan ophaling. De spreker verwijt de minister dat hij de boot mist : een ambtenaar van de administratie Land- en Tuinbouw (ALT) die in het Vlaams Parlement werd uitgenodigd leek niet voldoende op de hoogte van de ontwikkelingen in de sector. De VLAM doet geen enkele moeite om de biologische producten te promoten. Nochtans betalen ook de biologische boeren hun bijdrage aan deze instelling. De voorzitter repliceert dat de VLAM een bevoegdheid is van de minister-president. Ook op het vlak van werkgelegenheid zijn er volgens mevrouw Dua reële mogelijkheden. Voor een gelijke opbrengst is de biologische landbouw immers 30 percent meer arbeidsintensief. Laaggeschoolde langdurig werklozen zouden hier perfect kunnen worden ingeschakeld. Er zou een WEP-bioplan kunnen worden opgesteld. De spreker meent dat de toekomst van het VLIF (Vlaams Investeringsfonds) ook in de richting van de biologische landbouw dient te worden gezocht in plaats van de landbouwers te blijven aanzetten tot overproductie. Op deze manier kan tegen het jaar 2010 10 percent van de landbouw biologisch zijn. De tijd van de geitenwollensokken in de biologische landbouw is voorbij. De inmiddels geprofessionaliseerde sector heeft steun nodig. Daarom moet de minister de landbouw ruimer bekijken dan de agro-industrie.

De heer Jean-Marie Bogaert steunt het betoog van mevrouw Dua voor biologische landbouw : het wordt tijd dat deze sector ernstig wordt genomen. Daartoe is een mentaliteitsverandering noodzakelijk. Ook hij vindt dat de biologische landbouw de nodige aandacht moet krijgen van de VLAM.

Mevrouw Dua meent dat men moet komen tot een landbouw die op zich een natuurwaarde heeft. De minister vindt dit niet realistisch omdat de meeste landbouwbedrijven op dit ogenblik niet op een biologische manier werken. Dit zal in de nabije toekomst ook niet meteen veranderen. Hij voegt eraan toe dat de biologische landbouwbedrijven niet gediscrimineerd worden binnen het VLIF. De heer Bogaert meent dat een positieve discriminatie noodzakelijk is. Mevrouw Dua preciseert dat het VLIF precies is opgericht voor het verlenen van investeringssteun. De biologische landbouw is echter vooral arbeidsintensief en is minder gebaat bij investeringssteun.

Er zal volgens de minister automatisch meer biologische landbouw komen, als er een markt voor is. Binnen het VLIF is er geen discriminatie. De minister kan de opmerkingen in verband met de VLAM niet bevestigen, maar verwijst naar de veiling Brava als voorbeeld van een veiling die ruimte geeft voor de biologische landbouw.

De voorzitter vraagt zich af of dit niet hetzelfde is als in de andere economische sectoren : de vraag bepaalt het aanbod. De afzetmarkt voor de biologisch geteelde producten groeit. Dit is belangrijk voor het overleven van de Vlaamse landbouw.

De minister merkt op dat er ruimte nodig is voor biologische landbouw. Omdat de gronden in Vlaanderen schaars zijn, is de landbouw hier intensiever geworden.

Mevrouw Dua wijst erop dat de toekomst van Vlaanderen ligt in de biologische groenteteelt. De biologische graan- en veeteelt kan beter georganiseerd worden in Wallonië waar de bedrijven toch al extensief werken. Biologische groenteteelt is arbeidsintensief en er is weinig plaats voor nodig. De prijzen liggen nu nog veel te hoog. De gemiddelde consument wil wel 10 percent meer betalen, maar geen 100 percent. Om deze prijzen tot een aanvaardbaar niveau te brengen, is steun van de overheid nodig.

Een medewerker van de minister, de heer Joris Relaes, landbouwadviseur, wijst erop dat men dikwijls met een afzetprobleem voor biologische producten kampt, al is daar stilaan beterschap waar te nemen : de veilingen zijn bereid om mee te werken. De Zellikse veiling Brava speelt daar een voortrekkersrol. Het verschil tussen de gewone tuinbouw en de biologische tuinbouw wordt trouwens steeds kleiner. Zo werkt men in de tomaten- en perenteelt bijna nog uitsluitend met biologische of geïntegreerde insectenbestrijding.

Mevrouw Dua blijft erbij dat de biologische groenten- en fruitteelt stiefmoederlijk behandeld wordt. Dat is een rechtstreeks gevolg van de Europese landbouwfilosofie, die nog altijd de intensieve landbouw als alleenzaligmakend beschouwt.

De heer Relaes ontkent dit. Hij verwijst in dit verband naar het MAP. Daar werd het tussenschot ook weggenomen terwille van de biologische veehouders.

Mevrouw Vera Dua vraagt de commissie uit te zoeken hoe extra steun verleend kan worden aan de biologische landbouw. De heer Deprez wil nagaan

in welke mate die sector voor een toegevoegde waarde kan zorgen.

– *Landbouw – milieu – natuur – ruimte*

Mevrouw Dua merkt op dat het MAP is geconcipeerd in een periode waarin het zeer slecht gaat met de varkensteelt. Door het instorten van de afzetmarkt in Azië is de situatie sterk gewijzigd. Het kan niet dat men hoopt op een varkenspest om de situatie te verbeteren. Men moet ervan uitgaan dat er iets structureel fout gaat. Men moet eerst een afzetmarkt vinden om de sector opnieuw een dynamiek te geven.

Wat de mestverwerking betreft vraagt mevrouw Vera Dua meer uitleg over de twee projecten in de doelstelling 5b-gebieden. Ze vraagt of de minister hiervoor financiering door Europa beoogt. De optie van Europa is namelijk om de mestverwerking niet te subsidiëren met overheidsgeld. Er is al eerder geprobeerd om voor het Meetjesland Europese subsidies los te krijgen, maar dit is niet gelukt. Verder merkt ze op dat het niet duidelijk is naar wie de subsidiëring van 100 miljoen frank gaat. Is dit bedoeld om een mestverwerkingsbedrijf op te starten of gaat dit rechtstreeks naar de boeren ? De heer Paul Deprez vraagt of starters in de sector van de mestverwerking kunnen rekenen op expansiesteun.

Minister Van Rompuy bevestigt dat Europa investeringen in mestverwerking niet wil subsidiëren. De subsidiëring van 100 miljoen frank gaat echter niet over investeringen. Het is de bedoeling om in een eerste fase van 3 jaar subsidies te geven aan de individuele landbouwer, die een mestverwerkingsplicht opgelegd krijgt, om op die manier het verschil te overbruggen tussen de kostprijs van de mestverwerking en deze van het rendabele kweken van een varken. Hij verwijst naar de situatie in Nederland, waar men toestemming heeft gekregen van Europa om de mestverwerking te subsidiëren in hoofde van de individuele landbouwer, maar waar dit uiteindelijk niet is gerealiseerd. Verder hoopt de minister dat mevrouw Dua zich niet zal verzetten tegen deze subsidievorm. Mevrouw Dua antwoordt dat ze dit zeker niet zal doen. Ze wijst er wel op dat de minister eerst nog toestemming van Europa moet krijgen.

De heer Freddy De Vilder stelt de vraag of men met de subsidie de deur niet openzet voor misbruiken, waarbij men geen rekening zal houden met de werkelijke kosten. De minister zegt dat dit nog eens grondig bekeken moet worden. Mevrouw Dua geeft de raad om dit ook nog eens te bekijken

binnen de coalitie, aangezien de SP zich altijd hevig heeft verzet tegen de subsidiëring van mestverwerking omdat dit ingaat tegen het principe dat de vervuiler betaalt.

De heer Paul Deprez merkt op dat het invoeren van dit principe niet altijd volstaat. Zonder subsidies kan het voor de vervuiler immers onbetaalbaar worden. Mevrouw Dua wijst erop dat andere landen geen steun geven aan de mestverwerking. Minister Van Rompuy merkt op dat Indaver expansiesteun heeft gekregen van Europa. Waarom zou de landbouw dit dan niet krijgen ?

Mevrouw Dua stelt dat het Europese landbouwbeleid inhoudt dat alle landen dezelfde tegemoetkomingen geven aan de boeren en dat men de regels niet mag overschrijden. Ze wijst erop dat het hele MAP in elkaar stort als de mestverwerking niet zal lukken. De heer De Vilder pleit ervoor om het toch een kans te geven.

Minister Van Rompuy gaat in op de toekomst van de varkenssector. Een varkenscyclus bedraagt drie jaar ; dat wil zeggen dat grosso modo anderhalf jaar na het dieptepunt van een crisis de sector zich weer hersteld heeft.

Volgens mevrouw Dua hangen die cycli rechtstreeks samen met de prijsstabilisatie en dus met de opstoten van varkenspest. De productie is te zeer geconcentreerd in Vlaanderen, Nederland, Duitsland en Denemarken.

De minister wijst erop dat de varkensprijzen Europees bepaald worden. In deze is hij, zoals in andere zaken, een markteconoom. Als er overaanbod is moet men de markt laten spelen. Ons MAP houdt een bevrozing van het varkensbestand in. In Nederland gaat men verder : daar heeft men 9 miljard frank veil om het bestand in te krimpen. Voor zo een maatregel is in Vlaanderen geen meerderheid te vinden. De 2,6 miljard frank van het VLIF hebben we voor andere dringende taken nodig. We moeten de toekomst van heel onze landbouwsector veilig stellen.

Mevrouw Dua beweert dat de Boerenbond die toekomst zelf op het spel gezet heeft door de boeren te dwingen zich zwaar in schulden te steken. De overheid is daaraan medeplichtig, doordat ze alleen oog heeft gehad voor de grootschalige landbouw. Het MAP brengt die kleine bedrijven nog zwaarder in de problemen.

De minister herinnert eraan dat amper 50 miljoen frank al volstaat om waarborgen uit te keren voor

bedrijven in falen. Dat wijst op het lage aantal faillissementen in de sector.

De heer Bogaert relateert dit : veel vrouwen van landbouwers gaan momenteel buitenshuis werken om de aangegane leningen te kunnen afbetalen.

De minister geeft toe dat er in de landbouw verdoken armoede bestaat.

Hij heeft een voorstel van decreet klaar, dat momenteel bij de minister van Financiën berust, inzake het investeringsfonds voor de agrosector. Hij hoopt dat voorstel nog tijdens deze zittingsperiode in te dienen.

Mevrouw Dua vraagt of daarin het tussenschot tussen de kleine bedrijven en de agro-industrie bewaard blijft.

Volgens de heer Relaes wordt dat tussenschot bewaard. Voor economische dossiers zullen de regels van de expansiesteun worden gevolgd.

Bedoeling van het decreet is om bij sanitaire maatregelen alle onderdelen van de kolom te bereiken, van toeleveringsbedrijf via producent tot verwerkend bedrijf. Alleen zo kan een globaal beleid inzake voedselkwaliteit worden gevoerd.

De heer Bogaert uit zijn bezorgheid over het feit dat de minister in zijn beleidsbrief aangeeft dat de milieuproblematiek en het vergunningenbeleid belemmerende factoren zijn in de landbouw en dat daar dringend iets aan moet worden gedaan. Kan de minister deze uitspraak verduidelijken ? De minister antwoordt dat sommige bedrijven die in woonkernen zijn gevestigd gedwongen worden om hun activiteiten te verplaatsen, maar geen vergunning krijgen om zich in een agrarisch gebied te vestigen. Herlokalisatie wordt zo onmogelijk gemaakt. De heer Relaes bevestigt dit probleem. Landbouwbedrijven kunnen meestal zelfs niet terecht in agrarische gebieden omdat dit een aantasting zou betekenen van de open ruimte. Een groot deel van het landbouwgebied is als landschappelijk waardevol geklasseerd. Bovendien leggen sommige gemeenten individuele reglementen op die de vestiging van de bedrijven onmogelijk maken. Onder andere in Limburg kampen sommige bedrijven met dit soort problemen. De heer Bogaert is het ermee eens dat het onaanvaardbaar is dat landbouw onmogelijk zou worden in agrarisch gebied, vanwege tegenstand van de omwonenden.

In de beleidsbrief staat te lezen dat producenten die aandacht hebben voor een verbetering van de

kwaliteit van hun producten, van het welzijn van de dieren en de arbeidsomstandigheden en die werken aan de bescherming van het milieu, nagenoeg zeker ondersteund zullen worden. De heer Bogaert vindt dat deze producenten zeker op ondersteuning moeten kunnen rekenen en niet nagenoeg zeker. De minister antwoordt dat slechts bedoeld wordt dat Vlaanderen maar kan subsidiëren tot het door Europa toegestane plafond wordt bereikt. De minister stelt dat ook hij een voorstander is van een meer extensieve landbouw. Hij wijst er echter op dat er bij elke wijziging van het gewestplan een gevecht moet gevoerd worden voor het vrijwaren van de landbouwzones.

De heer Bogaert stelt dat de tussenkomst van de minister heeft geleid tot een beter begrip van de tekst.

3.2.2. Het Vlaamse Visserij- en Aquicultuurbeleid

De heer Jacky Maes vindt het verheugend dat in de beleidsbrief steeds meer plaats ingeruimd wordt voor de visserijsector, al vindt hij de intentieverklaringen van de minister erg braaf vergeleken met het gedurfde referaat dat hij in Oostende hield ter gelegenheid van het congres van de Rederscentrale. Op dat congres viel ook op hoe ingewikkeld de bevoegdheidsverdeling inzake visserij wel is : federaal minister Pinxten had het over de Belgische visserij, Vlaams minister Van Rompuy over de Vlaamse visserij en gouverneur Breyne over de West-Vlaamse visserij. Soms, bijvoorbeeld inzake de vergunningen, spraken de excellenties elkaar zelfs radicaal tegen. Het was hoopgevend om te vernemen dat minister Van Rompuy van de visserij een exclusieve Vlaamse bevoegdheid wil maken. Ook de heer Jean-Marie Bogaert dringt aan op een vereenvoudiging en stelt dat het Vlaamse niveau het zwaarst moet doorwegen. Mevrouw Dua wijst erop dat de uiteindelijke beslissingen bovendien op Europees niveau worden genomen.

Samen met de minister vindt de heer Maes dat de FIVA-besluiten lang op zich hebben laten wachten. Het is hoopgevend dat al 25 aanvragen in behandeling zijn. Hij hoopt dat de commissie de stand van zaken geregeld zal kunnen evalueren.

De heer Maes is blij dat de band tussen de vaart en de haven nauwer wordt aangehaald. Daartoe wil men het verwerven van een werkatelier door de rederijen stimuleren. Hoe zal dat concreet in zijn werk gaan ? Met welke middelen en partners zal dat gebeuren ?

Spreker vraagt ook aandacht voor het levensgrote probleem van de opvolging. Het vissersleven wordt als romantisch en avontuurlijk voorgesteld, maar meestal is de realiteit nogal rauw. Om jongeren aan te zetten om voor de visserij te kiezen, zal men het beroep aantrekkelijker moeten maken en ook aandacht moeten schenken aan het leven na het vissen. Overleg met het federale niveau is ook op dat vlak noodzakelijk.

Het parlementslid zou ook graag weten wat de betoelaagbare Pesia- en Doelstelling 5-initiatieven in de praktijk hebben opgebracht. Hoeveel Vlaams geld werd hiervoor aangewend en welke resultaten heeft dat opgeleverd ?

Nergens in de beleidsbrief vindt de heer Maes iets over de visquota. Dit is immers een federale bevoegdheid. Toch zijn deze quota een middel om de visserij Vlaams te verankeren. Als men de quota rechtstreeks aan het schip linkt, maakt men het de reder veel te gemakkelijk om het schip aan het buitenland te verkopen. Als men daarentegen voor het Engelse quotasysteem kiest, biedt men veel meer zekerheid aan de Vlaamse visserij. Men zou er ook moeten toe komen dat elk Vlaams schip een Vlaamse kapitein aan boord heeft – de kapitein is immers een ambtenaar van burgerlijke stand – en een minimaal aantal Vlaamse vissers. Ook de heer Bogaert deelt het standpunt van de rederscentrale dat de quota niet zouden mogen verbonden zijn aan een schip. Dit zou immers betekenen dat ze niet samen met het schip zouden kunnen verkocht worden. Er werd voorgesteld dat de quota bij de verkoop van het schip zouden terugkeren naar een soort quotabank. Daardoor zouden ze niet in buitenlandse handen kunnen vallen. Er zou met de federale collega's een akkoord moeten kunnen bereikt worden over het standpunt dat op Europees niveau moet ingenomen worden.

Het kapitaalintensieve karakter van de visserij maakt het volgens de heer Maes voor jongeren moeilijk om in het beroep te stappen. Dat is echter niet de enige reden.

De heer Bogaert wijst erop dat de verantwoordelijken van de sector steeds wijzen op het slechte sociaal statuut van de visser. Dit is weliswaar niet onze bevoegdheid, maar het verdient toch aandacht. De sector is ook niet aantrekkelijk voor jongeren omwille van de arbeidsomstandigheden en van het ontbreken van perspectief. Met het sociaal statuut wordt onder meer de verloning en de sociale voorzieningen bedoeld.

De heer Maes stelt dat de monsterrol het enige document is. Een aantal problemen zijn schrijnend. De verloning gebeurt op basis van de grootte van de vangst, na aftrek van een aantal vaste kosten waaronder soms zelfs de mazoutkosten. De verloning verschilt van boot tot boot en van reder tot reder. De rederscentrale speelt hier de rol van verdeler en heerser. Hun stem is de enige die gehoord wordt.

De heer Bogaert begrijpt dat er hier een bevoegdheidsprobleem is, maar elk signaal kan de discussie vooruithelpen. Het belang van en de werkgelegenheid in deze sector mogen niet onderschat worden.

De minister stelt dat de Vlaamse regering met de creatie en de operationalisering van het Financieringsinstrument voor de Visserij en de Aquicultuursector (FIVA) en het decreet, in deze legislatuur haar verantwoordelijkheid heeft opgenomen. Met het oprichten van werkateliers door de reders in de vissershavens, het subsidiëren ervan door het FIVA en de modernisering van de vaartuigen, hopen we meer garanties te krijgen dat de rederijen ook hier blijven. Met de verhandelbare quota en de samenvoeging van de visvergunningen, willen we niet bijdragen tot de uitvlagging van de vloot maar wel een economische dynamiek valoriseren.

De heer Maes merkt op dat dezelfde mensen, die boten verkopen aan Nederlandse reders, ook de onderhandelingen voeren en de sector vertegenwoordigen. Als de quota niet aan een boot verbonden zijn, valt het argument om te verkopen weg. Er is geen vertegenwoordiging van de vissers buiten de vakbonden.

De minister antwoordt dat de visie van minister Pinxten inderdaad nauwer aansluit bij die van de rederscentrale maar dat het debat nog gevoerd moet worden.

II. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING EN INDICATIEVE STEMMINGEN

a) *Decreetbepalingen*

Artikel 15

(programma 54.1)

Artikel 15 (programma 54.1) wordt bij indicatieve stemming met 8 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

Artikel 136

Artikel 136 wordt bij indicatieve stemming met 8 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

Artikel 138

Artikel 138 wordt bij indicatieve stemming met 8 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

b) *Begrotingstabel*

AFDELING I

Begrotingskredieten – Departementale begrotingen

Programma 54.1 – Land- en tuinbouw

Dit programma (behalve b.a. 31.03, 31.90 en 33.02) inclusief het regeringsamendement wordt bij indicatieve stemming met 8 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

AFDELING V

Vlaamse Openbare Instellingen

ION categorie A *Vlaams Landbouwinvesteringsfonds*

De begroting van het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds wordt bij indicatieve stemming met 8 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

ION categorie A *Financieringsinstrument voor Investerings Vlaamse Visserij en Aquicultuursector*

Deze begroting van het Financieringsinstrument voor Investerings Vlaamse Visserij en Aquicultuursector wordt bij indicatieve stemming met 8 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

III. INDICATIEVE STEMMING OVER HET GEHEEL

Het aan de commissie toegewezen gedeelte van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitga-

venbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1999, bevoegdheden van Vlaams minister Eric Van Rompuy – Landbouw, Tuinbouw en Visserij – wordt bij indicatieve stemming met 8 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

DEEL 2 : BEVOEGDHEDEN VAN DE HEER THEO KELCHTERMANS, VLAAMS MINISTER VAN LEEFMILIEU EN TEWERKSTELLING

TEWERKSTELLING

I. ALGEMENE BESPREKING

1. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE MINISTER BIJ DE BELEIDSBRIEF TEWERKSTELLING. BELEIDSPRIORITEITEN 1998-1999 – Stuk 1218 (1998-1999) – Nr.1

Minister Kelchtermans stelt dat de Vlaamse werkloosheid de jongste twee jaar met tien percent per jaar daalt. De werkloosheidsgraad zit daarmee op hetzelfde niveau als in Nederland, en is lager dan in de andere ons omringende landen. Tegelijkertijd stijgt het aantal vacatures met twintig percent per jaar. Er moeten steeds meer inspanningen gedaan worden om die vacatures in te vullen. Er is dan ook discussie over de werkloosheidsvallen. Wie in een tijdelijk tewerkstellingsproject zoals PWA zit, is onvoldoende gemotiveerd om opnieuw naar reguliere tewerkstelling te zoeken.

Het Europees actieplan speelt nog een belangrijke rol in deze beleidsbrief. Iedereen aanvaardt nu dat de rol van intermediairen sterk wordt verhoogd. De samenwerking tussen werkgevers en werknemers is toegenomen. Er dienen zich andere actoren aan in functie van de nieuwe taakverdeling naar aanleiding van de uitvoering van het Europees actieplan. Daarom wordt een verregaande herstructurering van de VDAB doorgevoerd. Het decreet op de private arbeidsbemiddeling is overgemaakt aan het Vlaams Parlement. De Vlaamse regering heeft een beslissing genomen over een versterking van de STC's. De VDAB moet het tewerkstellingsconvenant operationeel maken op het terrein en zet daarvoor bijkomende middelen in. Er worden verdere stappen gezet door derden naar de bedrijfswereld, via onder meer de begeleidingspremie WEP-privé.

Moderne technieken van human resources management zullen worden ingeschakeld in het

Vlaams werkgelegenheidsbeleid. Er komt een rondetafel met alle intermediairen, met de bedoeling daarover een globaal samenwerkingsakkoord te bereiken.

Het kansenbeleid wordt versterkt. De werkervaringsprojecten kennen een doorbraak in de niet-commerciële sector. Aan het WEP-plusplan wordt 1,5 miljard frank besteed. We hadden een aanbod van 6.000 plaatsen. daarvan zijn er 4.600 ingevuld en dit loopt verder. Het gaat wel iets moeilijker dan verwacht omdat er een aantal aantrekkelijke alternatieven zijn die niet helemaal aansluiten bij de Vlaamse visie. Voor de private werkervaringsprojecten (WEP-privé) is 350 miljoen frank voorzien. Daarvoor is er een aanbod van 2000 werkplaatsen. Er is een vorm van loonsubsidiëring, en daarnaast is er een begeleidingscheque, die kan aangewend worden voor begeleiding in de werkervaring en voor opleiding.

De klassieke tewerkstellingsprogramma's blijven zeer belangrijk. Hiervoor wordt 19 miljard frank uitgetrokken. Dit leidt tot 35.000 voltijdse eenheden. Daarbij zijn meer dan 50.000 mensen betrokken. De afgesproken voorbereidingen van de regularisering worden uitgevoerd. Er is echter nog maar een beperkte regularisering doorgevoerd. Vooral de lokale besturen hebben een enorm aantal gesco's ingezet. Daarvoor is er nog geen oplossing.

Voor de inzetbaarheid van de werkzoekenden werd het Europese actieplan vooral op drie terreinen ingevuld : screening en oriëntatie, opleiding en werkervaring.

Elk project krijgt een screening naar de aspiraties en capaciteiten van de werkzoekende en vervolgens een oriëntatie naar een aangepaste opleiding, stage of job. Dit is voorzien in het nieuwe beheerscontract van de VDAB. Dit is een eigentijdse sturing van de VDAB naar de arbeidsmarkt. Men wil vraaggestuurd werken. Daarvoor is er een enorme herstructurering binnen de VDAB nodig.

Voor deze opdracht wordt 200 miljoen frank extra uitgetrokken. In 1999 zullen er 45.000 werkzoekenden meer worden bereikt. Er zijn twee doelgroepen : jongeren beneden 25 jaar die ten minste 6 maanden werkloos zijn en oudere werklozen vanaf 12 maanden werkloosheid.

Er zal aanzienlijk meer geïnvesteerd worden in het opleidingsaanbod. Er zal onder meer gewerkt worden met modulaire systemen. Er zullen stages worden georganiseerd en opleiding op de werkvloer.

Het aandeel van de opleidingen op de werkvloer zal verhoogd worden van 1 op 6 tot 1 op 4. In het totaal gaat het om ongeveer 4000 beroepsopleidingen. Voor opleidingen voor knelpuntberoepen zal ongeveer 200 miljoen frank worden uitgetrokken. Voor social-profitopleidingen komt er 300 miljoen frank bij. Er wordt een intensieve opleiding aangeboden voor zeer laaggeschoolde jongeren via een begeleidingsplan nieuwe stijl. Voor 1999 is er een Europees sociaal-fondsbedrag van 1,3 miljard frank beschikbaar. Er zullen ook meer inspanningen worden gedaan in verhouding tot de loonmassa : het aandeel wordt van 1,2 naar 1,6 percent opgetrokken. Vlaminov wordt geheroriënteerd naar Vlamivorm. Het gaat om 38.000 opleidingen voor werknemers. De 1 miljard frank die beschikbaar is via ESF4 zal hiervoor kunnen worden aangewend.

In de sociale economie gaat het om 800 voltijdse eenheden : een bedrag van 484 miljoen frank wordt er momenteel voor uitgetrokken. De uitvoeringsbesluiten die ter zake nodig zijn worden nog voorbereid. We zullen de Vlaamse regering voorstellen om in 1999 een bijkomende 100 miljoen frank in te zetten voor een uitbreiding van de sociale werkplaatsen. We zullen er bij de federale overheid op aandringen om de werkloosheidsuitkeringen hier actief in te zetten. Zo kan de werkgelegenheid in deze sector nog worden uitgebreid.

De coördinatie van de sociale economie zal financieel worden ondersteund. Er wordt over overlegd met de federatie voor sociale werkplaatsen. Nu al worden twee gesco's ter beschikking gesteld : bovendien kan een beroep worden gedaan op middelen van de sociale Maribel. Er zal een structurele financiering worden vastgelegd. Het is essentieel dat er een samenwerking tussen de koepels tot stand komt.

Voor de 15 invoegbedrijven wordt de loonsubsidiëring anders gespreid in de tijd : van 80 tot 60, tot 40 tot 20 percent over een periode van 4 jaar. Er komt een ruimere definitie van startbedrijven. Voor het aanwerven van gesubsidieerd personeel komen er soepelere spreidingsmogelijkheden.

De kerncompetenties van de VDAB worden versterkt. Via een nieuwe beheersovereenkomst van 1 januari 1999 tot 2002 zullen de diensten op de noden worden afgesteld en niet omgekeerd. Trajectwerking is essentieel in deze overeenkomst. Er zal meer preventief worden gewerkt. Er komt een optimalisatie van 20 percent. De VDAB moet een instrument uitwerken voor kwaliteitsmetingen. De doelgroepenbepaling wordt meer gediversifieerd.

De VDAB moet de registratie van migranten op punt stellen. Dit vloeit voort uit de VESOC-akkoorden. Meritdiensten moeten marktconform en zelfbedruipend werken met een eigen bedrijfsplan. Ze moeten zich organiseren zoals de private sector zonder overheidssubsidies. Het budget bedraagt 1,1 miljard frank voor de basisdiensten, 4,6 miljard frank voor trajectwerking werkzoekenden en 0,9 miljard voor niet-trajectgerelateerde projecten.

Om de arbeidsmarkt beter te organiseren zal voortaan met intermediaire actoren worden gewerkt en krijgen derden een vertegenwoordiger in de STC-stuurgroep. In totaal werden al 250 arbeidsbemiddelingsbureaus erkend waaronder veel derden. Zij organiseren zich in een koepel. De STC's hebben een nieuwe dynamiek gekregen. Er wordt beleidsondersteunend arbeidsmarktonderzoek verricht, op Vlaams en provinciaal niveau.

Op het vlak van outplacement is de experimentele fase voorbij. De voorbije twee jaar werden acht dossiers goedgekeurd voor een potentieel van 1016 werknemersbegeleidingen. Een stuurgroep zal een en ander evalueren en samen met het Vlaamse bedrijfsleven zal, naar de minister hoopt, nog voor het einde van deze regeerperiode een herplaatsingsfonds opgericht worden. Het is de bedoeling de inspectie geïntegreerd aan te pakken. Een toezichtsdecreet op de werkgelegenheid zal daartoe binnenkort worden voorgelegd aan de Vlaamse regering.

De tewerkstellingsconvenants met de gemeenten hebben meer en meer succes, ook in centrumsteden. Antwerpen treft de nodige voorbereidingen.

De aanmoedigingen voor arbeidsherverdeling worden versterkt tot 742 miljoen frank en kennen eveneens een stijgend succes. Ten slotte vermeldt de minister dat men voor de tweede keer het Vlaams Sociaal Economisch Forum heeft georganiseerd. Dat zal een vast gegeven worden. Het helpt vooroordelen ten aanzien van laaggeschoolden weg te nemen.

In de begroting werden geen aparte basisallocaties voor de VESOC-akkoorden meer opgenomen. Deze middelen maken voortaan deel uit van de reguliere begroting. In programma 52.4 wordt 1,180 miljard frank uitgetrokken voor allerlei uitgaven in het kader van Europese richtsnoeren, 11,690 miljard frank voor allerlei uitgaven in het kader van het tewerkstellingsbeleid, 8,965 miljard frank voor de gesco's bij de lokale besturen, 669 miljoen frank voor inkomensoverdracht aan

lokale overheden en instellingen, 25,4 miljoen frank voor outplacement na faling, 748,8 miljoen frank voor premies ter bevordering van arbeidsherverdeling, 22,8 miljoen frank voor het Viona-onderzoeksprogramma, 9,1 miljoen frank voor werkingsmiddelen voor de administratie, 2 miljoen frank voor informatisering. De VDAB krijgt 2,114 miljoen frank voor bemiddeling en 3,377 miljoen frank voor beroepsopleiding. De middelen voor de bemiddelingsopdracht komen uit programma 52.4, die voor de beroepsopleiding uit programma 52.1. De VDAB krijgt in totaal dus bijna 5,5 miljard frank.

Het hoofdstuk tewerkstelling heeft binnen de Vlaamse regering niet voor problemen gezorgd tijdens de begrotingsdiscussie, omdat we ons baseren op de lijnen die vroeger al zijn uitgezet.

2. VRAGEN EN OPMERKINGEN VAN DE LEDEN MET ANTWOORD VAN MINISTER THEO KELCHTERMANS EN REPLIEKEN VAN DE LEDEN

2.1. Algemene bedenkingen en appreciatie van de beleidsbrief en de begroting

Volgens de heer Jos Stassen is de toelichting een mooi en overzichtelijk werkstuk.

Hij stelt tot zijn tevredenheid vast dat de economie erin slaagt om banen te creëren. De probleemgroep blijven echter de laaggeschoolden. In het Kortrijkse zijn er nog enkel werklozen in deze groep van mensen met geen of een lage scholing. Minister Kelchtermans beheert een sleuteldepartement om dit op te lossen.

De heer Jacques Laverge vindt het een belangrijke uitdaging om de werkloosheidsparadox – veel vacatures en een hoge werkloosheid – op te lossen. Een belangrijk element, dat dikwijls vergeten wordt, is de lage activiteitsgraad ten opzichte van de buurlanden. In de beleidsbrief worden inderdaad een aantal aanzetten gegeven om de werkloosheid tegen te gaan. Hij vraagt zich echter af of het niet zinvoller is om energie te stoppen in de creatie van werkgelegenheid.

Hij stelt ook een aantal vragen bij het schoolbeleid. Men moet tot 18 jaar naar school gaan, maar toch zijn velen, ook jonge mensen, moeilijk inzetbaar. Volgens hem moet het probleem misschien preventief ondervangen worden in het onderwijs. Desondanks zullen er steeds een aantal mensen zijn die

geen hoge scholingsgraad bereiken. Hij denkt dat er toch een aantal functies door laaggeschoolden kunnen worden ingevuld.

De heer Laverge verwijst naar een studie van de heren Konings en Van Maldegem van de KU Leuven waaruit blijkt dat de loonkostenverlaging een groot effect heeft op de tewerkstelling van laaggeschoolden. De voorzitter vraagt zich af of dit voorstel voor selectieve loonlastenverlaging overeenstemt met de mening van de heer De Gucht. De heer Jacques Laverge antwoordt dat een algemene loonlastenverlaging niet wil zeggen dat er geen schalen kunnen ingebouwd worden. Er zijn immers specifieke gevallen en grote verschillen per sector en per streek. Zijn houding is pragmatisch en hij wil dan ook rekening houden met de resultaten van dergelijke studie. Het is volgens hem zeer moeilijk om mensen te mobiliseren om in te stappen in het arbeidscircuit omdat er, vooral voor laaggeschoolden, een beperkt verschil is tussen de werkloosheidsvergoeding en het loon.

De minister herinnert eraan dat de federale sociale partners het eens zijn om in de Nationale Arbeidsraad en in de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven studies te maken over de arbeidsvallen en de loonspanning. Die studies moeten in juli 1999 zijn afgerond. De partners verklaren zich nu al akkoord om het nettoloon te verhogen via fiscale weg en de arbeidsvallen zoveel mogelijk weg te ruimen. De voorzitter repliceert hierop dat dit goedkope engagementen zijn, aangezien het politieke landschap in juli 1999 totaal veranderd kan zijn. Aan nog maar nieuwe studies hebben we weinig behoefte; de cijfers en de oorzaken van de problemen zijn al ruim bekend. De minister beaamt dit, maar hij vindt het belangrijk dat de sociale partners zich dit dossier eigen maken. Men mag toch hopen dat de nieuwe regering deze punten bij voorrang op de agenda zal plaatsen, als er nu zo een brede sociale consensus over bestaat.

De minister wijst er vervolgens op dat ook de werkgevers nu waarschuwen tegen het al te roekeloos motiveren van oudere werknemers om vervroegd uit te treden. Het lijkt verstandiger om geleidelijk en deeltijds uit te treden, zodat de ouderen hun ervaring kunnen doorgeven aan de jongeren. De heer Sleenckx is het hier volmondig mee eens en verwijst in dit verband naar het voorbeeld van Glaverbel, waar bruuske uittredingen soms voor een gebrekkige overdracht van stielkennis zorgen.

Zowel de heer Laverge als de heer Sleenckx merken op dat tegen het jaar 2002 door het Verdrag van

Leuven een halvering van de werkloosheid werd afgesproken. De heer Laverge vraagt welke initiatieven de minister nog zal nemen om deze doelstelling te kunnen halen. In zijn antwoord wijst minister Kelchtermans erop dat we aardig op weg zijn om de doelstelling van het Verdrag van Leuven, met name een halvering van de werkloosheid tegen het jaar 2002, te halen. In juni 1995 waren er in Vlaanderen nog 243.000 niet-werkende werkzoekenden ; in juni 1998 was dat aantal met 20 percent gedaald tot 193.000. Dat is bemoedigend.

De heer Jean-Marie Bogaert heeft zich geërgerd aan de pamflettaire stijl van de beleidsbrief. Een eerste lezing van deze brief klinkt als het ware als een goed-nieuwsshow. Volgens hem kan men niet spreken over goed nieuws als er in Vlaanderen meer dan 220.000 werklozen zijn. In de marge merkt hij ook op dat in de statistieken een aantal groepen vaak vergeten worden, bijvoorbeeld de bruggepensioneerden. Hij vindt het bovendien verkeerd dat bepaalde mensen uit de statistieken worden gezogen. Hij geeft het voorbeeld van een schoolverlater die tijdens zijn wachttijd op vakantie is naar het buitenland en wiens wachttijd wordt opgeschort tot het moment dat deze persoon zich persoonlijk aanmeldt bij de tewerkstellingsdiensten.

Vanuit zijn sociale bewogenheid vindt de heer Bogaert het een goede zaak dat er veel aandacht wordt besteed aan de langdurig werklozen en de laaggeschoolden. Hij citeert een zin uit de proloog, namelijk dat meer dan de helft van de werklozen een diploma van maximum lager secundair onderwijs heeft. Dit betekent dat bijna de helft van de werklozen een diploma heeft van minimum hoger secundair onderwijs.

Hij wijst erop dat het gaat om cijfers van eind september 1998. Op dat ogenblik waren er twee jaar voorbijgegaan met een goede economische conjunctuur. Hij besluit daaruit dat dit dus niet volstaat om de die hoger geschoolden aan een baan te helpen en hij betreurt dat er daarover niets terug te vinden is in de beleidsbrief.

De heer Leo Cannaerts wijst erop dat men vaak spreekt over de krapte op de arbeidsmarkt om te benadrukken hoe goed het gaat. Hij meent dat er voor dit probleem globale oplossingen moeten gezocht worden. Op dit ogenblik probeert ieder departement nog afzonderlijk te werken

2.2. Versterking van het kansenbeleid

- *Tewerkstellingsinitiatieven* – *oudere werklozen*
- *risicogroepen*

De heer Paul Deprez merkt op dat geschoolde werknemers moeilijk te vinden zijn ; maar ook de vacatures voor laag- en ongeschoolden raken moeilijk opgevuld. Hiertegenover staat hoge werkloosheid met veel langdurig en laaggeschoolde werkzoekenden. In het kader van de PWA's zijn er veel werkzoekenden die wel geïnteresseerd zijn en zich laten inschrijven, maar de concrete aanbiedingen uiteindelijk toch afwimpelen. Ook de inzetbaarheid van deze mensen is laag. Diegenen die hen tewerkstellen, krijgen geen hulp voor opleiding of begeleiding. Hij vraagt zich af of de mensen, tewerkgesteld in WEP-plusprogramma's, na een jaar wel kunnen doorstromen naar de reguliere arbeidsmarkt. Ook de heer Sleenx vraagt of de WEP-programma's leiden tot doorstroming.

Wat de PWA's betreft hebben de sociale partners volgens de minister beloofd om tegen juli 1999 een studie te maken of dit al dan niet een doorgangsfase betekent voor de werkzoekende. De voorzitter merkt op dat niemand er nog aan twijfelt dat PWA'ers niet doorstromen. Minister Kelchtermans antwoordt dat een studie nog iets anders is dan een gewone bevraging. De sociale partners kunnen het probleem van de doorstroming van de PWA'er pas erkennen als een onderzoek dit bevestigt. Maar hij twijfelt er niet aan dat deze studie zal bevestigen dat er inderdaad geen doorstroming is. Ondertussen moeten we op het niveau van de gemeente een effectieve samenwerking proberen te bereiken. Het PWA-statuuut moet daarbij betrokken worden.

De heer Laverge vindt dat er een inventaris zou moeten worden gemaakt van alle tewerkstellingsinitiatieven, met inbegrip van een kostenplan. Momenteel zijn er een aantal federale initiatieven, de CAO's en Vlamivorm. Hij vraagt zich af of deze versnippering een goede zaak is voor het bedrijfsleven. Hij ondersteunt de inspanningen van de minister. Toch vraagt hij dat deze laatste de nodige middelen zou kanaliseren via zijn administratie.

De heer Laverge vestigt ook de aandacht op het probleem van de oudere werknemers, een stijgende groep binnen de werkzoekenden. Men biedt hen te weinig mogelijkheden om opnieuw aan de arbeidsmarkt deel te nemen. Over het algemeen zijn ze te jong voor een aantal programma's en krijgen ze geen georiënteerde scholing. Het is een groep die schijnbaar wordt vergeten. Hij merkt op dat vorming en opleiding binnen het bedrijf heel belangrijk is om werkloosheid te vermijden. In de loop van de jaren verandert de inhoud van een job

steeds sneller. Als er vorming wordt gegeven aan actieve werknemers, kunnen deze gemakkelijker worden ingeschakeld op de arbeidsmarkt als het bedrijf bijvoorbeeld failliet zou gaan. Hij benadrukt dat vorming en opleiding zich niet mogen beperken tot de specifieke kennis binnen het bedrijf, maar ook een ruimere kennis moeten bieden. Dit vergemakkelijkt de heroriëntatie op de arbeidsmarkt.

Ook de heer Jef Sleenckx stelt vast dat oudere mensen het steeds moeilijker krijgen op de arbeidsmarkt. Hij pleit voor de oprichting van een herplaatsingsfonds voor het einde van de regeerperiode. Hij is blij dat dit voorstel ook door andere leden wordt verdedigd : onder meer door de heren Bogaert en Laverge. De officiële cijfers geven aan dat er in Vlaanderen 220.000 werklozen zijn. In werkelijkheid zijn er het echter veel meer. Dit systeem zal volgens de spreker op den duur niet langer houdbaar zijn.

Ten slotte vindt ook de heer Jean-Marie Bogaert dat het probleem van oudere werklozen moet worden aangepakt. In de beleidsbrief vindt hij echter niets terug over de mensen van 40 tot 55 jaar die werkloos worden door bijvoorbeeld een herstructurering. Hun situatie is hopeloos, tenzij zij vrede nemen met een veel lager nettoloon. Hij meent dat dit een stempel drukt op het sociaal klimaat in Vlaanderen, ook al staat daarover niets in de statistieken.

De heer Jean-Marie Bogaert wijst erop dat er in vorige beleidsbrieven forse maatregelen in het vooruitzicht werden gesteld om de tewerkstelling binnen de traditionele tewerkstellingsprogramma's te regulariseren. Nu staat er dat de regularisering verder zal worden voorbereid. Dit suggereert dat men, in weerwil van de forse uitspraken in het verleden, vandaag zelfs nog geen zicht heeft op een oplossing.

De spreker vindt het positief dat langdurige werkloosheid voor een stuk voorspelbaar is, zodat men mensen uit de risicogroepen meteen kan begeleiden van zodra ze werkloos worden. Het zou gaan om bijna 5000 jongeren die extra ondersteund moeten worden. Is dit de hele doelgroep of een deel ervan ? Het commissielid vraagt voorts hoe groot de totale doelgroep nu is en hoe die in de nabije toekomst zal evolueren.

– *Sociale economie : werkcreatie voor specifieke doelgroepen*

De heren Jos Stassen en Jef Sleenckx herinneren de minister eraan dat er een afspraak bestaat om de

uitvoeringsbesluiten bij het decreet op de sociale werkplaatsen in de bevoegde commissie te bespreken. Wanneer zal dat gebeuren ? De minister antwoordt dat het uitvoeringsbesluit betreffende de sociale werkplaatsen tegen 1 december 1998 zal klaar zijn.

Volgens het recent goedgekeurde decreet op de sociale werkplaatsen zou de publieke sector alleen nog sociale werkplaatsen kunnen opzetten via de oprichting van een aparte VZW. De heer Stassen zegt dat dit voor problemen zorgde voor de werkplaatsen die onder de OCMW's ressorteren. Dit zou men kunnen verhelpen door binnen het programmadecreet tijdelijke maatregelen voor de OCMW's op te nemen. De voorkeur van de heer Stassen gaat echter naar een wettelijke regeling, zodat de OCMW's ook aan de oprichtingsvoorwaarden voldoen. Wat is de stand van zaken in dit dossier ?

De minister herhaalde geregeld zijn ambitieuze doelstelling om in 1999 de sociale werkplaatsen met 300 tot zelfs 500 plaatsen uit te breiden. Nu is hiervoor slechts 100 miljoen frank vrijgemaakt, wat overeenkomt met 200 extra plaatsen. Waar vinden we dat bedrag in de begroting ? Waarom deze afzwakking van de ambities ? Met een aanvullend bedrag uit de federale pot moet het toch mogelijk zijn om de lat hoger te leggen. Men mag niet vergeten dat de sociale werkplaatsen aan een reële behoefte beantwoorden.

De minister had ook beloofd dat er binnen de budgettaire perken zou worden nagedacht over een ondersteuningspunt voor de sociale werkplaatsen. De heer Stassen vraagt waar die kredieten kunnen worden teruggevonden. Hoe ver staat de administratie met de voorbereiding ? Hoe ziet de minister dit steunpunt : gaat het om een specifiek steunpunt sociale werkplaatsen of om een veel ruimer steunpunt sociale economie ?

De minister schreef in de beleidsbrief dat hij de uitvoeringsbesluiten inzake sociale economie in oktober hoopte voor te leggen aan de regering. De heer Bogaert stelt dat dit eens te meer de onzorgvuldigheid van voorspellingen illustreert. Men weet nu immers dat dit niet klopt, doordat de beleidsbrief pas in november verscheen. Minister Kelchtermans herhaalt dat de uitvoeringsbesluiten begin december aan de regering zullen worden voorgelegd.

De heer Bogaert meent dat er geen onduidelijkheid mag blijven bestaan over de eventuele financiering van een ondersteunende structuur voor de sociale werkplaatsen. Zelfs voor 1999 zijn er in dit verband nog geen concrete vooruitzichten.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen drukt erop dat de gehandicapten niet over het hoofd mogen worden gezien als tewerkstellingsdoelgroep. Vooral omdat men gemakkelijk als gehandicapte wordt bestempeld. Daarnaast vraagt ze de resolutie over migranten op te volgen. Ze is blij om het engagement van de werkgevers.

In een volgend onderdeel van haar tussenkomst verwijst zij naar een uitspraak van de heer Laverge die ervoor pleit meer aandacht te schenken aan nieuwe werkplaatsen. Mevrouw Van Cleuvenbergen wil in de eerste plaats aandacht voor sociale werkplaatsen. Sociale werkplaatsen zijn vaak gegroeid uit vrijwillige inzet en daarom is het belangrijk dat voldoende informatie wordt verspreid over de uitvoeringsbesluiten.

Een tewerkstellingsuitkering moet voor mevrouw Van Cleuvenbergen combineerbaar zijn met andere uitkeringen die opschortbaar worden. Vervolgens wijst ze erop dat wie niet in aanmerking komt voor een sociale werkplaats vaak in een arbeidszorgcentrum terecht komt. Ze wil echter niet nog een bijkomende sector waarvan de doelgroep onduidelijk is. Naast sociale en beschutte werkplaatsen is er echter nog een categorie nodig. Ze pleit ervoor dit niet onder de bevoegdheden van de minister voor Tewerkstelling te laten vallen. Het steunpunt sociale economie kan daartoe een aanzet zijn en tegelijkertijd voor duidelijkheid zorgen.

De voorzitter kondigt een amendement aan op het programmadecreet, in verband met de sociale werkplaatsen. Dit amendement werd ondertekend door alle fracties die actief hebben deelgenomen aan het debat.

De minister antwoordt op al deze vragen als volgt. Hij zal vragen om 100 miljoen frank extra in te zetten op de enveloppe van de Europese richtsnoeren om de sociale werkplaatsen bijkomende uitbreiding te geven, op voorwaarde dat er een akkoord kan worden bereikt om de werkloosheidsvergoedingen actief in te zetten. Hij heeft geen bezwaar tegen het amendement dat mevrouw Van Cleuvenbergen heeft toegelicht. Voorlopig kunnen de OCMW's, die nog geen VZW kunnen oprichten, sociale werkplaatsen organiseren in afwachting dat dit definitief wordt geregeld. Minister Kelchtermans herhaalt dat er kort na 1 december

ondersteuning wordt voorzien voor de sociale werkplaatsen. De administratie maakt momenteel een inventaris op van wat er momenteel al aan ondersteuning bestaat en op basis daarvan zal een voorstel worden uitgewerkt. Wat de koepelsubsidiëring betreft zal er in december een oplossing worden gezocht. Hij is van mening dat de koepelwerking een goede zaak is voor de coördinatie, op voorwaarde dat deze voldoende efficiënt blijft. Hetzelfde geldt voor de invoegbedrijven. De ondersteuning zal op dezelfde manier gebeuren via SSE.

De heer Stassen vraagt of op 1 december een overkoepelende structuur zal gevormd worden of men het zal hebben over de vorming van een koepel bovenop de reeds bestaande ? Volgens minister Kelchtermans krijgen de koepels ondersteuning van hun werking en zal nagegaan worden hoe de bestaande koepels kunnen samenwerken. Zowel financiering als ondersteuning zullen begin december afgerond worden.

– *Vorming en opleiding*

De heer Stassen vraagt duidelijkheid over Vlamivorm. Het is de taak van de overheid om de vorming door bedrijven te stimuleren. Het zou dan ook logisch zijn dat Vlamivorm volledig onder de bevoegdheid van de minister van Tewerkstelling zou vallen. Toch blijft men de omweg via de onroerende voorheffing maken, waardoor de vorming onder de minister van Economie ressorteert. Men zou dus eigenlijk van Vorminor moeten spreken. Wat is daar de bedoeling van ?

Minister Kelchtermans repliceert dat Vlamivorm niet ontglipt aan de minister van Tewerkstelling. Dit is een bedrijfseconomische maatregel waar een extra onderdeel, namelijk de opleiding van werknemers aan toegevoegd is. Dit is een schoolvoorbeeld van inclusief beleid. Er is een belangrijke rol weggelegd voor de administratie, omdat verschillende steunpunten ervan al in de administratie thuishoren. Daarbij denkt zij onder andere aan middelen. Zowel de hefboomkredieten voor innovatieopleidingen als Vlamivorm kunnen ertoe bijdragen om de middelen van ESF 4 aan te zwen- gelen. Hierbij wordt ook de hand uitgestoken naar de sectorale middelen.

De administratie kan de verschillende onderzoeken, onder andere in het kader van Viona, opvolgen. Daarenboven zal de administratie een aantal informatie- en sensibiliseringscampagnes voeren. Het secretariaat van Edufora zal bij de administratie ondergebracht worden. De administratie wil dus

de initiatieven coördineren en op elkaar afstemmen.

Het behoud van het subsidiesysteem via de onroerende voorheffing, is ingegeven door de vrees van uit de regering om andermaal een nieuwigheid te lanceren. Daarom wordt niets veranderd, alleen wordt vorming als bijkomend criterium ingevoerd. Vlamivorm is nu toch al bekend bij de bedrijven. De voorzitter repliceert dat het gemakkelijker zou zijn voor bedrijven als de band met de onroerende voorheffing zou verdwijnen. De minister antwoordt dat vanuit werkgeverszijde werd gesuggered dat de bestaande criteria beter zouden worden behouden, aangevuld met vorming.

De heer Paul Deprez stelt vast dat enkele dagen geleden een centraal akkoord afgesloten is, waarin veel aandacht gaat naar opleiding en vorming. Volgens het federale sociaal akkoord zal door werkgevers over een periode van 6 jaar 20 miljard frank worden uitgetrokken voor vorming en opleiding. De spreker vraagt hoe de coördinatie hiervan zal verlopen tussen de sector en de VDAB. In dit akkoord staat ook dat hiervoor zou moeten samengewerkt worden met de gewesten en gemeenschappen. Hij vraagt zich af hoe dit precies gerealiseerd zal worden en dringt er bij de Vlaamse regering op aan om zo vlug mogelijk een strategie uit te werken om dit te regelen op een wijze die past bij het Vlaamse beleid.

Minister Kelchtermans bevestigt dat in het sociaal akkoord een apart hoofdstuk over vorming is opgenomen. Daarbij is het engagement van de sociale partners tegenover het Vlaams Gewest woordelijk neergeschreven. Daarmee wordt versterkt wat er is afgesproken. De partners willen de vormingsinitiatieven ten aanzien van de loonmassa brengen van 1,4 percent tot 1,6 percent en op termijn zelfs tot 1,9 percent. Er wordt uitdrukkelijk gezegd dat de sectoren worden uitgenodigd om vormings- en tewerkstellingsakkoorden te sluiten en dat daarbij rekening wordt gehouden met de inspanningen die ze al hebben gedaan. De sectoren kunnen ook de regionale en communautaire initiatieven valoriseren. De heer Paul Deprez vraagt hoe dit gaat gebeuren. Minister Kelchtermans zegt dat in hetzelfde sectoraal akkoord de inspanningen van Vlaanderen worden ingeschreven. Dit is immers de afspraak binnen het Vlaams sociaal overleg. De minister bevestigt dat, nu ook op federaal niveau het sociaal akkoord rond is, met de sociale partners dient overlegd over de Vesoc-middelen. De minister wijst erop dat de sociale partners op Vlaams niveau deels dezelfde zijn als op federaal niveau. Er werden heel wat

overheidsmiddelen ingezet, onder meer voor tewerkstellingsprojecten, vorming en opleiding. Ook de ESF-middelen kunnen hier echter worden aangeboord. Totnogtoe werd ESF4, gericht op opleiding, onderbenut. Daaraan wordt nu evenwel de nodige aandacht geschonken. Op drie jaar tijd wordt een bijkomende 0,4 percent van de loonmassa voor vorming ingezet. Op deze manier kunnen de ESF4-middelen volledig worden benut. De voorzitter vraagt of de middelen kunnen worden aangewend voor Vlamivorm. De minister antwoordt dat dat mogelijk is, maar dat Vlaanderen daarvoor een eigen budget heeft. De bedragen worden vastgelegd op bedrijfsniveau.

De heer Jos Stassen vraagt of wel kan worden gecontroleerd of de middelen van Vlamivorm voor vorming goed besteed zullen worden. Vlamivorm wordt in de eerste plaats gespijsd door Vesoc-middelen. Komen deze middelen bovenop het federale akkoord of gaan de sociale partners ervan uit dat Vlaanderen zal bijbetalen? De minister zegt dat in het akkoord met de sociale partners een aantal pistes zijn ontwikkeld, in afwachting van duidelijkheid op het federale vlak. Nu er federale afspraken zijn, zal een Vesoc-vergadering georganiseerd worden. Pas dan zal de minister precieze antwoorden kunnen geven. Hij benadrukt dat de Vlaamse initiatieven niet in de federale rekening ingeschreven zijn.

De heer Bogaert vindt het vreemd dat inzake de vorming van werknemers pas recent zou duidelijk geworden zijn welke achterstand er in Vlaanderen bestaat. Hij wijst erop dat er vanaf 1995 in de commissie regelmatig gezegd is dat het onderwijs moet gericht zijn op levenslang leren. Zo nieuw is dit inzicht dus niet.

De heer Cannaerts vindt dat er een beleid moet worden gevoerd op het vlak van de studiekeuze. Bedrijven hebben immers een grote nood aan hoog- en middelgeschoolde technici. In het Mechelse voeren vier grote bedrijven op dit ogenblik een campagne bij de leerlingen van het laatste jaar secundair onderwijs om hen ertoe aan te zetten zich voor te bereiden op technische beroepen. Hij vraagt zich af of het departement van de minister daarin geen rol kan spelen. Hij is voorstander van een gezamenlijk initiatief van de sectoren onderwijs, economie en tewerkstelling voor de promotie van technische beroepen in het onderwijs. Men kan daarbij denken aan een mediacampagne, aan het benaderen van twaalfjarigen en hun ouders en aan het opwaarderen van de technische beroepen. Hier is ook een taak weggelegd voor de Centra voor Leerlingenbegeleiding.

De heer Cannaerts vraagt of de Vlaamse regering ter zake een goodwill-campagne kan organiseren. Kan de bestaande samenwerking tussen VDAB en VIZO nog worden uitgebreid? Hoe kan nog efficiënter gebruik worden gemaakt van sectorale opleidingsfondsen?

De heer Jef Sleetckx verheugt zich erover dat de heer Cannaerts zijn stelling verdedigt dat vakmanschap dient te worden opgewaardeerd. De overheid moet deze mentaliteitsverandering stimuleren.

Volgens minister Theo Kelchtermans is een onderzoek aan de gang over onderwijs en de arbeidsmarkt. Mevrouw Mieke Stappaerts, directeur-generaal van de administratie Tewerkstelling, vult aan: de eerste resultaten van dit meerjarenonderzoek mogen midden volgend jaar verwacht worden.

De heer Cannaerts wil van de minister vernemen of deze bereid is in april of mei een pleidooi te houden voor technische beroepen. Op dat ogenblik maken veel jongeren hun studiekeuze. Minister Theo Kelchtermans antwoordt hem dat deze vraag eerder al is gesteld in de commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid waar men aandrang op gericht informatie. Een andere zaak is sensibilisering waarvoor afspraken gemaakt moeten worden met de sectoren. De mogelijkheid bestaat al om alle WIS- en KIS-gegevensbestanden ter beschikking te stellen van het onderwijs. Ook de pas opgerichte CLB's kunnen ingeschakeld worden.

Op subregionaal vlak moeten de STC's die adviseren bij beleidsdecentralisatie onderwijs en industrie rond de tafel brengen. Bovendien beschikken de STC's over de vereiste statistische gegevens en structuur. Via de convenants kan op het niveau van de gemeenten voor deze gegevens gezorgd worden. Maar de eerder utilitaristische visie van de VDAB wordt in onderwijskringen niet altijd aangehangen.

Mevrouw Mieke Stappaerts zegt dat in de beleidsbrief veel initiatieven naar voor geschoven worden: opleidingsinitiatieven subsidiëren, opleidingen aanbieden via verschillende overheidsinstellingen en het opleidingsaanbod transparanter maken via Edufora. Ze vindt het heel belangrijk dat er een cultuurverandering komt en de bedrijven en werknemers overtuigd raken van het belang van opleiding. Het is dus niet enkel de bedoeling om het aantal initiatieven uit te breiden en de kwaliteit te verbeteren maar ook het aanbod transparanter te maken en meer op elkaar af te stemmen.

– *Inzetbaarheid werkzoekenden : Vlaamse invulling Europees actieplan*

De heer Jean-Marie Bogaert merkt op dat de begeleidingsplannen volledig zouden kunnen geïntegreerd worden in het meerjarenplan voor het bereiken van de doelstellingen van de Europese richtsnoeren. De heer Bogaert vraagt zich af hoe ver we nu staan met dat meerjarenplan.

De minister repliceert dat als we de resultaten van het beleid aan de Europese richtsnoeren toetsen, we met enig optimisme kunnen concluderen dat we halverwege de rit zijn. Richtsnoer I gaat over de jongeren beneden de 25 jaar. Het is de bedoeling daar iedereen die zes maanden werkloos is te bereiken met een specifieke vorming, en dat tegen eind 1999. Eenzelfde ambitie koesteren we voor de werklozen ouder dan 25, waarmee we aan richtsnoer II tegemoetkomen. Richtsnoer III ten slotte heeft als bedoeling aan 20 percent van de werklozen werk aan te bieden. Daar halen we nu al 15 tot 16 percent. Voor richtsnoer I zullen in 1999 13.000 laaggeschoolden binnen de doelgroep zullen bereikt worden, voor richtsnoer II 30.000 en voor richtsnoer III zal 15 tot 16 percent van de doelgroep bereikt worden op het einde van 1999, en binnen de vijf jaar zou dat twintig percent zijn.

De heer Bogaert wil graag weten hoe groot de doelgroep is van de jongeren onder de 25 jaar die minder dan zes maanden werkloos zijn. De heer Bostyn van de VDAB licht toe dat er in november 1998 218.000 niet werkende werkzoekenden waren. Onder hen waren er 178.000 personen die behoorden tot de doelgroep. Een kleine 13.000 jongeren zullen volgend jaar bereikt worden. We bereiken ook 30.000 jongeren van meer dan 25 jaar die minder dan een jaar werkloos zijn.

De heer Johan De Roo merkt op dat Europese middelen via structuurfondsen enkel ter beschikking worden gesteld mits cofinanciering vanwege de lidstaten. Eind 1999 is de limietdatum om bepaalde projecten in te dienen. Onder meer in de Westhoek en het Meetjesland dreigen, volgens de heer Johan De Roo, Europese middelen verloren te gaan als er niet aan cofinanciering wordt gedaan. De spreker vraagt hoeveel middelen er in de begroting worden uitgetrokken om een beroep te kunnen doen op de EFRO- en de ESF-steun. Zijn er waarborgen dat de Europese fondsen niet zullen verloren gaan? De minister repliceert dat hij het antwoord op deze vraag van de spreker bij het verslag zal laten voegen, zodat de leden kunnen beschikken over de actueelste cijfers.

De heer Eddy Schuermans wenst uit de mond van de minister te vernemen of Vlaanderen zich voorbereidt op de dag dat het niet langer een Europees doelstellingsgebied meer zal zijn. Zal Vlaanderen de budgettaire gevolgen daarvan aankunnen ? Of probeert men Europa te overtuigen het huidige beleid verder te zetten ?

– *Vesoc-middelen , verhouding Vlaams en federaal niveau*

De heer Jos Stassen merkt op dat het Vesoc-akkoord niet meer apart vermeld staat in dit begrotingsdocument : het werd ingebed in de verschillende programma's . De spreker vraagt duidelijkheid over de plaatsing van de Vesoc-middelen. Zonder zich aan politieke oprispingen te willen bezondigen, heeft hij ook vragen over de samenwerking tussen het Vlaamse en het federale niveau op het vlak van de tewerkstelling. Welke akkoorden bestaan er al, welke mogen we nog verwachten voor de verkiezingen ? Spreker vraagt zich bij stuk 13 bijvoorbeeld af in hoeverre de federale sociale Maribel en het Vlaamse WEP-plus met elkaar te rijmen zijn. Mevrouw Van Cleuvenbergen pleit in dit verband voor een harmonisering van de WEP-stelsels.

De minister wijst erop dat wat betreft de werker-
varing en kansenbeleid wordt samengewerkt met de federale overheid. WEP-plus kan ook voor de sociale Maribelprojecten. De erkenning van de begeleidende organisaties op het niveau van de STC's voor de WEP-privé is bezig. De eerste goedkeuringen zijn gegeven, binnenkort kan men starten met de eerste aanwervingen en de promotie begint over twee weken.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen verheugt zich erover dat de Vesoc-gelden worden overgeschreven naar de reguliere begroting. Ze wijst erop dat geregeld wordt aangedrongen bij de ministers op de regularisering van nepprogramma's.

Minister Theo Kelchtermans bevestigt dat daarover afspraken werden gemaakt in de Vlaamse regering. Dit zal decretaal geregeld worden.

In haar repliek verwijst mevrouw Van Cleuvenbergen naar het antwoord op haar vraag van 30 april. De administratie Werkgelegenheid had toen een nota klaar over de krachtlijnen, een interkabinettenwerkgroep was opgericht en de kredieten zouden worden overgeheveld naar de overeenkomstige allocaties en programma's. Ze vraagt zich af hoe de zaken er nu voorstaan.

Spreekster merkt op dat zij deze vragen stelt naar aanleiding van het decreet op de thuiszorg. Veel welzijnsinitiatieven werken uitsluitend met gesco's, maar zijn niet op de hoogte van de aangekondigde wijzigingen. Ze pleit voor een betere opvolging of, beter nog, voor het overhevelen van de gesco's naar andere programma's. Tewerkstellingsprogramma's werken overigens vaak remmend op doorstroming naar reguliere tewerkstelling. Dit kan nooit de bedoeling zijn geweest.

De minister zegt dat bij de klassieke tewerkstellingsprogramma's de trekkingsrechten het struikelblok vormen. Er zijn geen redenen om het debat over de regularisatie uit te stellen. Als er zekerheid is dat de trekkingsrechten, 6 tot 7 miljard frank voor Vlaanderen, behouden blijven, moeten de regio's zelf de besteding organiseren. Men heeft schrik dat, als men deze gelden prijsgeeft, er minder inspanningen zouden geleverd worden voor werkzoekenden en tewerkstellingsprogramma's. Daarvan is volgens de minister geen sprake want van het totale bedrag van 19 miljard frank is slechts een derde afkomstig van de trekkingsrechten.

De inhoudelijke afstemming van welzijn en cultuur gebeurt via screening. Voor de gescoprojecten wordt momenteel geëvalueerd of zij de vooropgestelde resultaten bereiken. Er blijven grote problemen op het niveau van lokale besturen, die pas opgelost worden als de discussie over de trekkingsrechten afrondt is. Deze goedbedoelde regularisatie kan, indien met dezelfde middelen een even groot aantal mensen moet betaald worden, ongunstig zijn voor de tewerkstelling op dit niveau. Momenteel zijn een aantal kleinere regularisaties wel doorgevoerd.

2.3. Versterking kerncompetenties VDAB

Bij de VDAB is al veel ten goede veranderd, vindt de heer Stassen. Wel betreurt hij het uitstellen van de nieuwe beheersovereenkomst tussen de Vlaamse overheid en VDAB met één jaar. Hoe ver staat het met de voorbereidingen hiervan ? Zal het parlement hierbij inspraak krijgen ? De heer Laverge heeft dezelfde vragen.

Volgens mevrouw Van Cleuvenbergen komen jongeren vaak voor het eerst in contact met de arbeidsmarkt via de VDAB. Die ervaring is echter niet altijd positief. Jongeren komen zelfzeker uit hun opleiding, maar worden bij de VDAB vaak al te kinderachtig behandeld. Jongeren die spontaan willen solliciteren in een bepaalde sector of in een bepaalde regio, krijgen de adressen van bedrijven niet. Daarom pleit spreekster voor een bijkomend

informatiesysteem, naast de gekende WIS-computers.

Volgens mevrouw Van Cleuvenbergen verliezen langdurig werkzoekenden begrijpelijkerwijs de moed na meer dan vijftig sollicitaties. Ze pleit voor meer begrip. Wanneer die mensen worden opgeroepen voor een sollicitatie waarvoor ze toch geen kans maken, worden ze enkel nog dieper in de put geduwd. Er moet worden onderzocht waarom die mensen niet inzetbaar zijn. Ze verliezen moed, zijn niet mobiel genoeg of het ontbreekt hen aan de gepaste omkadering. Er werden in die zin al genoeg studies gemaakt over de combinatie werk en gezin. Mevrouw Van Cleuvenbergen pleit er dan ook voor de middelen voortaan te gebruiken om het probleem aan te pakken in plaats van het nogmaals te bestuderen.

Vervolgens wijst zij op de positieve resultaten die de samenwerking van de VDAB met derden heeft opgeleverd. Ook al wordt die samenwerking nu aan de kant geschoven, toch pleit zij ervoor de resultaten blijvend op te volgen. Anders dreigt veel knowhow verloren te gaan.

De heer Laverge vindt de WIS-computer een goed initiatief, maar hij betreurt het dat deze meestal niet terug te vinden is in de zogenaamde uitbetaalposten van de werkloosheid. Hij vraagt dan ook dat de minister financiële inspanningen zou leveren waardoor het voor de syndicale organisaties mogelijk wordt om een WIS-computer te plaatsen. Op die manier kunnen deze organisaties mensen aanmoedigen om een job te zoeken.

De heer Eddy Schuermans vraagt aandacht voor knelpuntberoepen. In het kader van de VESOC-akkoorden werd hier extra aandacht aan besteed. De spreker vraagt wat dit heeft opgeleverd. Zal kwaliteitsmeting leiden tot minder knelpuntvacatures? Ook de heer Johan De Roo heeft vragen omtrent knelpuntberoepen: besteedt de VDAB er specifieke aandacht aan? Ondanks de hoge werkloosheid slagen bedrijven er immers niet in om bepaalde vacatures in te vullen bij gebrek aan gekwalificeerde kandidaten. Zo worden ondanks het Levi's-drama, in de confectienijverheid 800 jobs niet ingevuld. Het is moeilijk om goede vaklui te vinden: er is nood aan degelijke elektriciens, bouwvakkers enzovoort. In het onderwijs zijn er te weinig leraars wiskunde, in het beroepsonderwijs te weinig praktijkleraren.

De minister merkt op dat de samenwerking met het VIZO terzake al ver staat, maar met het onderwijs nog onvoldoende is. De minister verduidelijkt

dat 200 miljoen frank van de totale 1,180 miljard frank die in het kader van het Europees Actieplan wordt uitgetrokken voor opleiding, zal worden besteed aan de zogenaamde knelpuntberoepen. De heer Yvan Bostyn, administrateur-generaal van de VDAB, licht nader toe: knelpuntberoep is een zelf uitgevonden notie. Omdat de term mee evolueert met de dienstverlening, zullen knelpuntberoepen altijd blijven bestaan. In het beleid worden volgens de heer Bostyn steeds meer inspanningen geleverd om het aanbod op de vraag af te stemmen. Jaarlijks wordt er een onderzoek rond uitgevoerd. Over opleiding wordt structureel geadviseerd door het lokale niveau, maar ook door de sectoren. Voor werkzoekenden die zijn ontslagen maar niet direct inzetbaar zijn zullen bijkomende inspanningen worden gedaan. Aan de STC's wordt gevraagd om er creatiever mee om te gaan. Ook de werkgevers kunnen helpen bij het oplossen van knelpuntberoepen. De VDAB kan bedrijven begeleiden bij het opstellen van vacaturevereisten.

De heer Bostyn verduidelijkt voorts dat voor de samenwerking met derden in de begroting van 1999 1,1 miljard frank vastgelegd wordt, op een totale begroting voor trajectbegeleiding van 5,9 miljard frank. De VDAB zal dankzij de bijkomende middelen, 64.000 individuele trajecten garanderen. Het zal hier gaan om resultaatsverbintenissen en geen middelenverbintenissen. De opleidingsstructuur van de VDAB is niet enkel gericht op vraag of aanbod, maar wel op een combinatie van beiden.

Van de 64.000 trajecten bestaan er ongeveer 32.000 uit opleidingen. Tienduizend hiervan gaan over opleiding van mensen die niet tot de risicogroepen behoren. Dit wil echter niet zeggen dat slechts 10.000 opleidingen gericht zijn op knelpuntberoepen.

De knelpuntberoepen zijn niet enkel in te vullen door arbeidsbemiddeling en opleiding maar er moet ook gewerkt worden aan de organisatie en de arbeidsomstandigheden van deze beroepen. Dat de VDAB proactief veel aandacht besteed aan het oplossen van de knelpuntberoepen blijkt uit het feit dat het aantal vacatures in de laatste twee jaar gestegen is met 37 percent. Via KISS beschikt de VDAB over een instrument dat toelaat om na te gaan waarom een bedrijf niemand vindt voor een bepaalde job. Hierdoor is de VDAB in staat om de opleidingen permanent bij te sturen.

Binnen de VDAB zijn structurele veranderingen aan de gang: de omschakeling van een product-

gerichte naar een klantgerichte instelling. Dit gaat gepaard met de valorisatie van het accountmanagement, waarbij de bedrijven op maat begeleid worden. Het beheerscomité van VDAB heeft, in uitvoering van artikel 23 van het decreet op de private arbeidsbemiddeling, geoordeeld dat het interessant is om op interactieve wijze met de private actoren samen te werken.

De heer Stassen drukt zijn verwondering uit over het bedrag dat de VDAB voor opleiding betaalt aan derden : 1,1 miljard frank. Hij vraagt waar hij dat in de begroting kan terugvinden en waaraan die middelen besteed worden.

De heer Yvan Bostyn bevestigt dat van de 5,9 miljard frank voor trajectbegeleiding, er 1,1 miljard frank beschikbaar is voor de derden. Deze middelen komen voor een deel uit het begeleidingsplan maar er zijn ook de richtsnoeren en de social profit. Het beheerscomité wil de aanpassing van de toeleiding, de oriëntering en de opleiding niet allemaal realiseren via bijkomende aanwervingen. Er is in lokale enveloppes voorzien, waarover de STC's zelf kunnen beslissen. Deze middelen zullen in grote mate naar derden gaan. Voor bijkomende budgetten zal dit gepaard gaan met contracten waarbij de resultaatsverbintenissen uit het beheerscontract van de VDAB naar de verschillende operatoren zullen worden doorgeschoven.

De heer Jos Stassen vraagt wat men precies verstaat onder derden : gaat het enkel over de klasieke derden uit de opleidingssector of ook over de derden uit de social profit ? De heer Yvan Bostyn bevestigt dat het over beide gaat.

De voorzitter vraagt of de heer Yvan Bostyn een idee heeft hoeveel van deze middelen naar de social-profitsector gaan. Hij vraagt wat de redenen zijn voor de recente stijgingen. De heer Yvan Bostyn antwoordt dat het gaat om 300 miljoen frank. De stijging komt door het beleid van de federale en Vlaamse regering die deze sector willen versterken. Het is een arbeidsintensieve sector die aansluit op de mogelijkheid van het aanbod mits opleiding en begeleiding. De voorzitter concludeert dat opleiding en begeleiding grotendeels door de zuilen worden verzorgd. De heer Yvan Bostyn bevestigt dit. De infrastructuur is hier aanwezig. De begeleiding gebeurt echter door de trainingsmanagers of trajectbegeleiders van de VDAB.

2.4. Betere organisatie van de arbeidsmarkt : outplacement

De heer Jean-Marie Bogaert vraagt zich af waarom er voor 1999 slechts 25 miljoen frank is voorzien

voor outplacement, terwijl dit de vorige drie jaren telkens 50 miljoen frank was. Blijkbaar loopt het project af en moet er nu een evaluatie komen. De minister schrijft in de beleidsbrief dat hij via het herplaatsingsfonds een vervolg hoopt te geven aan dit experiment. De heer Bogaert vreest dat er nu een vacuüm zal ontstaan en vraagt zich af of er niet beter aan tussentijdse evaluatie was geweest op een eerder moment. Hij betwijfelt ook of outplacement enkel nuttig is in het geval van een faillissement. Hij meent dat deze problematiek in zijn algemeenheid moet gevat worden. Sommige bedrijven zijn niet geneigd hierin te investeren. Hij meent daarom dat er coördinerende maatregelen moeten worden genomen.

Minister Kelchtermans vindt het een goed idee om over te schakelen op een herplaatsingsfonds. De vraag rijst hoe dit georganiseerd moet worden. Men was van mening dat werkgevers en werknemers met de overheid een akkoord konden sluiten over de voeding van een herplaatsingsfonds, maar dit is nog altijd niet gebeurd. Eens er een akkoord is, opteert de minister ervoor om het outplacementexperiment niet te verlengen. Momenteel is er echter nog geen perspectief op een oplossing, zodat hij moeilijk kan zeggen wanneer dit zal worden behandeld.

2.5. Tewerkstellingsconvenants met de gemeenten

De heer Bogaert graag een lijst krijgen van de gemeenten die in de tewerkstellingsconvenants zijn gestapt met de data waarop ze dat gedaan hebben. De minister vermeldt dat er 5 tewerkstellingsconvenants afgesloten werden met de gemeenten. Er zijn er nog 5 in onderhandeling. Binnenkort zullen een aantal clusters van gemeenten ook een tewerkstellingsconvenant afsluiten. De minister belooft dat hij een lijst van de betrokken gemeenten ter beschikking zal stellen.

2.6. Aanmoediging tot arbeidsherverdeling

De heer Jean-Marie Bogaert stelt vast dat de aanmoedigingspremies voor loopbaanonderbreking en arbeidsduurvermindering gedurende ten hoogste twee jaar kunnen worden toegekend. Hij vindt deze beperking tot twee jaar bevreemdend. De spreker vraagt wanneer die twee jaar precies ingaan. Wat is er de draagwijdte van ? De heer Bogaert meent dat dit haaks staat op het federale beleid.

De minister onderstreept dat de aanmoediging tot arbeidsherverdeling wordt versterkt. Dit wordt beperkt tot twee jaar. Dit is echter niet in tegenpraak met het federale beleid. Het is immers niet de bedoeling de federale uitkering te verhogen. We willen vooral de rotatie versterken. Wie de job gedurende twee jaar bezet, is afhankelijk van de beslissing van een ander. Een reguliere tewerkstelling zou beter zijn voor deze persoon.

De minister zegt dat het op het Vlaamse niveau de bedoeling is een impuls te geven voor een korte periode. Op het federale niveau is de mogelijkheid voorzien om gedurende vijf jaar gebruik te maken van het systeem van loopbaanonderbreking. Het Vlaamse niveau doet daar voor de eerste twee jaar iets bovenop. Degene die de vervanging doet, zit in een risicotewerkstelling. Hij heeft er belang bij dat hij zo vlug mogelijk zekerheid krijgt. Dit is precies waarover we het hebben in de discussie over de werkloosheidsval.

Als iemand lang in een situatie zit waarin zijn probleem tijdelijk is opgelost, terwijl het structureel blijft bestaan, dan verkeert hij in de illusie dat het probleem niet meer bestaat. Dat geldt voor de PWA-ers en voor de Smetbanen, maar ook voor de vervanger bij een loopbaanonderbreking.

De heer Bogaert meent dat de minister in feite pleit voor een verkorting van de periode van loopbaanonderbreking. De minister benadrukt dat het precies de bedoeling is zo veel mogelijk mensen te bereiken. De eerste twee jaar loopbaanonderbreking zorgen ervoor dat de vervanger intreedt. Door de tegemoetkoming te beperken tot twee jaar, kunnen we dit voor meer mensen mogelijk maken, terwijl het budget hetzelfde blijft. Met de extra premie wil men bereiken dat iemand de stap naar de loopbaanonderbreking zet. Als iemand het derde jaar ook nog verder doet, dan is de kans groot dat hij zijn loopbaan niet meer verderzet op de oorspronkelijke manier. De heer Bogaert betwijfelt dat.

II. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING EN INDICATIEVE STEMMINGEN

a) *Decreetsbepalingen*

Artikel 15 (programma 52.4) en Artikel 53

worden aangenomen met 8 stemmen bij 2 onthoudingen.

b) *Begrotingstabel*

Programma 52.10 : Beroepsopleiding

Dit programma wordt bij indicatieve stemming met 8 stemmen bij 2 onthoudingen aangenomen.

Programma 52.40 : Werkgelegenheid

Op dit programma dient de heer Stassen een amendement in ertoe strekkende een bijkomend bedrag van 10 miljoen frank te affecteren voor basisallocatie 01.02 sociale werkplaatsen.

Dit voor de werking van het samenwerkingsverband Sociale Tewerkstelling (SST) (Stuk 15/5).

Met dit amendement wil de heer Stassen tegemoetkomen aan het decreet op de sociale werkplaatsen waarop in plenaire een amendement werd ingediend. Dit stelde dat federatietoelagen aan een ondersteunende organisatie kon worden gegeven.

In de thans voorliggende begroting zijn hiervoor geen middelen voorzien, aldus de heer Stassen. Vandaar zijn amendementen. Sommige leden argumenteren dat in de begroting wel 5,4 miljoen is opgenomen voor een overleg waarbij alle organisaties (dus niet enkel SST) die zich bezighouden met de ruime problematiek van de sociale werkplaatsen zijn betrokken.

Volgens de heer Stassen komt dit krediet niet tegemoet aan wat werd gevraagd bij de stemming van het decreet Sociale Werkplaatsen. Andere leden betwijfelen dit.

De Commissie vraagt hierover bedenktijd. De verslaggever zal de Commissie voor Financiën hierover inlichten. Derhalve brengt zij hierover geen indicatieve stemming uit.

III. INDICATIEVE STEMMING OVER HET GEHEEL

Gezien het voorbehoud op programma 52.40 wordt geen stemming over het geheel gehouden.

DEEL III : BEVOEGDHEDEN VAN DE HEER LUC VAN DEN BRANDE, MINISTER-PRESIDENT, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID, EUROPESE AANGELEGENHEDEN, WETENSCHAP EN TECHNOLOGIE

1. STATISTIEK

I. ALGEMENE BESPREKING

1.1. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE MINISTER-PRESIDENT BIJ DE BELEIDSBRIEF STATISTIEK : BELEIDSPRIORITEITEN 1998-1999

In de beleidsbrief Statistiek voor het begrotingsjaar 1999 worden een aantal initiatieven op een rijtje gezet. We zijn doordrongen van het feit dat statistiek een van de instrumenten is waarover de overheid moet kunnen beschikken voor een goede beleidsondersteuning.

Binnen het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap is de administratie Planning en Statistiek belast met de coördinatie van het verwerken, aanmaken, toegankelijk maken en ter beschikking stellen van de Vlaamse statistieken. Het verscherpen van de aandacht voor regionale statistieken, zowel bij statistiekproducenten als bij de gebruikers, blijft een belangrijke uitdaging. Het is van groot belang voor het beleid om waar nodig de aandacht te vestigen op onze nood aan regionale statistieken. Elk land heeft daar nood aan, en gezien de bevoegdheidsverdeling in ons land geldt dat a fortiori voor Vlaanderen.

Voor de realisatie ervan worden verschillende middelen ingezet. Elementair is ten eerste een brede basis van Vlaamse statistieken. Daarom worden uit een veelheid van internationale of federale data-reeksen typisch regionale statistieken gepuurd. Ten tweede : waar leemten in het statistisch aanbod worden vastgesteld, neemt de Vlaamse overheid zelf initiatieven en gaat ze over tot eigen statistisch onderzoek. Ten derde wordt het statistisch aanbod permanent geïnventariseerd en beschreven. Als een rode draad doorheen al deze initiatieven loopt de grote belangstelling voor nieuwe technologieën. Deze verkorten de doorlooptijd voor gebruikers aan wie ze ter beschikking worden gesteld. Binnen het Vlaams statistiekbeleid is dit uitgegroeid tot een van de belangrijkste aandachtspunten voor de volgende jaren.

In de beleidsnota Statistische Verdieping, die in het begin van de kabinetsperiode werd voorgesteld,

werden een aantal opties belicht. De doelstelling is een volledig uitgewerkt eigen statistisch brongegeven. Het idee van een Vlaams Instituut voor de Statistiek blijft voortleven. Maar het heeft geen enkele zin daarmee te beginnen als men niet eerst over de nodige gegevensinvoer en instrumenten beschikt. Het zwaartepunt ligt in de huidige Vlaamse administratie bij de administratie Planning en Statistiek. Deze administratie heeft trouwens al uitstekende werkstukken afgeleverd, maar leert elk jaar nog bij. Onder meer de niet alleen statistisch, maar ook kwalitatief geduide analyse van de belangrijkste activiteitsvelden van Vlaanderen is daar een voorbeeld van. Dit document werd ondertussen in het Engels vertaald.

1.2. VRAGEN EN OPMERKINGEN VAN DE LEDEN MET ANTWOORD VAN MINISTER-PRESIDENT LUC VAN DEN BRANDE EN REPLIEKEN VAN DE LEDEN

1.2.1. Algemene bedenkingen over en appreciatie van de beleidsbrief en de begroting

De heer Jacques Laverge betreurt dat bijna geen enkele van de doelstellingen die werden vooropgesteld in de beleidsbrief 1995 werden gerealiseerd. In 1995 had de minister-president nochtans zelf gesteld dat het met de statistiek in Vlaanderen heel droevig was gesteld. De minister-president vond de situatie blijkbaar niet droevig genoeg om terzake kordate maatregelen te nemen.

De heer Jean-Marie Bogaert sluit zich aan bij de vernietigende analyse van de heer Laverge bij de evaluatie van de originele beleidsbrief van 1995. Nochtans waren ook een aantal collega's van de meerderheid vragende partij om in Vlaanderen eindelijk werk te maken van een degelijk onderbouwd statistisch beleid. De beleidsbrief die nu voorligt, is eigenlijk een stap achteruit.

De heer Carlos Lisabeth stelt een opmerkelijke vooruitgang vast van de kwaliteit en bruikbaarheid van de statistieken van de dienst Planning en Statistiek.

1.2.2. Samenwerking

De heer Jacques Laverge verwijst naar de belangrijke beleidspunten van de beleidsbrief uit 1995 'Statistiek in Vlaanderen. Hoekstenen voor een vernieuwd beleid.' Ten eerste : 'De Vlaamse overheid dient over een wettelijke basis inzake statistiek-garing te beschikken.' Dat brengt twee betrachtingen met zich mee. Ten eerste : 'Met de federale overheid zal overleg worden gepleegd tot een her-

ziening van de statistiekwet.' Ten tweede : 'Een voorstel tot decretale onderbouwing van de Vlaamse statistiek zal in het Vlaams Parlement worden ingediend.'

Dan was er punt 2 : 'Een samenwerkingsakkoord met de federale overheid omtrent de toelevering van federaal aangemaakte regionale statistieken zal uitgewerkt worden.' Punt 3 luidde als volgt : 'Een samenwerkingsakkoord met de andere gemeenschappen en gewesten en de federale overheid over het toeleveren en het betrekken van gegevens in het kader van de Europese en andere internationale statistiekzorg zal uitgewerkt worden.' Een vierde punt behelsde 'de versteviging en coördinatie op het vlak van statistiek met actoren buiten de overheid'.

De heer Laverge meent dat geen van deze vier punten terugkomt in de nieuwe beleidsbrief. Nochtans werden deze doelstellingen voor een deel niet gerealiseerd. De spreker vraagt zich af hoe dat komt.

De heer Jean-Marie Bogaert betreurt in dit verband dat de gegevens die op federaal niveau vrijkomen, niet of nauwelijks of veel te laat worden vertaald naar regionale gegevens. In deze beleidsbrief wordt enkel gesteld dat met de grote federale producenten contacten zijn gelegd om de uitwisseling van regionale gegevens te verbeteren.

De heer Carlos Lisabeth stelt hiertegenover dat bij de recente samenstelling van de Hoge Raad voor Statistiek, ook de Vlaamse Gemeenschap een vertegenwoordiging heeft gekregen. Dit is belangrijk voor het opmaken en coördineren van statistieken.

Minister-president Luc Van den Brande merkt op dat bij de beleidsbrief van 1995 ervan werd uitgegaan dat de statistiek een monopolie was van de federale overheid. Op statistisch vlak konden we zelf niets doen en hingen we af van het NIS en/of van andere Europese of internationale statuten, via het NIS.

Uitgaand van dit gegeven werd destijds een reeks prioriteiten uitgewerkt. Steeds meer bleek dat we een verkeerde interpretatie hadden gegeven aan de huidige bevoegdheidsverdeling. Een uitgebreid juridisch advies van professor Van Orshoven toonde evenwel duidelijk aan dat we in de huidige stand van zaken statistisch materiaal kunnen aanmaken, opmaken en bevragen. De enige uitzondering is het statistisch geheim. Dat is een belangrijk scharniermoment geweest voor het op punt stellen van een Vlaams Instituut voor de Statistiek als uitbreiding van de huidige administratie Planning en Statistiek. Als gevolg van deze juridische in-

terpretatie hebben we afspraken kunnen maken met het NIS. In de beleidsnota worden het contacten genoemd, maar dat is te bescheiden uitgedrukt. De beleidsnota voor de volgende maanden moet dus worden gelezen vanuit een totaal andere invalshoek dan de beleidsbrief van 1995. De heer Lisabeth merkte terecht op dat we de optie hebben genomen om zelf het statistisch materiaal inhoudelijk te verfijnen, te verdiepen en uit te breiden. We willen het rechtstreeks koppelen aan een aantal internationale Europese netwerken en een nieuwe koppeling maken met het NIS. Dat is de kern van de nota. Er zijn nu afspraken met het NIS, wat vroeger absoluut werd geweigerd. Mede gesteund door de indringende analyse van professor Van Orshoven heeft men nu een totaal andere houding aangenomen. De samenwerking met het NIS verloopt sindsdien positief.

De heer Karel De Gucht vraagt of het advies van professor Van Orshoven kan worden ter beschikking gesteld. Minister-president Luc Van den Brande antwoordt bevestigend.

De heer Carlos Lisabeth leest dat bepaalde economische kerncijfers zouden worden uitbesteed aan een privé-bankinstelling. In welke mate moeten we die richting uitgaan ? Voor belangrijke domeinen, bijvoorbeeld voor de streekplatformen, zijn we op economische gegevens aangewezen. We kunnen deze verwachten van de dienst Planning en Statistiek of eventueel een andere, economisch georiënteerde overheidsdienst. Waarom zouden we precies op dat vlak afwijken door toe te laten dat een private bankinstelling de economische kerngegevens zou coördineren en verzorgen ?

De minister-president bevestigt dat in een aantal gevallen een beroep wordt gedaan op het materiaal van privé-maatschappijen of banken. We zouden ook zelf voor alles kunnen zorgen, maar op sommige domeinen zouden we dan enorm veel tijd verliezen. Gezien de kritische massa die een aantal privé-instellingen aan dit materiaal hebben gegeven, hebben we besloten dit materiaal te gebruiken. Dat is het enige wat we vragen. De statistische opdracht, ook al zijn de bronnen universiteiten, instellingen, privé-ondernemingen, enzovoort, is een publieke opdracht omdat ze voor de samenleving is bestemd.

De heer Karel De Gucht legt een verband met een mogelijke staatshervorming. Er zijn bijzonder weinig statistische gegevens beschikbaar over de inkomsten- en uitgavenstromen van een Vlaamse gezondheidszorg. Op het federale vlak zijn bijvoorbeeld cijfers betreffende individuele uitgavenpatronen en dergelijke officieel niet beschikbaar. Al deze delicate gegevens bevinden zich bij de zieken-

fondsen. In het Vlaams Parlement groeit de consensus dat gezondheidszorg een Vlaamse materie zou moeten worden. Hoe kan Vlaanderen deze gegevens vergaren ? Dit lijkt de spreker een typische materie waarvoor een Vlaams instituut voor statistiek zou moeten kunnen instaan.

De minister-president antwoordt dat het de bedoeling is dat er tegen januari een aantal modellen naar voren worden gebracht, op het vlak van de gezondheidszorg die Vlaanderen zelf organiseert. Als men een eigen bevoegdheid wil opnemen, zijn die gegevens noodzakelijk, zeker op een domein zoals de gezondheidszorg, maar ook op het vlak van de veiligheid en wat daarmee samenhangt. De twee zijn dramatisch genoeg soms aan elkaar gekoppeld. Op dit ogenblik wordt daarover nagedacht. De minister-president hoopt tegen eind januari methodologisch iets verder te staan.

De voorzitter, de heer Robert Voorhamme, onderstreept dat Vlaanderen zelf een statistisch apparaat moet uitbouwen. Hij vraagt onder wiens bevoegdheid de oprichting van zo'n instelling valt. Als Vlaanderen een ruimere fiscale autonomie zou krijgen, dan wordt het des te belangrijker om te kunnen beschikken over een apparaat dat niet enkel statistieken verzamelt, maar ook een aantal berekeningen kan doen met die statistieken inzake macro-economisch beleid en de gevolgen ervan, in de stijl van wat het Planbureau doet. Op dit ogenblik is daar in Vlaanderen nog een schromelijk tekort aan. De uitbouw van een dergelijke structuur zal trouwens heel wat tijd vergen.

Minister-president Luc Van den Brande zegt dat de APS (Administratie Planning en Statistiek) onder zijn bevoegdheid valt. Als we een concept neerzetten voor een grotere fiscale autonomie en voor een aantal andere bevoegdheden, dan moeten we inderdaad een instrumentarium uitbouwen, simulaties kunnen maken, in ontwikkelingen kunnen voorzien en prognoses kunnen maken over bijvoorbeeld demografie. Een van de belangrijkste aspecten zal het bronmateriaal zijn. Als er een VIS (Vlaamse Instelling voor Statistiek) moet komen, dan pleit de minister-president voor een werkverdeling. Het zou immers enorm teveel tijd vergen om alles zelf op te zetten. Het is dan ook de plicht van de federale instanties om materiaal ter beschikking te stellen van de deelstaten. In die zin is de minister-president voorstander van een Directoraat-Generaal voor de internationale economische politiek op het federale departement Buitenlandse Zaken als gegevensbank en als referentiepunt voor de deelstaten die voor de export bevoegd zijn. Men moet dus een soort van samenwerkingsakkoord sluiten om op dit vlak eigen mate-

riaal aan te kunnen maken. Als we met helemaal niets moeten beginnen, dan zitten we met een ernstig probleem. Bij de verdeling van de bevoegdheden is er een overdracht geweest van de ambtenaren van de departementen Onderwijs en Infrastructuur. Voor het buitenlands en wetenschapsbeleid is er niets overgedragen : geen ambtenaren en geen knowhow. De minister-president deelt daarom de bezorgdheid van de commissie.

Op het departement AZF is men momenteel bezig met de voorbereiding van een aantal van deze modellen. Ook in de zogeheten beleidscyclus naar een volgende regeerperiode zullen dienaangaande enkele voorstellen terug te vinden zijn.

De heer Laverge wijst erop dat Vlaanderen door het federaliseren van de economie zelf economische modellen uitbouwen. Het Planbureau biedt gegevens aan op Belgisch niveau. Minister Van Rompuy zegt echter steeds dat er een groot verschil bestaat in de economische groei tussen de beide deelstaten. Het zou interessant zijn om het groeicoëfficiënt in Vlaanderen te kennen en te weten welk effect het heeft op afgeleiden zoals werkgelegenheid, inkomen en belastingen. Volgens de laatste staatsvorming is het reeds mogelijk om dergelijke modellen op te stellen.

De voorzitter zegt dat dit eveneens geldt voor beleidsmaatregelen. Een lastenbeleid of een ontlastingsbeleid kan een totaal verschillend beeld geven naargelang de modellering is gebeurd in Wallonië of in Vlaanderen. De structuren van de economie en van de werkgelegenheid zijn er immers totaal verschillend. De heer Jacques Laverge stelt dat het mogelijk is om dit nu reeds te doen. Vlaanderen is immers bevoegd voor het economisch beleid.

De voorzitter onderstreept dat hij niet pleit voor een nodeloze vermenigvuldiging van instituten, want die vergen allemaal knowhow. Maar een instituut zoals het Planbureau, dat stelselmatig opdrachten uitvoert voor de diverse overheden, lijkt wel in aanmerking te komen voor federalisering. De inspraak van de overheden is natuurlijk een noodzaak.

Minister-president Luc Van den Brande antwoordt dat de gewesten bevoegd zijn voor de industriële economische politiek. De macro-economische politiek behoort nog steeds tot de federale bevoegdheden. Dit is een belangrijk verschil, want alle bronnen en gegevens over de prijzenpolitiek, de index, de groeicijfers en alles wat daarmee samenhangt, kunnen we wel detecteren en gebrui-

ken, maar vallen strikt gezien onder de macro-economie. In het kader van de Europese monetaire unie zal België evolueren tot een economische unie. In een economische unie geldt de afspraak dat vrij kan worden onderhandeld, maar een monetaire unie is gebonden aan absolute parameters die zowel hier als in zeven andere landen gelden. Door deze evolutie zijn we toe aan eigen statistische gegevens.

De heer Jacques Laverge zegt dat een industrieel-economisch beleid enkel mogelijk is als er macro-economische indicatoren van de regio beschikbaar zijn. Minister-president Luc Van den Brande repliceert dat hij een en ander niet zo bedoeld heeft. Hij wil enkel aangeven dat de knowhow die is verbonden aan een aantal macro-economische processen, niet bijkomstig is. We moeten de indicatoren opbouwen. Dat is een vaststelling, geen kritiek. De minister-president is het er wel mee eens dat we hoe dan ook over die bronnen moet beschikken, ook al zijn we nog maar bevoegd voor een deel van het economisch beleid.

De heer Karel De Gucht heeft begrepen dat de minister-president het ermee eens is dat we een behoorlijk statistisch instrument nodig zullen hebben voor de bevoegdheden die Vlaams zullen worden. Is het niet eveneens nodig om bij de volgend staatshervorming oog te hebben voor een wettelijke basis om de gegevens echt te kunnen opeisen? Heel wat cijfergegevens over gezondheidszorg bestaan niet op het federaal vlak. De spreker meent dat het ontbreken van de correcte wettelijke basis een van de redenen hiervoor is. Bij de verdere staatshervorming moeten we immers zorgen voor de nodige wettelijke of grondwettelijke beschikkingen of beschikkingen volgens een bijzondere wet waardoor we de gegevens die we nodig hebben, kunnen opeisen.

De minister-president herhaalt dat door het juridisch advies van professor Van Orshoven een totaal andere situatie is ontstaan. Uit de analyse van de professor blijkt dat Vlaanderen eigen statistisch materiaal kan aanmaken. We moeten echter beslissen hoe we dit zullen aanpakken. We kunnen opteren voor een ideaal mechanisme waaraan we tien jaar zullen werken, maar we kunnen ook proberen om zoveel mogelijk bestaande bronnen te benutten. Dankzij de bestaande afspraken met het NIS en de andere instituten, kunnen we al een aantal statistische gegevens opstellen. De toegevoegde waarde van een Vlaams Instituut voor de Statistiek is dat we de goede kanten kunnen overnemen van wat er bestaat, zonder in het onbekende te stap-

pen. Ook op het federaal vlak bestaat voor een aantal zaken immers geen statistisch materiaal.

We kunnen de statistische dienst vergelijken met de organisatie van de politieke vertegenwoordiging die we in het buitenland willen opstarten. Er is geen enkele behoefte om een afdruk van de federale diplomatie te maken. Ook op het vlak van de statistiek moeten we methodes opbouwen die op internationaal vlak als referentie kunnen worden gebruikt en die van een goede kwaliteit zijn. We hebben geen nood aan een afspiegeling van de bestaande nationale benadering.

1.2.3. Kwaliteitsvolle statistieken

De heer Laverge stelt dat een doelstelling van de beleidsbrief van 1995, uitbouw was van het Vlaams statistisch apparaat, geschraagd door het operationaliseren van een functionele databank – de zogenaamde FRED – tegen het einde van 1996. Bovendien zou men voorstellen uitwerken om de klantvriendelijkheid te verhogen ten aanzien van alle statistiekleveranciers en -gebruikers. De FRED werd wel gerealiseerd, maar met een vertraging van meer dan een jaar: juni 1998 in plaats van eind 1996. Gezien de grote behoefte aan een statistisch apparaat in Vlaanderen, is dit toch wel een bijzonder grote vertraging.

De minister-president geeft aan dat er allerlei producten en diensten beschikbaar zijn op de site van de FRED: de statistische onderwerpen, de basisstatistieken, het statistisch nieuws, de stedelijke leefbaarheidsbarometer, de basiskaart van Vlaanderen, de permanente kerncijfers Vlaamse economie en samenleving. Ze worden vaak geconsulteerd. Gezien het nieuwe juridisch kader werd in deze regeerperiode geopteerd voor de inhoud. Eens we beschikken over dit kwantitatief en kwalitatief materiaal, is het een van de opdrachten van de volgende regering om te werken aan een complementair, degelijk en uitgewerkt instituut. Dit proces vergt veel tijd en inspanningen. De ambtenaren hebben er meer dan een dagtaak aan. De minister-president spreekt daar zijn bijzondere waardering voor uit. Een en ander zal een belangrijke maatschappelijke impact hebben.

1.2.4. Direct beschikbare gegevens

De heer Laverge wijst erop dat de Vlaamse regering met het oog op de klantvriendelijkheid opteert terecht opteert voor een verspreiding via internet. Dit is een ambitievol communicatiesysteem, maar het updaten van de informatie is dan wel een belangrijke opdracht. Zal men er wel in slagen om

via die communicatiekanalen permanent de geüpdatete informatie door te geven ? Anders heeft dit alles immers weinig zin.

1.2.5. Meer beleidsrelevante en direct bruikbare regionale statistieken

In de beleidsbrief wordt verwezen naar de aanmaak van gegevens op het niveau van de deelgemeenten. De heer Bogaert vraagt of hiermee de deelgemeenten van fusiegemeenten wordt bedoeld. Op zich heeft hij daar geen bezwaar tegen, maar het zou logisch zijn om er eerst voor te zorgen dat we over gegevens beschikken op regionaal en gemeentelijk niveau.

In dit verband geeft de heer Bogaert een voorbeeld in verband met de verkeersveiligheid. Volgens de spreker is het niet mogelijk om een inzicht te krijgen inzake de verkeersveiligheid in Vlaanderen voor 1997. Er zijn enkel cijfers beschikbaar voor het federale niveau. We kunnen wel de pijnlijke vaststelling maken dat de verkeersveiligheid in Vlaanderen er voor het eerst in jaren op achteruit gaat ; de heer Bogaert zou echter ook graag weten of dat geconcentreerd is op bepaalde pijnpunten of dat het meer een algemeen verschijnsel is. Het cijfer op zich zegt immers niet zoveel. Als beleidsverantwoordelijke moet men de cijfers kunnen gebruiken om de problemen te verhelpen.

De heer Lisabeth argumenteert dat niet alleen de APS interessante gegevens levert. Zo biedt de Website van de Vlaamse Landmaatschappij heel wat informatie over de gewestplannen en alles wat daarmee samenhangt. Dit wordt niet verzorgd door de dienst Planning en Statistiek. Indien een gemeente, provincie, regio, overheidsinstantie of particulier, bijvoorbeeld een architect, iets verder wil gaan, kan men er nog veel meer uit halen. Zo kan men niet alleen verbanden leggen tussen het gewestplan en de bodembestemming, maar ook tussen alle statistieken die bijvoorbeeld de woon- en natuurgebieden weergeven.

Minister-president Luc Van den Brande erkent dat er meer gegevens beschikbaar zouden moeten zijn. Bijvoorbeeld voor het SIF is het van heel groot belang dat het over heel doorgedreven statistieken kan beschikken, opdat het de sociale stratificatie kan bepalen die als basis moet dienen voor impulsen aan bepaalde gebieden. Welke SIF-Plusgemeenten precies moeten worden gekozen, is een beleidskeuze waarover we kunnen discussiëren. Het moet echter operationeel zijn. Beleidsvoorbereidende conclusies moeten zo snel mogelijk worden getrokken, zodat we ook be-

leidsmaatregelen kunnen nemen om een aantal vragen op te lossen of doelstellingen te realiseren

De minister-president wijst er voorts op dat de eerste producten, Profiel Vlaanderen, Vlaanderen in Cijfers, Stativaria, en de eerste driemaandelijke Conjunctuurnota, waardevol waren maar niet kunnen worden vergeleken met wat we nu afleveren. De minister-president heeft de opdracht gegeven om de inhoud te verdiepen zodat we kwaliteitsvol statistisch materiaal verkrijgen.

De heer Schuermans zegt dat er wel degelijk gegevens voorhanden zijn op het gebied van de verkeersonveiligheid. Niet alleen op het niveau van de deelgemeenten, maar zelfs tot op het niveau van de straat of het plein. Voor verkeersongevallen in alle mogelijke gradaties, criminaliteit en dergelijke meer is het statistisch materiaal op alle niveaus voorhanden. De heer Jean-Marie Bogaert repliceert dat van alle officiële zijden wordt bevestigd dat dit bijvoorbeeld voor 1997 niet het geval is, zelfs niet voor de deelgemeenten. De heer Eddy Schuermans houdt vol dat de statistieken wel degelijk bestaan, op basis van cijfers van vorig jaar.

1.2.6. Internationale aanwezigheid

De minister-president onderstreept tijdens het afgelopen jaar in contacten met de OESO, het IMF en de Wereldbank bestendig en nadrukkelijk te hebben gepleit voor regionale statistiekopbouw, ook in een aantal multilaterale internationale instellingen. Dikwijls gelden ze als eerste referentiepunt voor vele andere statistische diensten. De OESO is begonnen met een aantal regionale statistieken aan te maken, wat de Vlaamse overheid zal helpen om diversificatie tot stand te brengen.

2. TOERISME

I. ALGEMENE BESPREKING

2.1. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE MINISTER-PRESIDENT BIJ DE BELEIDSBRIEF TOERISME VLAANDEREN-EUROPA 2002 BELEIDSPRIORITEITEN 1998-1999

De implementatie van het decreet van 7 juli 1998 betreffende de openbare instelling Toerisme Vlaanderen en de Vlaamse Raad voor Toerisme is een belangrijke doelstelling. Op 9 november jongstleden werden de raad van bestuur en de Vlaamse Raad voor Toerisme geïnstalleerd. De raad van

bestuur kwam in haar nieuwe samenstelling al samen. De Vlaamse Raad zal midden december haar eerste vergadering houden in het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en haar actieprogramma vastleggen. De basis van de structuur is opgenomen in het decreet. De raad van bestuur geeft met grote autonomie de richting aan op basis van de beleidskrijtlijnen van de verantwoordelijke minister en de regering. De Vlaamse Raad moet de komende beleidsinitiatieven onderbouwen en eveneens een richting aangeven.

De verwachtingen tegenover beide instellingen zijn hooggespannen. Met haar toerismebeleid bevestigt de Vlaamse regering dat ze toerisme als een veelbelovende sector beschouwt. Tijdens de eerste vergadering van deze commissie heeft ze een substantiële inspanning aan de sector beloofd. Dat vertaalt zich in een groei van de exploitatiemiddelen van 500,5 miljoen frank in 1996 naar 718,3 miljoen frank in 1999, een stijging van meer dan 40 percent. De Vlaamse regering blijft er trouwens van overtuigd dat deze sector veel werkgelegenheid biedt, ook aan laaggeschoolden.

Niettegenstaande het voorstel van het doorlichtingsteam van Toerisme Vlaanderen om de investeringskredieten af te bouwen, achtte de Vlaamse regering het opportuun om in de begroting 1999 een extra inspanning te leveren op het vlak van de machtigingen, de beleidskredieten voor investeringen, de toelagen en de subsidies. Om maximaal rendement te halen uit de Europese steunfondsen, die in principe eind 1999 aflopen, hebben we ervoor geopteerd om een aantal dossiers een bestemming te geven en het investeringsbudget op te trekken naar meer dan 470 miljoen frank.

In de begroting voor toerisme voor 1999 worden de ontvangsten op meer dan 1 miljard frank geschat, verdeeld over vier posten. De werkingsdotatie, exploitatie en marketing, bedragen een kleine 720 miljoen frank (61 percent van de ontvangsten), bestaande uit een gewone en aanvullende dotatie voor de realisatie van het toeristisch marketingplan. Onder de ordonnanceringsdotatie van 351 miljoen frank (30 percent van de ontvangsten), vallen de betalingsmiddelen voor engagementen uit het verleden voor investeringen, toelagen en subsidies, onder meer aan hotels en campings. Vervolgens is voorzien in een toelage van 17,7 miljoen frank voor de promotie van culturele projecten in het kader van het Keizer Karel 2000-evenement. Het secretariaat van het project is gehuisvest bij Toerisme Vlaanderen en krijgt daar ook logistieke steun. De eigen ontvangsten van de instelling worden geraamd op 96 miljoen frank, 8

percent van de totale inkomsten. Deze eigen ontvangsten bestaan ; uit retributies die de eigenaars van hotels, campings en reisbureaus betalen voor administratieve onkosten ; de erfpachten van het patrimonium, de verkoop van de trekkershutten ; de intresten van de eigen ontvangsten binnen het centraal financieringsorgaan van de VOI's waarin de gelden van de VOI's worden gegroepeerd ; de sponsoring (Lotto) en de publiciteit in de brochures. Dit zijn de belangrijkste ontvangstposten van Toerisme Vlaanderen.

De uitgavenbegroting kan als volgt worden samengevat : 33 percent van de middelen wordt besteed aan toeristische marketing in binnen- en buitenland ; 30 percent gaat naar de investeringen en de uitbetaling van subsidies ; 23 percent gaat naar personeel ; 5 percent is bestemd voor logistiek ; 5 percent voor de toelagen aan het zaken- en congretoerisme, infotoerisme, de provinciale toeristische diensten en de animatietoelagen voor erkende verenigingen voor sociaal jeugd- en volwassenentoerisme ; 2 percent wordt ten gunste van het Keizer Karel 2000-project ingeschreven en betreft voornamelijk de promotionele ondersteuning van de verschillende projecten in het kader van de Keizer Karel-viering. Ten slotte gaat een deel van de middelen naar consultancy-opdrachten en naar de verdere uitvoering van het bedrijfsgidsenproject.

Meer dan 88 percent van het personeelsbudget is gereserveerd voor de uitbetaling van de lonen van personeel in binnen- en buitenland. 4 miljoen frank van het budget is voorbehouden aan vorming en opleiding.

Bijna 35 percent van het logistiek budget gaat naar de huur van kantoren. Meer dan 21 percent van de logistieke middelen wordt besteed aan de informatica. Men zal hierbij bijzondere aandacht besteden aan het ontwikkelen en opuntstellen van een website en een verdere optimalisering van het toeristisch informatiesysteem IST (informaticasysteem Toerisme).

De meer dan 392 miljoen frank voor de marketing zal worden opgesplitst. 7 percent gaat naar het Europees communicatie (call) center. Half december zal de gunning worden toegewezen waarbij men in een testperiode van 2 maanden voorziet. Vanaf maart 1999 is het call center dus volledig operationeel. 26 percent gaat naar de werking, exclusief de personeelskosten, van de buitenlandse kantoren op 11 buitenlandse markten. In de buurlanden zullen volledig autonome equipes de markt bewerken, zonder medewerking van het OPT (Office de Promotion du Tourisme). Dit gebeurt

reeds in het Verenigd Koninkrijk. In Frankrijk en Nederland begint men hiermee op het einde van dit jaar, en in Duitsland eind 1999.

In Oostenrijk is het kantoor van Toerisme Vlaanderen geïntegreerd in het Vlaams Huis in Wenen. Het is ook het aanspreekpunt voor de Oost-Europese markt in Praag. Begin januari 1999 wordt een eigen Vlaams kantoor geopend in Barcelona. Voor de markten in Scandinavië, Japan en de Verenigde Staten blijft de samenwerking met het OPT behouden. Ook voor wat Italië betreft, denken we aan een eigen Vlaamse implanting.

4 percent van het budget wordt besteed aan evenementen en cultuurtoerisme. In 1999 zal men bijzondere aandacht besteden aan het Antoon Van Dyckjaar in Antwerpen, de retrospectieve rond James Ensor in Brussel en Oostende, de tentoonstelling van de Oudenaardse wandtapijten, de start van de evenementen rond keizer Karel in onder andere steden en gemeenten (Gent, Mechelen, Brussel, Antwerpen en Olen).

56 percent van de marketingmiddelen gaan naar de algemene marketing : reclamecampagnes in binnen- en buitenland, de media- en persactiviteiten, de organisatie van workshops voor buitenlandse tour operators, de deelname aan vak- en openbare beurzen, de opmaak van publicaties, enzovoort. 6 percent van het marketingbudget wordt voorbehouden aan marktstudies, zoals onder meer een bestedingsonderzoek bij de toeristen. Om de integrale kwaliteitszorg in de toeristische sector te verzekeren, is in een budget voorzien van 5,5 miljoen frank voor vorming en opleiding van het toeristisch personeel.

Een volgend punt zijn de vastleggingsmachtigingen. Het budget voor investeringen en subsidies wordt in 1999 fors verhoogd. Het bedrag van 472 miljoen frank wordt als volgt aangewend : telkens 40 miljoen gaat naar respectievelijk de campingpremie en de hotelpremie en 70 miljoen frank wordt uitgetrokken voor het sociaal jeugd- en volwassenentoerisme. Dit jaar nog zal de Vlaamse regering een beslissing nemen over de positionering van deze sector. 40 miljoen frank wordt gereserveerd voor de financiering van infrastructuurwerken van de KMDA. Van de 137,9 miljoen frank van het budget voor directe investeringen gaat 90 miljoen frank specifiek naar de verdere ontwikkeling van het jeugdtoerisme. Er zal meer bepaald worden geïnvesteerd in jeugdtoerisme en bivakhuizen.

145 miljoen frank van het vastleggingsbudget wordt besteed aan de ontwikkeling van de toeristische uitrusting. Hiervan is 125 miljoen frank gereserveerd voor de ondersteuning van EFRO- en Interregdossiers.

Toerisme Vlaanderen schrijft voldoende middelen in om tot cofinanciering van Europese projecten te komen. De goede projecten moeten wel uit de sector zelf komen.

Voor de duidelijkheid geeft de minister-president een stand van zaken in enkele belangrijke dossiers. Eerst gaf de minister-president een samenvatting van de nominale inkomsten en de uitgaven. Het gaat om een belangrijke evolutie, namelijk een stijging van het budget met 40 percent in vergelijking met het begin van de regeerperiode. Hij geeft ook aan wat dit precies inhoudt en welk aandeel is weggelegd voor de verschillende doelstellingen in het algemeen budget van inkomsten en uitgaven.

Tot slot maakt hij enkele beschouwingen over de essentiële, prioritaire dossiers. Ten eerste gaat het dan om het sociaal toerisme. Op korte termijn zal hierover een beslissing worden genomen. Naar aanleiding van de audit toerisme en wat ermee samenhang, was het noodzakelijk om de werkgroep meer tijd te geven. De minister-president meent dat dit verstandig was : zo kan een bepaalde optie worden genomen die nog moet worden geconcretiseerd. Die concretisering moet gebeuren op basis van een hedendaags, modern, sociaal toerisme, ingevuld naar de noden van vandaag en niet per se zoals in het verleden.

Een tweede prioriteit is het Kustactieplan. Hiervoor werd tijdens deze legislatuur 428 miljoen frank gereserveerd. De projecten zullen in de volgende jaren nog verder worden gesubsidieerd. Een evaluatie moet duidelijk maken of er een vervolg moet komen op dit Kustactieplan. Het was van in het begin de bedoeling dat het een samenwerkingsverband zou zijn, een impuls van de centrale Vlaamse overheid met medewerking van de provincie, de betrokken gemeenten en niet in het minst de privé-sector, die er ook mee moet worden geassocieerd.

De Raad van State zal pas op 8 december aanstaande advies uitbrengen over het zogenaamde campingdecreet. De adviesgeving heeft wat vertraging opgelopen.

Hierbij wordt in een uitdoofclausule voorzien die uitsluitel geeft over permanente bewoning op campings. Wat de campings betreft : deze moeten

met alle reglementeringen in orde zijn vóór het einde van 1999, zodat het mogelijk wordt een plan op te stellen om samen met de lokale overheden de permanente bewoning af te bouwen tegen het einde van 2004. De minister-president roept de commissie dan ook op om hierover binnen het tijdsschema en rekening houdend met de andere ontwerpen die we moeten behandelen, nog tijdens deze legislatuur een besluitvorming tot stand te brengen.

Verder is er nog het ontwerp tot samenwerkingsakkoord met betrekking tot de reisbureaus. Wat dit samenwerkingsakkoord tussen gewesten en gemeenschappen betreft, zal eerstdaags een ontwerp aan de regeringen worden voorgelegd. Er werd over gewaakt dat de initiatieven in het kader van onder andere het sociaal jeugd- en volwassenentoerisme verder kunnen worden ingericht zonder dat hiervoor per se een beroep moet worden gedaan op de diensten van een erkend reisbureau. Uiteraard zal er moeten worden ingegrepen waar misbruiken worden vastgesteld.

Toerisme Vlaanderen promoot Brussel als hoofdstad van Vlaanderen in binnen- en buitenland, binnen het macroproduct 'Kunststeden'. In alle brochures, zoals 'Vlaanderen Vakantieland', 'Le pays flamand de vos vacances' en 'Kurzen Besuch in Flandern', wordt Brussel mee opgenomen. In de promotiecampagne van in totaal 80 miljoen frank in de buurlanden Nederland, Frankrijk, Groot-Brittannië en Duitsland, is Brussel opgenomen in het macroproduct 'Kunststeden'.

Brussel krijgt ook speciale aandacht op het vlak van het congreστοerisme. Brussel staat derde gerangschikt als wereldcongresstad. België staat daar op de zevende plaats. Met Toerisme Info Brussel wordt projectmatig samengewerkt, met name door de deelname aan beurzen en het verschijnen van de brochure 'Brussel, mijn geheime tip'.

Inzake infrastructuur is onlangs de Waterman geopend, een jeugdverblijfscentrum met zestig bedden voor jongeren uit binnen- en buitenland. Dit initiatief is uitgevoerd in samenwerking met Jeugd en Stad en Europese fondsen, alsook 25 miljoen frank van Toerisme Vlaanderen.

Vlaanderen verzorgt uiteraard de opleiding van toeristische gidsen. Dit geldt evenzeer voor de Vlamingen in Brussel. Dit gebeurt in samenwerking met de toeristische federatie van de gidsen.

2.2. VRAGEN EN OPMERKINGEN VAN DE LEDEN MET ANTWOORD VAN DE MINISTER-PRESIDENT EN REPLIEKEN VAN DE LEDEN

2.2.1. De evolutie van het toerisme : de toeristische overnachtingen

De heer Jacky Maes onderstreept dat zijn partij - voorstander is van een verdere sanering van de campings aan de kust. De SP-fractie hoopt dat de minister op de ingeslagen weg verder gaat. In Bredeene werd gesaneerd in 1985-1988. Van de 6.200 kampeerplaatsen bleven er na de sanering nog 4.700 over. In 1998 zitten we met 6.000 kampeerplaatsen terug op het peil van 1988. Al degenen die in het verleden hebben gesaneerd, hebben al heel wat geld vrijwillig afgestaan ter bevordering van kwaliteitsvol kampeertoerisme. Ook alle kustgemeenten staan achter een verdere sanering van de campings. Er is nood aan minder gebakkelei en een harder optreden. Er moet voor eens en altijd een einde worden gemaakt aan de illegale campings in de duinen.

De heer Maes wil de minister-president waarschuwen voor het doorschuiven van de zwarte piet in verband met het uitdovend gedoogbeleid inzake permanente bewoning. Dit gedoogbeleid kan immers maar voor de campings die orde op zaken kunnen stellen en een saneringsplan hebben ingediend. Dat betekent dat wie geen dergelijk plan indiende niet van dat beleid kan genieten. Maar ook daar is er sprake van permanente bewoning. Zullen die mensen mee worden opgenomen ? Dat betekent wel dat het besluit terzake moet worden gewijzigd. Verder betekent een uitdovend gedoogbeleid dat deze mensen, in het kader van het decreet van minister Peeters, voorrang kunnen krijgen inzake sociale huisvesting. In Middelkerke gaat het om ten minste 500 gevallen. Er zijn andere gemeenten waar er geen permanente bewoning is. De inwoners van die gemeenten zouden dus moeten opschuiven voor de inwoners van de gemeenten die in het verleden niks hebben gedaan. Hierover moet worden nagedacht.

De minister-president erkent dat een aantal exploitaties moeten worden gesaneerd ; of dit nu moeilijk is of niet. Een sanering houdt in dat er enkel attractieve campings moeten overblijven, zoveel als geografisch mogelijk is.

De heer Didier Ramoudt benadrukt in dit verband dat erover moet worden gewaakt dat het aanbod van kampeerplaatsen niet in het gedrang wordt gebracht. Er bestaat een kans op een terugval van

het campingtoerisme. De bijkomende investeringen die aan de sector werden gevraagd, moeten worden aangerekend aan de gebruiker. De prijs van dit soort sociale vakantie komt daardoor te dicht bij die van andere vakantievormen te liggen. Dat is de hoofdreden waarom er minder belangstelling is voor de campings.

De voorzitter merkt op dat er zich in het buitenland een gelijksoortige evolutie voordoet, bijvoorbeeld in Frankrijk. De heer Didier Ramoudt repliceert dat de Vlaamse campings minder ruimte ter beschikking hebben. De prijs van de exploitatie wordt daardoor op een heel ander niveau bekeken. Bovendien willen verschillende overheden, zoals de provincie en de gemeentebesturen elk hun graantje meepikken door middel van duizend en een belastingen.

De heer Maes verwondert zich erover dat de cijfers voor het aantal overnachtingen van de minister-president en die van de provincie West-Vlaanderen zeer ver uit elkaar liggen. De beleidsbrief heeft het over ongeveer 6,9 miljoen overnachtingen, maar maakt geen melding van de 9 miljoen overnachtingen in huurvakantiewoningen, hoewel de omzet daarvan 11,1 miljard frank bedraagt. Blijkbaar zijn de diensten van de minister-president die 9 miljoen overnachtingen vergeten bij het opmaken van de beleidsbrief. Het gaat nochtans ook om toeristische overnachtingen. Ze zijn zelfs heel belangrijk, aangezien hun omzet 40 percent bedraagt van het totaal. De heer Didier Ramoudt sluit zich aan bij deze vaststelling. De immobiliënkamer heeft hierover een brief geschreven naar de minister-president. De heer Jean-Marie Bogaert wil de klachten uit deze brief van de confederatie van immobiliënberoepen ernstig onderzoeken. Zo wordt de minister-president ervan verdacht cijfergegevens bewust niet in de brief te hebben opgenomen. Dit is bijna een beschuldiging. De confederatie stelt immers dat dit eerder al werd gemeld. Dat werpt toch een heel ander licht op de zaak. Het gaat immers over 9 miljoen overnachtingen. Het Nationaal Instituut zou de informatie in twee volledig verschillende boeken hebben opgenomen. De minister-president zou zich echter uitsluitend op één boek hebben gebaseerd bij het opstellen van de beleidsbrief. De heer Bogaert vraagt waarom de minister-president de sector van de huurvakantiewoningen niet vermeldt in de beleidsbrief. Hij stelt vast dat als de echte en volledige cijfers over de toeristische impact van de kust, Brugge en de Westhoek worden samengeteld, de som van deze cijfers groter is dan de som van de cijfers over alle andere toeristische elementen in Vlaanderen. Dit past natuurlijk niet in de Keizer Kareldriehoek van de minister-

president : de regio Gent-Mechelen-Brussel, waarin ook Antwerpen is inbegrepen. Ook mevrouw Trees Merckx, ten slotte, vraagt de minister-president verduidelijking omtrent de cijfers.

De minister-president erkent dat er een statistisch probleem is met betrekking tot het meten van de verblijfstoeristische vraag bij de verhuursector. Het NIS is niet overtuigd van de kwaliteit van de verhuurcijfers. Daardoor zijn sommige cijfers laattijdig beschikbaar. Zo werden de cijfers voor 1992-1995 slechts in het najaar van 1996 bekendgemaakt. Dat is een methodologisch probleem. Tegen volgend jaar wil de minister-president hiervoor een methodologische oplossing vinden, in samenwerking met de administratie Planning en Statistiek. De aanbodgegevens van de verhuursector zijn onvolledig, in tegenstelling tot de gegevens over hotels en campings. Bovendien worden de cijfers niet opgenomen in de internationale statistieken over het toerisme van de WTO (World Tourism Organisation). Met het oog op eenvormigheid werd dus de voorkeur gegeven aan internationaal gehanteerde cijfers, dus uitgezonderd de verhuurcijfers.

De premies voor hotelinrichtingen liggen de heer Ramoudt na aan het hart. Die bepalen immers in belangrijke mate het economisch weefsel van het toerisme. In de begroting staat dat de uitbetaling van de dossiers wordt geraamd op 150 miljoen frank, gespreid over twee jaar. Er wordt 40 miljoen frank gereserveerd in deze begroting. Betekent dit dat er voor dit jaar 40 miljoen frank beschikbaar is en voor volgend jaar 110 miljoen frank ? Zijn er daarvoor speciale redenen ? Krijgen de campings 40 miljoen frank die eigenlijk voor de hotels waren bedoeld ?

De minister-president wijst er in dit verband op dat hij op 31 december 1997 een punt heeft gezet achter het open systeem. Dit kon niet verder. Het gaat niet op om mensen zomaar dossiers te laten indienen, zonder dat ze de zekerheid hebben dat ze ooit een frank zullen zien. Er is voor ongeveer 800 miljoen frank hotelpremies gegeven aan ongeveer 700 hotels. Nu is er een einddatum. De verwerking zal gebeuren in de begroting en in de programmatie.

2.2.2. Beleidsperspectieven

- *Implementatie van het decreet van 7 juli 1998 betreffende de openbare instelling Toerisme Vlaanderen en de Vlaamse Raad voor het Toerisme*

De heer Jacky Maes verwijst naar het uitgangspunt van het decreet Toerisme Vlaanderen : in artikel 4

wordt Toerisme Vlaanderen als coördinator beschouwd. Er was sprake van één enkel aanspreekpunt en van een loketfunctie. Daarover staat echter niets in de beleidsbrief. Bovendien wordt in de beleidsbrief wel gesproken over beleidsovereenkomsten met het Vlaams Gewest, maar niet over beleidsovereenkomsten met de provincies.

Toerisme Vlaanderen bezit een aantal eigendommen. Aangezien het echter de bedoeling is dat er in de toekomst niet meer zal worden geïnvesteerd in gebouwen en patrimonium, wil de heer Maes graag weten wat er zal gebeuren met dat huidige patrimonium. Zo ligt er in Bredene bijvoorbeeld een groene long van 14 hectare. Wat zal daarmee gebeuren ? Wordt dit gebied verkocht of herverdeeld ? Komt er een camping ? Wie zal zorgen voor het onderhoud ? De heer Maes is geen vragende partij opdat een en ander gemeentelijk patrimonium zou worden.

De heer Maes vindt het vreemd dat in de beleidsbrief vrijwel niets gezegd wordt over de Vlaamse Raad voor Toerisme. Evenmin wordt verwezen naar de beleidsmateries die worden overgedragen naar de Vlaamse administratie. Toch is dit belangrijk. In het kader van het decreet over Toerisme Vlaanderen was het immers de vraag wat er bij deze instantie bleef en wat er precies werd overgeheveld. Kan de minister-president dit verduidelijken ?

De heer Jean-Marie Bogaert leest in de beleidsbrief dat de strategische krijtlijnen zullen worden vertaald in concreet meetbare doelstellingen. Wanneer zal dat mogelijk zijn ? Waarom niet nu ? Het gaat niet op algemene vage doelstellingen te formuleren, of nog minder, alleen maar te beloven dat men ze zal formuleren.

De heer Ramoudt vraagt hoe het zit met de personeelsformatie. De loonkosten zouden zijn berekend op basis van het huidige aantal statutaire personeelsleden. De spreker vraagt hoeveel personeelsleden er tot vandaag zijn aangesteld en hoeveel er nu eigenlijk in een nieuw organigram zullen worden opgenomen. Hoeveel van die personeelsleden zullen worden gehuisvest binnen de administratie van Economische Zaken voor productondersteuning ?

De minister-president noemt de installatie van de raad van bestuur en van de Vlaamse Raad voor Toerisme basispijlers. Ze bieden de instelling een sterke en gezonde ruggengraat en zorgen voor een degelijk instrument voor het toerisme. Er werd lang over die keuze gediscussieerd. Ook de admini-

stratie heeft een aantal opdrachten vervuld, omdat men niet tegelijk rechter en partij mag zijn. De doelstellingen en de filosofie van het decreet zullen correct worden uitgevoerd. Er is wel één chronologisch probleem : de Vlaamse Raad voor Toerisme zal pas binnen één maand voor het eerst samenkomen. Pas dan zal de minister-president meer kunnen zeggen over de implementatie van dit bijkomende instrument om het toeristisch beleid te oriënteren.

De minister is blij dat niemand opmerkingen heeft gemaakt over de samenstelling van de raad van bestuur, noch over die van de Vlaamse Raad voor Toerisme. In het verleden waren er hevige reacties van sommige commissieleden om aan te geven dat de samenstelling van die raden enorm gepolitiseerd zou zijn en dat de invulling ongelooflijk inefficiënt zou gebeuren. Dit nieuwe instrument van de raad van bestuur en van de Vlaamse Raad voor Toerisme zou niet in staat zijn het nieuwe toeristische beleid uit te voeren. Wellicht zal niet iedereen tevreden zijn : soms is de inhoud gedeeltelijk verantwoordelijk voor de ontgoocheling bij mensen die graag andere opdrachten hadden gekregen. De minister-president had beloofd dat aan het hoofd van de raad van bestuur iemand zou staan die weet wat het belang is van een economische sector zoals het toerisme. De heer Chaffart is dan ook de aangewezen persoon. Bovendien staat de voorzitter van de Vlaamse Raad voor Toerisme garant voor grote deskundigheid en conceptontwikkeling. De minister-president heeft ervoor gezorgd dat er evenwichten zouden zijn tussen alle actoren in het veld die een bijdrage kunnen leveren tot het toerisme.

Een en ander moet nog worden ingevuld en georganiseerd. Er moet rekening worden gehouden met het Vlaams personeelsstatuut. Hij kan vandaag nog niet zeggen wie bepaalde verantwoordelijkheid zal krijgen. Bij Toerisme Vlaanderen zijn er heden 135 personeelsleden, waarvan 100 op het hoofdkantoor en 35 in de buitenlandse kantoren.

De heer Jacky Maes wijst erop dat niemand iets heeft gezegd over de samenstelling van de raden van beheer, omdat de commissie het oorspronkelijke ontwerp van het decreet Toerisme Vlaanderen heeft aangepast. De commissie wacht echter de uitvoeringsbesluiten nog af.

De heer Maes merkt op dat de minister-president niet heeft geantwoord op zijn vraag naar het patrimonium van Toerisme Vlaanderen. Misschien is het hiervoor te vroeg.

De heer Ramoudt zegt dat hij bewust geen opmerkingen heeft gemaakt over de raad van bestuur van Toerisme Vlaanderen, noch over de eventuele politieke samenstelling : de taak van het parlement is immers achteraf te evalueren, en niet voordien.

De heer Jean-Marie Bogaert stelt dat de Vlaamse Raad voor Toerisme evenwichtiger is samengesteld dan de raad van bestuur van Toerisme Vlaanderen, waarin geen enkele West-Vlaamse vertegenwoordiger werd aangeduid door de Vlaamse regering. Er ontbreekt bovendien een omkadering en een budget. De minister-president verwijst in dit verband naar het decreet en de invulling van de raad van bestuur van de Vlaamse Raad voor Toerisme. De omkadering zal er komen, net als een duidelijke toewijzing van de bevoegdheden met betrekking tot de administratieve vergunningsregels. De heer Bogaert vraagt een concrete invulling op korte termijn.

De minister is het eens met de heer Ramoudt dat er nood is aan een regelmatige evaluatie en een regelmatig debat over een strategisch plan. De voorzitter zegt dat er twee momenten zijn waarop we dit in de toekomst kunnen doen. Net zoals bij de GIMV en Gimvindus kunnen we de betreffende instanties uitnodigen voor een soort verhoor en evaluatie op basis van hun rapport. Daarnaast is er nog tweemaal per jaar de begrotingscontrole en de begroting zelf die ook een evaluatie kunnen inhouden. Minister-president Luc van den Brande wijst erop dat het decreet niet alleen in een planning voorziet, maar ook een in een beheersovereenkomst en een jaarverslag.

Mevrouw Merckx zegt dat er snel werk moet worden gemaakt van de opdrachten die decretaal aan de Raad werden toevertrouwd. De spreekster ziet echter niet onmiddellijk de concrete implementatie van dit decreet in de begroting. Ze vraagt om verduidelijking. De minister-president antwoordt dat de implementatie van het decreet ten minste twee of drie maanden zal vergen. Er moeten immers bepaalde procedures worden gevolgd.

In de beleidsbrief staat dat Toerisme Vlaanderen zijn beleid zal afstemmen op het beleid van de Vlaamse regering. De heer Jean-Marie Bogaert vraagt verduidelijking. Minister-president Luc Van den Brande repliceert dat deze zin ook in veel andere beleidsbrieven voorkomt. Zo worden tegenstellingen tussen het beleid van de VOI en de Vlaamse regering voorkomen. Eigenlijk is de zin overbodig. De heer Jean-Marie Bogaert vindt dat de zin omgekeerd geformuleerd is. De minister-president zegt dat de betrokken minister in laatste

instantie verantwoordelijk is. De heer Bogaert blijft erbij dat de verwijzing in de beleidsbrief ingaat tegen de autonomie van de instelling.

– *Toeristische marketing*

Opdat niemand uit de boot zou vallen, is er volgens de heer Maes een legende nodig over wat kunststeden en historische steden precies zijn. Zo is bijvoorbeeld in een toerismefolder voor de Japanse markt sprake van de kunststeden Brugge, Antwerpen en Brussel, maar niet van Gent. In andere folders worden dan weer andere kunststeden vergeten. Brussel, hoofdstad van Vlaanderen, mag in geen enkele folder worden vergeten. De minister-president erkent dat een goede legende van kunststeden noodzakelijk is om de prioriteiten Kunst, Kust en Groen in de verf te zetten.

Het decreet van 7 juni 1998 stelt dat de toeristische marketing en promotie een van de belangrijkste taken wordt van Toerisme Vlaanderen. De heer Didier Ramoudt merkt op dat de evolutie van de cijfers in de werkingsbegroting dit tegensprekt. In 1997 werd hiervoor 270 miljoen frank uitgetrokken, in 1998 250 miljoen frank en volgend jaar 219 miljoen frank. Waarom moeten de belangrijkste taken, promotie en marketing, het met minder middelen stellen ?

De heer Ramoudt wijst erop dat er vroeger een uitsplitsing was van de basisallocatie toeristische marketing. Dat is nu niet het geval. Een vergelijking met de vorige begroting is dus niet mogelijk. De spreker vraagt om een bijlage aan het verslag toe te voegen waarbij de basisallocatie, net als vroeger, wordt opgesplitst in buitenland algemeen, binnenland algemeen, de Vlaamse kust, de Vlaamse kunststeden en Groen Vlaanderen.

Voor de promotie in het buitenland ging men er jarenlang van uit dat Spanje een van de te bewerken markten was. In de beleidsbrief voor 1998 werd duidelijk gesteld dat er initiatieven werden genomen om de toeristische promotie in Spanje te starten. In de beleidsbrief van dit jaar staat dat op dit ogenblik de eerste stappen worden genomen in de richting van Spanje. Er is dus geen vooruitgang. Hoe komt het dat een aantal markten verdwijnen ? Soms verdwijnen er buitenlandse markten, dan komen er weer bij ; de nieuwe markten verdwijnen weer en de oude markten komen terug. Het is een beetje selon la gueule du client. De Oostenrijkers vinden we sympathiek, dus zij mogen erbij ; maar van de Duitsers hebben we een voetbalmatch verloren, dus schuiven we die een beetje opzij. Er is dus een weinig coherente visie.

In de beleidsbrief staat dat het de uitdrukkelijke opdracht is voor Toerisme Vlaanderen om in het buitenland eenduidig en nadrukkelijk aanwezig te zijn. De heer Bogaert stelt echter vast dat in Nederland op amper 20 kilometer van elkaar, twee verschillende instanties tegelijk bezig zijn Vlaanderen te promoten, met name in Haarlem en Amsterdam. In Haarlem zit een oubollig Belgische verkeersbureau. Voor de Vlamingen is het er een onhoudbare toestand. Ze worden er gepatroneerd en buitengepest door de Franstaligen. Twintig kilometer verder zijn we in Amsterdam aanwezig in de Brakke Grond. Ook daar gaat Vlaanderen volgens de spreker niet voluit. Het parlementslid neemt aan dat hetzelfde probleem zich ook voordoet in andere Europese landen waar soortgelijke bureaus aanwezig zijn. Hoe ziet de minister-president de invulling van Toerisme Vlaanderen in de verschillende plaatsen ? Overweegt hij de afschaffing van de bestaande initiatieven in het buitenland ? De minister-president antwoordt dat er binnenkort een nota wordt afgewerkt over de opdracht van De Brakke Grond in Amsterdam enerzijds en de toeristische opdracht van Vlaanderen in Nederland anderzijds. Die opdracht willen we ten volle waarmaken. Of Vlaanderen in de toekomst nog zal worden gepromoot vanuit Haarlem hangt af van de heroriëntatie die de heer Martens en de minister-president wensen voor De Brakke Grond. Dat centrum is in een heel andere context dan de huidige tot stand gekomen. Het heeft zijn waarde en zijn functie gehad, maar moet nu worden geheroriënteerd.

De heer Bogaert wijst erop dat de minister-president cijfers geeft over Nederland en Duitsland, de landen waarbij onze hotels en andere overnachtingsmogelijkheden het best scoren, en vervolgens vaststelt dat het aantal overnachtingen ernstig daalt. Verder in de beleidsbrief doet de minister-president alsof er niets aan de hand is en schrijft hij dat de promotie-inspanningen in Nederland en Duitsland, de prioritaire buurlanden, zullen worden voortgezet, 'omdat we in die landen nog lang niet aan het einde van onze groeimogelijkheden zijn'. Dat is logisch. We slagen er niet langer in om het niveau te bereiken dat we jaren geleden bereikten. Men hoeft niet lang te hebben gestudeerd om daaruit te besluiten dat het einde van de groeimogelijkheden nog niet is bereikt. Integendeel, een groot deel van deze groei werd reeds ingeleverd. Het beleid resulteert in een achteruitgang van die markten en de negatieve trend zal steeds groter worden, als er een rechtstreekse relatie bestaat tussen het gevoerde beleid en het resultaat.

De heer Bogaert onderstreept dat buitenlandse toeristen die Brussel bezoeken informatie moeten krijgen over Vlaanderen. De minister repliceert dat er een actie wordt voorbereid om alle plaatsen van aankomst zoals stations, metrostations en de luchthaven van Zaventem, uit te rusten met een onthaal. Het is niet voldoende om promotie te voeren over Brussel, er moet ook een onthaalbeleid zijn om de mensen te verwelkomen.

De heer Didier Ramoudt merkt op dat in de begroting voor Toerisme Vlaanderen op de basallocatie voor de uitvoering van een toeristisch marketingplan 0 frank wordt ingeschreven. Kan de minister-president dit verduidelijken ? Wordt dit toeristisch marketingplan binnenland niet verder uitgevoerd ? Is er al iets van dat plan gerealiseerd ? Werden deze realisaties geëvalueerd ?

De minister-president onderstreept dat het toeristisch marketingplan de basis blijft voor het beleid. In Groot-Brittannië is er een zelfstandige equipe sinds 1 juli 1998 ; in Nederland vanaf 1 januari 1999 ; in Frankrijk vanaf 1 maart 1999 ; in Duitsland vanaf 1 januari 2000. Sinds 1 september is er een personeelslid aangeworven voor Barcelona, sinds 1 november aangevuld met twee medewerkers. De huisvesting in het WTC in Barcelona zal gebeuren vanaf januari. Het benaderen van buitenlandse markten gebeurt overwogen en volgens schema.

De uitvoering van het toeristisch marketingplan werd opgenomen in de gehele begroting van de marketing. Voor de verhuursector werd 5 miljoen frank uitgetrokken voor de cofinanciering van een exclusieve brochure voor de verhuursector voor de Nederlandse en Duitse markten. Er wordt wel eens gezegd dat de verhuursector geen aandacht krijgt. Er zijn echter enkele steunpunten.

– *Cultuurhistorisch toerisme en evenementen*

De organisatie van evenementen met internationale uitstraling baart meestal financiële zorgen. Een evenementensteunpunt zou een oplossing kunnen bieden volgens de beleidsbrief. Hoeveel zal dat kosten ? Heeft de minister-president concrete plannen voor een dergelijk steunpunt ?

– *Kwaliteitszorg en -verbetering*

Mevrouw Trees Merckx verwijst naar de nieuwe normen voor de hotelclassificatie in de Benelux. De regering had beslist om zich daarop af te stemmen. De spreekster vraagt wanneer dit zal gebeuren. Het besluit werd reeds een tijd geleden naar de Raad van State gestuurd. Het is belangrijk dat

de parlementsleden en de mensen in de sector tijdig weten wanneer dit ingaat, zodat hierover een goede communicatie zou kunnen ontstaan. Door de classificatie zou de kwaliteit kunnen worden versterkt. De minister-president antwoordt dat de classificatie nu voor advies voorligt bij de Raad van State. Men kan er echter nu reeds op anticiperen.

De heer Ramoudt merkt op dat ook in de verhuursector, klanten geen duidelijkheid hebben over de kwaliteit.

De heer Ramoudt wijst erop dat eerst werd gezegd dat de call-service een Vlaamse aangelegenheid zou worden, nu spreekt men over een Europese dienst voor consumenteninformatie die in België zou worden gevestigd. Wat wordt het ? En wat zijn de concrete taken van dit centrum ?

De minister-president onderstreept dat het call centre van wezenlijk belang is voor de goede werking van de toeristische promotie. De toeristische informatie die men via dit call centre zal verkrijgen, is complementair aan onze vertegenwoordiging op verschillende plaatsen. Zo zal men de markt van Duitsland, Frankrijk, Groot-Brittannië, Nederland, Italië, Spanje, Luxemburg en ook België kunnen bestrijken. Er wordt veel belang gehecht aan het binnenlands toerisme. Alle toerisme uit Wallonië is natuurlijk welkom. Iemand die bijvoorbeeld uit Spanje belt, zal in het meest vloeiende Castiliaans of Catalaans antwoord krijgen. Dit is de bedoeling van deze moderne vorm van dienstverlening. De instelling heeft hiervoor veel inspanningen geleverd.

Er is ook sprake van een strategisch informatiseringsplan. Er zou een nieuw bureau worden ingesteld. De heer Ramoudt vraagt om verduidelijking.

2.2.3. Hoevetoerisme

De heer Maes vraagt wat er met het hoevetoerisme zal gebeuren. Een tweetal jaar geleden werd een voorstel van decreet ingediend over logies die door bedrijven worden aangeboden. Er wordt beweerd dat dat voorstel van decreet nog altijd bij de Raad van State ligt. Ook de heer Ramoudt vraagt wanneer het decreet kan worden besproken. Hij dringt aan op spoed. Mevrouw Merckx heeft dezelfde bekommernis. Ze hoopt dat tegelijk het innoverende van de bed-and-breakfastformule worden besproken, op basis van een voorstel van het parlement.

De minister-president brengt de krijtlijnen van het hoevetoerisme in herinnering. Alle bedrijven op

het platteland die logies verstrekken kunnen zich, in het kader van het decreet houdende de logiesverstrekkende bedrijven, laten classificeren. Voor het hoevetoerisme moet dezelfde promotie worden gevoerd als voor andere logiesverstrekkers. Dit gebeurt momenteel ook. De commissie moet nagaan in welke mate een decretaal initiatief mogelijk is. In elk geval zal dit decreet afgestemd moeten zijn op het decreet houdende de logiesverstrekkende bedrijven.

2.2.4. Reisbureaus

De heer Maes heeft geruchten opgevangen over het decreet over de reisbureaus. Het gaat om een belangrijk decreet dat in samenhang met het jeugdtoerisme en het sociaal toerisme dient te worden behandeld. Voor het einde van deze kabinetsperiode moeten er knopen worden doorgehakt. De heer Ramoudt maakt het verwijt dat in de beleidsbrief de reisbureaus amper aan bod komen. Mevrouw Merckx sluit zich bij deze vraag aan. Ze is blij dat in het ontwerp van samenwerkingsakkoord wordt uitgegaan van het voorstel van decreet dat in dit parlement in de vorige zittingsperiode is ingediend.

Het decreet op de reisbureaus is bijna afgerond. De vertalingen zijn klaar. Het is het resultaat van een lang proces. We hebben immers een samenwerkingsakkoord willen nastreven, omdat we niet wensen dat er op dat vlak al te grote verschillen zijn tussen de verschillende landsdelen.

2.2.5. Sociaal toerisme en jeugdtoerisme

De werkgroep heeft zijn werkzaamheden met betrekking tot het decreet betreffende sociaal en jeugdtoerisme afgerond. De SP-fractie gaat volgens de heer Maes voor 95 percent akkoord met de besluiten van die werkgroep. Het sociaal toerisme en het jeugdtoerisme horen volgens de betrokkenen uit het veld onder Toerisme thuis. De SP-fractie sluit zich aan bij deze visie, dat net als de jeugdbewegingen het jeugdtoerisme bij Welzijn zou worden ondergebracht.

Er moet volgens de heer Maes een debat gevoerd worden over de sociale-vakantiecheque. Die zou kunnen worden gebruikt in het kader van sociaal toerisme, maar dan veeleer ten opzichte van de gebruiker dan voor de organisator. Sociaal toerisme moet worden behandeld als een evenwaardig segment binnen het toerisme. Zo moeten wat promotie betreft dezelfde groeimogelijkheden worden geschapen.

De heer Ramoudt vraagt om spoed in verband met de bevordering van het sociaal toerisme. Hij wil weten of de minister-president nog vóór het einde van het jaar – dus binnen de vijf weken – resultaten verwacht van de werkgroep. De spreker vermoedt dat de minister-president weet wat de resultaten zullen zijn. Zoniet zou hij de kredieten niet op één jaar tijd met 20 miljoen frank verhogen van 50 miljoen frank voor 1998 tot 70 miljoen frank voor 1999. De minister-president heeft dus al een beleidsvisie. De heer Ramoudt kondigt aan dat hij terzake een interpellatieverzoek zal indienen. De spreker zou graag in januari precies weten hoe de vork in de steel zit.

Mevrouw Trees Merckx vraagt dat de conclusies van de werkgroep rond sociaal en jeugdtoerisme zouden worden doorgegeven. Als ze nog een aanpassing van de regelgeving vragen, dan is het de hoogste tijd dat dit wordt meegedeeld. De spreker vindt dat het sociaal toerisme en het jeugdtoerisme echt toerisme omvatten en geen loutere welzijnsaanpak behoeven.

De minister-president repliceert dat de werkzaamheden van de werkgroep zijn beëindigd. Er is behoefte aan een duidelijke visie. Nog dit jaar zullen de nodige besluiten kunnen worden genomen. De minister-president onderstreept dat hij heel veel belang hecht aan deze vormen van eigentijds sociaal toerisme. Men kan wel nog nadenken over de formules. De minister-president stelt dat het een belangrijke vraag is of er inzake sociaal en jeugdtoerisme wel een decreet of een decreetsaanpassing nodig is.

De heer Maes vraagt uitleg bij de zogenaamde bivakhuizen. In de begroting voor Toerisme Vlaanderen werd daarvoor 1,5 miljoen frank uitgetrokken. De minister-president antwoordt dat het gaat om een proefproject als alternatief voor het jeugdtoerisme, waarbij aan de jeugd infrastructuur wordt aangeboden. Essentieel daarbij is dat er zelf kan worden gekookt. Er worden op dit punt twee initiatieven uitgewerkt : Oostende en Vollezele-Galmaarden.

2.2.6. Subsidies voor investeringen in kusttoerisme

Het Vlaamse Gewest zou volgens de heer Maes gedurende drie jaar een half miljard frank moeten investeren in kusttoerisme om iets wezenlijks te veranderen. Momenteel beperkt men zich echter tot 428 miljoen frank voor de gehele periode van drie jaar. Dat Actieplan 2002 zal dus nauwelijks invloed hebben op het promotiebeleid van Toerisme Vlaanderen aan de kust. De heer Maes vraagt

in dit verband de mening van de minister-president over de plannen van de bestendige deputatie van de provincie West-Vlaanderen. Deze vindt het immers opportuun om een extra belasting te heffen op de tweede verblijven aan de kust. Daarover bestaat volgens de spreker echter absoluut geen eenstemmigheid. Heel wat gemeentebesturen verzetten zich openlijk tegen een dergelijke provinciale belasting. De minister-president repliceert dat deze laatste aangelegenheid niet tot zijn bevoegdheden behoort.

De heer Ramoudt vindt het kustactieplan tot op vandaag een goed initiatief, maar hij denkt dat er een distorsie zal ontstaan, doordat men enerzijds projecten zuiver financiert en anderzijds niets doet aan beleidsondersteuning en visie. De overheid beperkt zich tot het uitvoeren van projecten. Er is nood aan een duidelijke visie.

Volgens de heer Bogaert moet men om het Kustactieplan succesvol te realiseren, minstens drie jaar na elkaar een miljard frank spenderen. De minister-president vertelt nu al drie jaar na elkaar dat hij dat met de helft kan : het gaat echter niet om de helft, maar om een zesde : een half miljard frank voor drie jaar. Via een amendement van de meerderheid krijgt dat half miljard frank een concrete bestemming, het wordt gespreid over diverse projecten. De spreker vraagt op welke criteria de minister-president zich baseert voor die verdeling. In de beleidsbrief staat dat de kritische succesfactor van het kustactieplan een doelgerichte promotie is. Werden hiervoor middelen gereserveerd ? Het geld is al verdeeld over de projecten; voor de promotie blijft geen budgettaire ruimte over.

Vooraf naar aanleiding van het Kustactieplan is men er volgens mevrouw Merckx in geslaagd gedurende drie opeenvolgende jaren op een geïntegreerde wijze met de drie niveaus samen te werken. Het is positief dat de gemeenten en de provincies hiertoe een bijdrage hebben geleverd. Dit wordt in de begroting van 1999 gehonoreerd. We hebben in de motie van aanbeveling gevraagd dat dit zou gebeuren via een fonds voor toeristische investeringen.

De minister-president voert aan dat er voor het Kustactieplan een aantal bedragen werden voorgesteld. Er werden al bepaalde projecten mogelijk gemaakt. Er zijn wel een aantal problemen. In één bepaald geval gaat het om een uitspraak van de Raad van State. In andere gevallen is er het probleem dat het gewestplan moet worden gewijzigd om een project te kunnen ontwikkelen. Het is uitdrukkelijk de bedoeling dat dit een samenwer-

kingsverband blijft. We zullen er alles aan doen om dat ook effectief tot stand te brengen. Voor een aantal West-Vlaamse gemeenten is trouwens niet alleen het Kustactieplan belangrijk. Men moet ook rekening houden met de acht of negen West-Vlaamse gemeenten die onder het Sociaal Impulsfonds vallen. Deze gemeenten hebben bijkomende mogelijkheden. Bovendien zijn er nog een aantal andere mechanismen. Men moet dan ook toegeven dat er een redelijke inspanning wordt gedaan. In dit verband kan bijvoorbeeld nog worden gedacht aan Brugge als culturele hoofdstad in 2002. Brugge 2002 is meer dan een evenement : het kan een buitengewone invloed hebben, niet alleen op de kuststreek, maar ook op een groter deel van West-Vlaanderen. Vlaanderen zal het alle ondersteuning geven die nodig is.

De heer Jacky Maes wijst er in dit verband op dat het Kustactieplan niet mag worden vermengd met de SIF-gemeenten : de SIF-gemeenten zijn geselecteerd op basis van criteria die niet steeds in dezelfde lijn liggen als de toeristische.

2.2.7. Riviertoerisme

De heer Ramoudt merkt op dat in de beleidsbrief van dit jaar niets nieuws staat over riviertoerisme.

Minister-president Luc Van den Brande repliceert dat Toerisme Vlaanderen in 1998 meewerkt aan een Interreg-dossier over Watertoerisme en in 1999 zal in aansluiting met een Europees programma verder worden gewerkt aan een recreatief toerwaartnet.

2.2.8. Varia : jachthavens, tewerkstelling, wetenschappelijke onderbouw, communicatie

De heer Jacky Maes vraagt waarom de aan de kust gelegen jachthavens ressorteren onder Toerisme, terwijl de jachthavens in het binnenland behoren tot Openbare Werken. Spreker vindt dit eigenaardig. De minister-president antwoordt dat die keuze werd gemaakt door de opeenvolgende ministers die bevoegd waren voor de infrastructuur. Tenzij de administrateur-generaal dit wil weerleggen, is de knowhow op het vlak van infrastructuur, stabiliteitsberekeningen en zaken die precies te maken hebben met het jachthaventoerisme niet aanwezig bij Toerisme Vlaanderen, noch bij Bloso. Historisch stond het oorspronkelijke nationale departement van Openbare Werken ook steeds in voor alle onderdelen die op een of andere wijze te maken hadden met water. Tijdens de bevoegdheidsoverdracht zijn er inderdaad suggesties geweest om dit onder te brengen bij toerisme, recreatie of sport.

We hebben daar de keuze gemaakt omdat we hebben vastgesteld dat we beter een beroep kunnen doen op de bestaande knowhow.

De heer Ramoudt merkt op dat de minister-president in het begin van deze regeerperiode heeft beloofd het toerisme te gebruiken als hefboom voor de tewerkstelling. De spreker is echter sterk ontgoocheld. Bij niet één project werd toerisme inderdaad als hefboom gebruikt. Nochtans gaat het om de sector bij uitstek om, in samenwerking met de federale overheid, de laaggeschoolden opnieuw in het arbeidscircuit te brengen.

Ook een andere beleidsprioriteit : de wetenschappelijke onderbouw van het toeristisch beleid, werd niet gerealiseerd. In 1998 werden nog enkele onderzoeksprogramma's opgezet over de sociale, economische en ecologische aspecten van het toerisme, de professionalisering en de informatisering van de sector, het toerisme als hefboom, enzovoort.

Minister-president Luc Van den Brande zegt dat hij heeft geantwoord op de schriftelijke vraag van de spreker van 9 juli 1998 met betrekking tot de evolutie van de tewerkstelling in de sector. Volgens de NACE-code H is het aantal ingeschreven mannelijke werknemers, tewerkgesteld in de hotel- en restaurantsector, tussen 1993 en 1997 gestegen van 29.343 tot 38.580. Voor de vrouwen liggen die cijfers op respectievelijk 31.712 en 41.349. Ik heb het dan nog niet over de bijzondere evenementen, bijvoorbeeld het project in verband met Keizer Karel. Wanneer we het hebben over de bijzondere evenementen wil ik, zonder al te veel in detail te treden, het voorbeeld geven van het initiatief dat door de KMDA zowel in Antwerpen als Planckendaal werd georganiseerd en waarop honderdduizenden zijn afgekomen. Dergelijke initiatieven zorgen ook voor bijkomende jobs. De heer Ramoudt meent dat de minister-president niet zelf voor de groei in de tewerkstelling heeft gezorgd : de groei van het toerisme is een internationaal gegeven. De minister-president kan geen enkel initiatief noemen waaruit kan blijken dat hij werk heeft gemaakt van de tewerkstelling in de toeristische sector. Occasionele manifestaties en evenementen zijn geen bron van duurzame tewerkstelling.

Mevrouw Merckx stelt vast dat er problemen bestaan in verband met communicatie in het Vlaamse toeristische beleid. De minister-president belooft in dit verband bijkomende inspanningen te doen.

3. WETENSCHAPPEN, TECHNOLOGIE EN INNOVATIEBELEID

I. ALGEMENE BESPREKING

3.1. INLEIDENDE UITEENZETTING DOOR DE HEER LUC VAN DEN BRANDE

Minister-President Luc Van den Brande brengt de doelstellingen in herinnering die in het begin van deze regeerperiode werden geformuleerd en sindsdien werden geconcretiseerd. Daarna belicht hij kort de diverse actoren. Het beleid zelf komt aan de orde onder een dubbele invalshoek, enerzijds wat werd gerealiseerd en wat de vooruitzichten zijn, en anderzijds wat de toekomstperspectieven over een regeerperiode heen zijn.

Het wetenschapsbeleid in het federale koninkrijk wordt uitgevoerd door een veelheid aan instellingen en organisaties. Er zijn Vlaamse, federale, internationale, universitaire, gemengde, privé- en overheidsinstellingen. Het veld van onderzoek en technologie is een erg verscheiden veld.

De rol van de overheid inzake wetenschap en technologie kan worden samengevat in drie doelstellingen. Hierbij moet steeds een goed onderscheid worden gemaakt tussen de rol van de overheid en die van de andere actoren.

De eerste doelstelling is het scheppen van voorwaarden waarbij menselijke creativiteit, nieuwsgierigheid en een kritische geest zich kunnen uitleven om de grenzen van het menselijk kennen te verleggen, en om een bijdrage te leveren tot welvaart en welzijn.

Ten tweede biedt de overheid aan alle betrokkenen bij wetenschap, technologie en innovatie een referentiekader waarin ze hun eigen beleid kunnen plaatsen. De bedoeling hiervan is het maximaliseren van de kansen tot het ontstaan van vruchtbare samenwerkingsverbanden en synergie.

Ten derde heeft de overheid zelf nood aan wetenschappelijke kennis om het beleid duurzaam te onderbouwen.

In de strategische plannen die sinds 1994 werden opgemaakt door alle Vlaamse actoren in het wetenschaps- en technologiebeleid komen deze doelstellingen duidelijk tot uiting. Bij de eerste concrete doelstelling bestaat de noodzaak om de kwaliteit van het onderzoek permanent te verbeteren. Er worden drie effecten nagestreefd : de intrinsieke kwaliteit volgens internationale stand-

aarden, het verzekeren van een brede basis en het scheppen van een dynamisch onderzoekssysteem dat zich constant kan herbronnen en soepel inspeelt op nieuwe uitdagingen en ontwikkelingen.

Een tweede concrete doelstelling is het tot stand brengen van innovatie in Vlaanderen. Het is de unieke combinatie van wetenschappelijk-technologische kennis en niet-technologische componenten zoals marktinzicht, arbeidsorganisatie en opleiding, die volgens internationale studies verantwoordelijk is voor meer dan de helft van de groei.

Wetenschap en technologie ontleen hun bestaansrecht niet aan zichzelf, maar aan de bijdrage die ze leveren aan de maatschappij. Dit gebeurt niet enkel onder de vorm van directe toepassingen, maar eveneens als bijdrage tot de cultuur. Daarom worden specifieke initiatieven genomen die vooral het maatschappelijk nut van wetenschap en technologie in de verf zetten.

Twee daarvan zal ik even toelichten. Sinds lange tijd bestaat er regelmatig ergernis over de traagheid van de administratie, de formulierenregen en een aantal andere zaken die een efficiënt beleid, gericht op dienstverlening, nogal kunnen hinderen. De snelheid van de dienstverlening en het bewaken van de kwaliteit moeten worden gewaarborgd. Vandaar dat tele-administratie meer is dan een gadget. Het is een nuttig instrument in de dienstverlening.

Een tweede initiatief betreft de les die we van kinderen kunnen leren. Jonge mensen staan over het algemeen meer open voor nieuwe dingen. Ze zijn onbevangen en hebben een aangeboren nieuwsgierigheid. We hebben de plicht hen op een actieve wijze de mogelijkheid te geven met informatie- en communicatietechnologie te experimenteren en er vaardig in te worden. Dat is de bedoeling van het PC/KD-project. In de periode tot 2002 willen we komen tot één pc op tien leerlingen. Zo geven we hen een democratische vaardigheid en kunnen we de sociale kloof via de technologie dichten.

Een verhoging van de financiering van wetenschap en technologie brengt de plicht mee verantwoording af te leggen over het gebruik van de middelen. Wetenschapsinformatie beoogt meer. Het stelt zich tot de doel de bevolking in haar geheel meer te sensibiliseren voor en te informeren over de impact van wetenschap en technologie op het dagelijks leven. Hierbij vormen de jongeren een specifieke doelgroep. We willen absoluut de kloof dichten en wensen geen nieuwe dualiteit. De media hebben de plicht en de mogelijkheid om daarop in

te spelen. We geloven dat niet alleen de geschreven pers, maar ook de audiovisuele media moeten worden aangespoord om aandacht te besteden aan wetenschap en technologie, ook in hun normale programmatie.

Enkele initiatieven die dat concretiseren, zijn de wetenschapsweek en het jaarlijks wetenschapsfeest. Ook dit jaar participeerden meer dan 20.000 bezoekers aan het wetenschapsfeest en ongeveer 25.000 jongeren waren onderzoeker voor een dag aan universiteiten, hogescholen en onderzoeksinstellingen. In oktober hebben we de wetenschapstruck Experion de baan opgestuurd. Hij gaat naar jongeren, gemeenten en steden. De bedoeling is dat er wordt geëxperimenteerd en geïntegreerd binnen de leerplannen. Verder is er het ludieke aspect in het project Technopolis. Dit heeft de bedoeling een interactief experimenteercentrum te zijn dat in de tweede helft van 1999 zijn deuren zal openen. We hadden eerst alle jongeren van 7 tot 77 jaar op het oog, maar we moeten het verbreden tot alle jongeren van 4 tot 94 jaar. Technoland blijft de driejaarlijkse attractiepool voor professionele bezoekers en de geïnteresseerde leek. We zullen daar met een aantal partnerlanden opnieuw de nodige aandacht aan besteden.

Wetenschapsinformatie betreft ook de onderzoeker zelf. Aan hem moeten de instrumenten worden aangereikt om snel kennis te kunnen nemen van de activiteiten van hun collega's en daartoe moet het aanbod juist worden georganiseerd.

De instellingen van het hoger onderwijs buiten de universiteit hebben een decretaal kader gekregen om toegepast onderzoek te verrichten. Er mag geen misverstand bestaan : het fundamentele onderzoek is in de eerste plaats een zaak van de universiteiten. Het was echter nodig om een extra inspanning te doen. Daartoe werd bij het IWT het HOBU-fonds opgericht met een dubbel objectief : enerzijds kansen creëren voor de hogescholen om hun kennisbasis voor hun technologisch onderzoek uit te breiden en dit onderzoek te valoriseren en anderzijds de drempel verlagen voor bedrijven die hun kennis van de technologische ontwikkeling willen actualiseren. We stellen daarbij wel netwerkvorming voorop. Het kan maar in aanmerking worden genomen wanneer het gaat om minstens drie bedrijven.

Er zijn drie grote Vlaamse onderzoeksinstellingen, die onderzoek moeten verrichten dat relevant is voor het bedrijfsleven. Ze zijn duidelijk verschillend inzake leeftijd en bestaansgeschiedenis. De senior is *IMEC* en bespeelt de hele waaier van

basisonderzoek tot toegepast onderzoek en de valorisatie ervan op het domein van de micro-elektronica en de informatie-technologie. Ze hebben ook een stap gezet naar de Vlaamse openbedrijvendag. *IMEC* wil de eigen onderzoekswerkzaamheden aan de behoefte van de markt toetsen en de bedrijven informeel inlichten over de nieuwe ontwikkelingen.

In 1998 richtte *IMEC* samen met *WTCM* en *Fabrimetal Vlaanderen* het KMO-IT-centrum op dat als een motor moet fungeren in het adviseren en bijstaan van de KMO's in het proces van innovatie door de toepassing van informatietechnologie. *IMEC* beperkt zich hier niet toe, maar staat aan de wieg van een aantal spin-offbedrijven. De veertiende telg zag dit jaar het levenslicht. Daarnaast heeft het door *IMEC* opgerichte IT-partnerisicokapitaalfonds een nieuw kanaal geschapen om starters – waar we zo een grote nood aan hebben – nieuwe mogelijkheden te geven.

De *VITO* voert onderzoek in drie sectoren : leefmilieu, energie en materialen. Anders dan bij de twee andere instellingen is de opdrachtgever van de *VITO* meteen ook de belangrijke klant. We doen een beroep op de *VITO* om onderzoeks- en monitoringwerk te verrichten in de sectoren leefmilieu en energie. De *VITO* verkeert dus in een nogal bijzondere positie. Verder moet de instelling technologisch onderzoek uitvoeren dat nuttig is voor het bedrijfsleven.

De jongste instelling in de rij, het *VIB* (Vlaams Interuniversitair Instituut voor Biotechnologie), is een virtuele instelling, waarin de onderzoeksinspanningen van vier kerngroepen en vijf geassocieerde onderzoeksgroepen aan de universiteiten worden gebundeld. De eerste opdracht deelt het *VIB* met de twee andere instellingen en bestaat uit het uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek. De tweede opdracht is het valoriseren van de onderzoeksresultaten. Op korte tijd zijn twee spin-offbedrijven op dat vlak heel illustratief.

Alhoewel informatietechnologie, leefmilieu en energie een grote impact hebben op de samenleving is de maatschappij bijzonder gevoelig voor de toepassing van biotechnologie. Er is het spectaculaire aspect zoals het klonen van dieren – en mensen -, maar er zijn eveneens toepassingen in het dagelijks leven zoals het gebruik van gemodificeerde voedingswaren of bestanddelen. De ethische consequentie verdient onze bijzondere aandacht.

De drie instellingen werken onder een beheers-overeenkomst met de Vlaamse regering en hebben de verplichting zelf een deel van hun budget te genereren. De kredieten voor deze instellingen zijn tussen 1996 en 1999 in relatief beperkte mate gestegen : voor IMEC met 166 miljoen frank, voor de VITO en het VIB respectievelijk met 44,7 en 56 miljoen frank. Dat is ook logisch, de eigen inkomsten van de instellingen stegen aanzienlijk. Voor IMEC bedroeg het stijgingspercentage 32, voor de VITO 34 en voor het VIB 262. De eerste twee percentages zijn richtinggevend.

In april 1998 keurde de Vlaamse regering het voorontwerp van innovatiedecreet goed. We maakten een hele omweg via de Raad van State en de Europese Commissie. De voorstellen van het innovatiedecreet maken niet langer een onderscheid tussen de autonome en de adviserende functie van het IWT. Zo zal ook het IWT onder een beheers-overeenkomst met de Vlaamse regering moeten werken. Het FIOV zal worden afgeschaft, wat de behandelingstermijnen van dossiers drastisch inkort. Uitvoeringsbesluiten zullen de steun aan het industrieel onderzoek concreet regelen.

Het IWT beheert een aantal thematische programma's voor onderzoek en ontwikkeling, onder meer met betrekking tot energietechnologie, informatietechnologie en -materiaal. De instelling zal dit in de toekomst blijven doen, maar onder een enigszins andere vorm. Er werd immers voor geopteerd om als overheid ook op dit terrein minder sturend op te treden en vooral de noden van de samenleving en de creativiteit van de vorsers als drijvende krachten te mobiliseren. Het nieuwe programma STWW, de Strategische Technologieën voor Welvaart en Welzijn, zal in ruime mate deze thematische programma's vervangen. Het viseert daarenboven niet enkel het basisonderzoek op lange termijn, het technologisch onderzoek met een industriële of economische finaliteit, maar richt zich evenzeer op technologisch onderzoek dat aan maatschappelijke behoeften tegemoetkomt. Zo werden in de eerste oproep vier thema's gedefinieerd die hieraan beantwoorden : technologie voor mindervaliden en senioren, technologie voor conservatie en restauratie van het kunstpatrimonium, klinisch onderzoek naar nieuwe therapieën en preventie van gezondheidsrisico's ten gevolge van milieuverontreiniging.

Het *collectief onderzoek*, bedreven in de collectieve centra, wordt eveneens door het IWT opgevolgd. Het blijft vooralsnog een samenwerkingsverband waarin de gewesten en de federale overheid zijn vertegenwoordigd. In 1998 participeert Vlaanderen

met 90 miljoen frank in 33 projecten. Op het vlak van technologiediffusie en -transfer speelt het IWT eveneens een prominente rol. De verschillende initiatieven beogen eenzelfde doel en vertegenwoordigen verschillende benaderingen in functie van concrete deelobjectieven. Ze dienen alle om de kloof tussen onderzoek en de toepassing ervan in innovatieproducten of productieprocessen te dichtten en hierbij vooral oog te hebben voor de KMO's. Uit een en ander blijkt dat de werkmiddelen van het IWT tussen 1997 en 1999 vrijwel constant gebleven zijn. De vastleggingsmechanismen stagneren op het niveau van 1998, terwijl de dotatie stelselmatig toeneemt.

Het FIOV geeft een wat ander beeld te zien, terwijl ook die vastleggingsmechanismen tijdens de laatste drie jaar vrijwel constant blijven. De budgetten van het IWT tonen aan dat een en ander ten behoeve van de adviserende en uitvoerende functie uiteraard te maken heeft met het cyclische verloop van de thematische programma's.

Tijdens deze regeerperiode werden wetenschap, technologie en innovatie samengebracht bij één politiek verantwoordelijke. De budgetten werden ondergebracht bij één minister en administratie, die voor de beleidsvoorbereiding en -evaluatie instaat. IWT en FWO Vlaanderen staan in voor de verdeling van de middelen, beurzen en projectmatig onderzoek. Hierdoor wordt een meer geïntegreerd en coherent beleid gevoerd.

Het blijvend ondersteunen van universitair onderzoek is een tweede uitdaging. Men moet in de financiële middelen voorzien zonder dat men de steun enkel daartoe beperkt. Een ruimere verantwoordelijkheid en een grotere bewegingsvrijheid moeten de universiteiten wapenen om soepel op de omstandigheden te kunnen inspelen en succesvol de competitie in Europa te kunnen aangaan. De tweede geldstroom voor onderzoek en ontwikkeling en voor wetenschappelijk onderzoek staat instrumenteel los van de eerste geldstroom. Een universiteit kan niet leven tenzij zowel ontwikkeling als onderzoek aanwezig zijn.

Het beleid moet zijn gestoeld op de input die wordt gegeven vanuit een continue monitoring van onze eigen sterktes en zwaktes, maar moet ook rekening houden met de tendensen in wetenschap en technologie. Daarnaast moeten we het beleid voortdurend evalueren en de slagkracht van ons onderzoekssysteem en de actoren doorlichten om tijdig bij te sturen en effectief te kunnen simuleren.

Het is belangrijk *operationele netwerken* tot stand te brengen die de verbindingen verzekeren tussen de onderzoekers en gebruikers van wetenschap en technologie. Het gaat hierbij niet enkel om het valoriseren van onderzoek maar ook om het tot uitdrukking brengen en onderkennen van de noden van de gebruikers. De belangrijkste instrumenten werden tijdens deze regeerperiode in stelling gebracht. Tijdens de volgende periode zal men moeten zorgen voor de optimalisatie. Ik heb het belang van wetenschapsinformatie steeds benadrukt. In een steeds sneller evoluerende maatschappij en kennissamenleving krijgt die informatie een steeds belangrijker plaats.

De verdere federalisering van het wetenschapsbeleid blijft een belangrijke uitdaging. Het uitgangspunt voor het wetenschappelijk onderzoek is dat de federale overheid de bevoegdheden behoudt die ze nu exclusief heeft. Alle middelen uit het begrotingsprogramma die daar geen betrekking op hebben, worden overgedragen naar de gemeenschappen en gewesten. De federale wetenschappelijke instellingen worden in samenspraak met de gemeenschappen en gewesten doorgelicht. Deze overheden beslissen nadien gezamenlijk over de toekomst van deze instellingen.

De inspanning inzake de financiering van wetenschap en technologie moet worden voortgezet. Door de bijzondere bijkomende impuls in deze periode en de volgende, halen we nauwelijks het niveau van de belangrijkste partners. Er is geen reden om het gaspedaal te lossen. We investeren in mensen. Onderzoek en ontwikkeling zijn de beste dragers van een democratische verdieping van onze samenleving. In een volgende regeerperiode zal dit essentieel blijven.

3.2. VRAGEN EN OPMERKINGEN VAN DE LEDEN MET ANTWOORD VAN MINISTER-PRESIDENT LUC VAN DEN BRANDEN

3.2.1. Inhaalbeweging budget wetenschapsbeleid

De heer Voorhamme, mevrouw Verwimp en de heer Bogaert verheugen zich in het feit dat de minister-president de belofte een inhaalbeweging uit te voeren voor het wetenschapsbeleid is nagekomen. Hierdoor zit Vlaanderen ongeveer op het niveau van zijn belangrijkste handelspartners.

De beleidsbrief formuleert ook concrete doelstellingen. Dit is zeer positief, aldus de heer Bogaert.

Mevrouw Verwimp heeft echter wel moeite met het feit dat de minister-president een permanente interne evaluatie van de extra 20 miljard verkiest boven een externe evaluatie. Zijn er eventuele verslagen van een dergelijke interne opvolgingsevaluatie?

De heer Jos Stassen sluit zich hierbij aan. Waaraan zijn deze 20 miljard frank exact besteed?

De minister-president verwijst naar de beleidsbrief met de evolutie per rubriek. Daaruit blijkt heel duidelijk, wat tussen 1992 en 1997 werd besteed, net als de afrekening van 1998 en de voorstellen voor 1999. De memorie van toelichting bij de begroting bevat eveneens een overzicht. Binnenkort zal de VRWB terzake nog een synthetische tabel verstrekken, maar dat bevindt zich in de fase van het vooradvies.

De heer Voorhamme meent dat de belangrijke inspanning die nu is geleverd, moet worden verdergezet. Een vergelijking tussen het begin van deze regeerperiode en vandaag leert dat verschillende grote rubrieken van het innovatiebeleid zijn geëvolueerd. In de volgende regeerperiode moet een ander evenwicht worden gevonden.

De heer Voorhamme stelt verder dat in de komende regeerperiode deze heel ruime bevoegdheid moet worden gekoppeld aan andere aspecten van het beleid: onderwijs en economie. Als het economisch beleid afgestemd wordt op innovatie, dan is het logisch dat het aansluit bij economie.

Hierop antwoordt de minister-president dat onderzoek en ontwikkeling ook in een volgende zittingsperiode een prioriteit moeten zijn. Dit zal het thema zijn van een nieuw regeerakkoord.

Algemeen gaat men ervan uit dat, indien men een ontwikkeling tot stand wil brengen die economisch relevant is met betrekking tot werkgelegenheid en welzijn en die nodig is in de samenleving, twee percent van het BRP aan onderzoek en ontwikkeling moet worden besteed. Eén percent wordt door de privé-sector geïnvesteerd en één percent door de overheid. Die twee percent is echter reeds lang achterhaald. Uit alle OESO-statistieken of -analyses, alsook uit de nog door Jacques Delors opgerichte Cellule des Prospectives is duidelijk gebleken dat we ten minste tweeënhalf en liefst drie percent van het BRP zouden moeten besteden.

Ondanks de inspanningen die van overheidswege worden geleverd, komt men nog niet aan dat ene percent. De privé-sector besteedt iets meer dan

één percent. Door al deze inspanningen te leveren, ontstaat er morgen nog geen job. Nu zijn we nog voor 75 percent actief in mature sectoren. De omschakeling van onze economie zal juist langs de weg van het toegepast onderzoek en de technologie gebeuren.

De heer Voorhamme meent dat de inhaalbeweging voorbijgaat aan de humane wetenschappen. Ook het innovatiebeleid zal moeten worden geschraagd door kwalitatief hoogstaand onderzoek van de humane wetenschappen. Het beleidsgericht onderzoek zou meer geïntegreerd moeten zijn en departementoverschrijdend.

De minister-president antwoordt dat de humane wetenschappen nauwelijks aan de orde komen omdat onderzoek en ontwikkeling steeds vanuit positief-wetenschappelijke hoek worden bekeken. Nochtans zijn de projecten van het beleidsgericht onderzoek in wezen sterk gericht op de menselijke conditie. Dit veronderstelt dat het "hokjes-denken" wordt achterwege gelaten en dat aan elke frank uit het ene departement één frank wordt toegevoegd vanuit de horizontale begroting voor wetenschapsbeleid. Een volgende stap is dan nog meer ruimte voor een departementoverschrijdende inhoud van projecten binnen het kader van beleidsgericht onderzoek.

3.2.2. De federalisering van het wetenschapsbeleid

De heren Deprez en Bogaert steunen de stelling van de minister-president dat het wetenschapsbeleid moet worden gedefederaliseerd. Immers onderwijs en economie, de twee pijlers waarmee het wetenschappelijk onderzoek een drie-éénheid vormt, zijn ook geregionaliseerd.

De minister-president preciseert dat in zijn visie enkel het wetenschappelijk onderzoek behorend tot de exclusieve federale bevoegdheden, federaal moet blijven. Elke onduidelijkheid moet worden opgeheven.

3.2.3. Universiteiten en het wetenschappelijk onderzoek

– Evenwicht tussen fundamenteel en toegepast onderzoek

De heer Deprez vraagt wat de minister bedoelt als hij stelt dat de kwaliteit van het onderzoek aan de universiteiten moet verhogen.

Mevrouw Verwimp stelt dat het wetenschapsbeleid aan de universiteiten een probleem is. De eerste

stroom gaat achteruit, terwijl de tweede en de derde stroom fors toenemen.

Met het wetenschapsbeleid aan de universiteiten hangt ook de problematiek voor het onevenwicht tussen de middelen voor fundamenteel onderzoek enerzijds en toegepast onderzoek anderzijds samen, aldus mevrouw Verwimp.

33 % van de wetenschapsbeleidbegroting zou naar fundamenteel onderzoek gaan. 7 % gaat naar initiatieven van het algemeen wetenschapsbeleid. Is dit fundamenteel of toegepast onderzoek ?

Voor het wetenschapsbeleid met een economische finaliteit blijft dan ongeveer 60 procent van de begroting over. Dit is het leeuwendeel van de middelen. Het dermate systematisch bevoordelen van dit onderzoek is een gevaarlijke korte-termijntendens. Ook de VLIR en de VRWB vragen meer middelen voor fundamenteel onderzoek en voor de academische sector. Die sectoren zijn voor hun financiering afhankelijk van de Vlaamse Gemeenschap. Van het federale en Europese niveau krijgen ze immers geen kredieten.

De sectoren waarin het universitair onderzoek in Vlaanderen bijzonder succesvol was, namelijk de micro-elektronica en de biotechnologie, worden systematisch uit de universiteiten gelicht en overgedragen aan al dan niet onafhankelijke instituten. Die worden op hun beurt gedwongen om korte termijn te werken en marktgericht te denken. Hoeveel octrooiaanvragen heeft dit het voorbije jaar opgeleverd ? Zonder belangrijke verhoging voor het fundamenteel onderzoek zijn er ook geen toepassingen meer mogelijk.

Ook de heer Voorhamme sluit zich aan bij het betoog over het uit mekaar groeien van de bijkomende inspanning naar respectievelijk toegepast en fundamenteel onderzoek. Bij de universiteiten die instaan voor het grootste deel van het fundamenteel onderzoek, zijn de werkingstoelagen de eerste stroom. De werkingsmiddelen van de universiteiten zijn niet toegenomen als men ze corrigeert ten aanzien van de inflatie. Dat is de eerste stroom die de bodem legt voor het fundamenteel onderzoek.

De tweede stroom, het fonds voor wetenschappelijk onderzoek, heeft een toename van middelen gekend, maar blijkbaar onvoldoende. Op basis van de gegevens die daarover bij de VRWB circuleren, kunnen we een en ander vaststellen over het budget dat IWT ter beschikking heeft en de basis vormt om projecten in te dienen en te selecteren.

Ongeveer 82 percent van de projecten die bedrijven bij het IWT indienen, wordt goedgekeurd en gefinancierd. Dat is een goed teken voor de bedrijven en wijst niet op de aanwezigheid van een zekere laksheid bij het IWT. Ik geloof dat het over kwalitatief hoogstaande projecten gaat. De resultaten wijzen erop.

Die 82 percent moet worden vergeleken met de cijfers van het FWO. Daar worden amper 22 percent van de ingediende projecten goedgekeurd. Betekent dit dat onze universiteiten er kwalitatief slecht aan toe zijn? Deze cijfers zullen wellicht te maken hebben met het feit dat het FWO eigenlijk over te weinig middelen beschikt ten aanzien van het onderzoekspotentieel dat men ontwikkelt aan onze universiteiten. Dit is een signaal waar men in de toekomst ernstig rekening mee moet houden. Men is het onderzoekspotentieel voor fundamenteel onderzoek op eigen initiatief voor een deel aan het droogleggen.

De derde stroom, het contractonderzoek, krijgt in de universitaire budgetten een steeds groter aandeel. Het is niet slecht dat universiteiten contractonderzoek verrichten. Dit toetst de kwaliteit van het fundamenteel wetenschappelijk onderzoek dat eraan voorafgaat. Als dit echter een te groot aandeel begint in te nemen, is dit ongezonder voor de manier waarom universiteiten zich organiseren ten aanzien van personeelsbeleid inzake wetenschappelijk onderzoek. Daarmee wil de heer Voorhamme helemaal niet in de aanval gaan tegen het toegepast wetenschappelijk onderzoek en tegen het werk dat nu gebeurt in het kader van het IWT.

De minister-president antwoordt vooreerst op de vragen over de kwaliteit van het onderzoek. Zoals in de beleidsnota van 1995 benadrukt, is de kwaliteitsbewaking essentieel en moet worden gezien als het gevolg van een keuze. Daarbij bestaan grosso modo twee mogelijkheden: ofwel de rechtstreekse sturing door de overheid van de processen, ofwel dit toevertrouwen aan universiteiten, onderzoeksinstellingen, centres of excellence.

Het is absoluut uitgesloten dat het beleid zich rechtstreeks mengt in de wetenschappelijke oriëntering en invulling van projecten. Als men kwaliteitsbewaking wil, dan geldt als toetssteen wat de kwaliteit is van de instrumenten die de respectieve onderzoekscellen van de universiteiten opzetten en op welke manier ook de centres of excellence en andere instellingen dat doen.

Die kwaliteitsbewaking zit onder meer in een bestendige evaluatie.

Hiervoor werd steeds uitdrukkelijk geopteerd voor internationale jury's op alle domeinen. Er is ook een bestendige doorlichting van de structuren en van de beheersovereenkomsten. Dat geldt bijvoorbeeld voor het IMEC, maar ook voor de VITO en voor alle onderzoeksinstellingen en alle onderzoeksinstellingen van de universiteiten.

Kwaliteitsbewaking is derhalve een uiterst belangrijke taak en opdracht waarbij de minister-president pleit voor afstandelijkheid, zonder daarom te pleiten voor afwezigheid van het beleid. Hoe meer vertrouwen men geeft aan een aantal instellingen, hoe groter ook de verantwoordingsplicht.

De minister-president antwoordt vervolgens op de stelling dat er meer aandacht moet worden besteed aan het fundamenteel onderzoek.

De vergelijking die werd gemaakt tussen de percentages van het IWT en het FWO gaat niet op. De IWT-steun komt neer op een kwart van de kostprijs van het project. De FWO-steun komt neer op 100 % steun. De vertekening tussen aan de ene kant 82 percent en aan de andere kant 22 percent zit mee in de toelagestructuur. Als een project met andere woorden via het FWO wordt ingediend en toegekend, wordt het hele project gefinancierd. In het geval van het IWT wordt gemiddeld maar een kwart gesteund.

Het probleem van de twee geldstromen is een fundamenteel probleem. De tweede geldstroom naar het onderzoek mag geen vervanging mag zijn van de eerste geldstroom. We denken aan formules waarbij het ongewilde gevolg van het sterk optrekken van de onderzoekskredieten aan de universiteiten kan worden geneutraliseerd. Momenteel bestaat er nog een mechanisme waarbij vanuit de eerste geldstroom middelen naar de bijkomende onderzoeksprojecten moeten stromen.

Het onevenwicht tussen fundamenteel en toegepast onderzoek moet worden uitgevlakt. De stijging van 3,6 miljard frank in 1996 voor fundamenteel onderzoek naar 5,8 miljard frank in 1998 is niet niets. De minister-president verwijst naar pagina 702 van de algemene toelichting van de begroting (Stuk 13).

Er wordt gezegd dat de micro-elektronica uit de universiteiten werd gestoten. Dat klopt niet helemaal. Met de oprichting van het IMEC in 1984 had men de bedoeling een wetenschappelijk instituut te creëren dat ook in de toegepaste technologieën actief zou zijn, omdat dit beste garantie heeft tot

valorisatie van het fundamenteel universitair onderzoek.

– *KMO's en toegepast onderzoek*

De heer Deprez vraagt welke inspanningen men doet om de KMO te laten genieten van de vruchten van het toegepast onderzoek. Wat is het KMO-aandeel van het IWT ?

De minister-president antwoordt dat oorspronkelijk slechts 8 % van de IWT-middelen naar de KMO's gaan. Inmiddels is dit aandeel gestegen tot 24 %. De drempel voor KMO's moet worden verlaagd zonder aan kwaliteit in te boeten.

3.2.4. Innovatiedecreet

Is er een politieke verklaring voor het lange uitblijven van het innovatiedecreet, vraagt de heer Stassen.

De heer Voorhamme wenst te weten of het uitstellen van de overheveling van de FIOV-middelen naar het IWT ingevolge deze vertraging bepaalde projecten niet in het gedrang brengen ?

Die middelen worden voorlopig nog aangewend door de bevoegde minister na advies van het IWT. In het beloofde innovatiedecreet zou het IWT zelf de middelen beheren. Hopelijk staat dit het innovatiebeleid niet in de weg, zo hoopt mevrouw Verwimp.

De minister-president antwoordt dat het innovatiedecreet alle instrumenten zal hervormen die innovatieondersteunend werken. Innovatie is eerder een ingesteldheid dan een structuur of een decreet. Zij moet van "het veld" komen. Niettemin moeten de structuren aangepast worden om de vernieuwing op te vangen en te versterken. Zo ook zal het IWT hervormd worden naar innovatie-gerichtheid.

De grotere verantwoordelijkheid van het IWT zal resulteren in een beheersovereenkomst.

Ook de clusters krijgen een decretale basis in het innovatiedecreet om op die manier de vernieuwing meer kansen te geven.

Sommige leden vroegen zich af waar de 20 miljard frank voor de vernieuwing wordt aangewend. Er is geen bijkomend krediet van 20 miljard frank aldus de minister-president. De middelen voor algemeen onderzoek en toegepast en technologisch onderzoek worden herschikt waardoor innovatie mogelijk wordt. Hierover waren geen politieke

meningsverschillen. De vraag rees of men een kaderdecreet moest opstellen met enkel krachtlijnen. Er was ook discussie over de rol van het IWT. De positieve elementen van het IWT worden geconsolideerd, maar men vormt het ook verder om tot een innovatiepijler van de toekomst.

Er moest een zo groot mogelijke consensus bereikt worden met de sociale partners. Daarom hebben de zaken zes maanden langer aangesleept.

– *Clusterbeleid*

De heer P. Deprez en mevrouw Verwimp stellen vast dat het clusterbeleid dreigt stil te vallen in afwachting van het innovatiedecreet. Zijn er inmiddels geen initiatieven ?

Uit de begroting is moeilijk te achterhalen welke bedragen zijn uitgetrokken voor clusters, adviesdiensten en KMO-stuurgroepen.

De minister-president stelt dat het clusterbeleid essentieel is voor de economische ontwikkeling. Er is de kritiek dat er geen decretale basis voor bestaat. Men moet echter vaak een aantal dingen uitproberen om het effect ervan te kunnen zien. De eerste cluster die ondersteund werd, was de textiel-machinebouw. Die was van vitaal belang om een nieuwe toekomst tegemoet te gaan. De staalplaatsector is daar ook een voorbeeld van. De bedoeling van clustering is om de schalen die een handicap vormen om nieuwe technologieën te ontwikkelen, samen te brengen of twee activiteiten te binden en daar een extra activiteit door tot stand te brengen. Ondertussen zijn er goedgekeurde clusters en enkele andere in co-financiering gesteld. Wat kon worden ontwikkeld werd aan Europese programma's gekoppeld. Het innovatiedecreet zal dat het clusterluik een decretale basis geven.

3.2.5. IWT en durfkapitaal

De heer Deprez wijst op de verantwoordelijkheid van de overheid inzake de financiering van de fase tussen het onderzoek en de concrete toepassing van de innovatie. Deze fase kost ook geld dat op de financiële markten niet makkelijk te vinden is.

De minister-president bevestigt dat een aantal pijlers van het IWT goed werden ontwikkeld, maar dat het durfkapitaal daar niet toe behoort. Het conservatisme van de banken en financieringsinstellingen is groot. Men kent enkel materiële waarborgen in onroerend en roerend goed. De kennis wordt nooit als waarborg aanvaard bij de financiering van nieuwe initiatieven.

Het durf- en het zaakkapitaal staat in de VS al veel verder. Deze vormen van kapitaal moeten gebaseerd zijn op creativiteit en kennis, en niet op reeds opgebouwd vermogen.

Het grote probleem is niet de groei. Er is voldoende geld beschikbaar, hier en over de oceaan. De moeilijkheid zit echter in het bepalen van wie de voorstap begeleidt en hoe. Is dit een taak van de overheid of niet? Misschien moet de overheid een beetje helpen. In Azië en in de VS werden honderden dergelijke bedrijven opgericht zonder overheidssteun. Via een minimum kapitaalaandeel in een startende onderneming, wordt de knowhow in een bedrijf gebracht.

3.2.6. Buitenland en internationale samenwerking

Voor de internationale samenwerking wordt bijna een half miljard frank uitgetrokken. Gaat het om fundamenteel of toegepast onderzoek? Waarvoor dienen de middelen, door wie worden ze toegekend en wie kiest de bevoorrechte landen, vraagt mevrouw Verwimp.

De minister-president verklaart dat we de plicht hebben om technologietransfers te ondersteunen naar landen in ontwikkeling. Wat de bilaterale contacten en overeenkomsten betreft, zijn er zeven prioritaire landen: Chili, China, Hongarije, Polen, Québec, Roemenië en Zuid-Afrika. Nog meer dan nu moeten we multilateraal een aantal programma's ontwikkelen. Vlaanderen was de eerste deelstaat om respectievelijk met de Unesco, de Internationale Arbeidsorganisatie en de Wereldbank een aantal afspraken te maken. Men moet dat niet alleen doen omwille van de mogelijke opbrengst, maar vooral om aan te geven dat men internationale verbintenissen wil aangaan. Dan is er natuurlijk het belangrijke gegeven dat de EU een deel van ons land en dus ook van Vlaanderen is geworden. Een aantal van de cijfers zijn dus natuurlijk gekoppeld aan Europese programma's.

De heer Voorhamme merkt op dat het vanuit innovatie-oogpunt ook nodig is de samenwerking van onderzoeksteams en -centra met die van landen die tenminste ons ontwikkelingspeil hebben zoals Duitsland, de USA, Groot-Brittannië enz., te stimuleren.

3.2.7. PC/KD-project

Verschillende leden, de heren Robert Voorhamme, Paul Deprez, Jean-Marie Bogaert en mevrouw Cecile Verwimp-Sillis, hebben bedenkingen bij het PC/KD-project.

Ten eerste hoort de financiering van dit project thuis op de onderwijsbegroting. Dit project slokt 1 miljard op van de inhaalbeweging. Deze inspanning zal niet eenmalig zijn. Vervolgens dreigt men het probleem van de opleiding van de leerkrachten te miskennen.

De minister-president beaamt dat het PC/KD-project inderdaad een onderwijsprogramma is. Vanaf 1999 zal onderwijs dit budget overnemen.

Vaardigheden moeten worden aangeleerd via de nieuwe instrumenten. De eindtermen schieten tekort inzake mediaopleidingen. Jongeren van een bepaalde leeftijdsgroep kijken gemiddeld drie à vier uur per dag naar de televisie. Nieuwe eindtermen en nieuwe vaardigheden moeten bijgevolg iets te maken hebben met de media, want die wordt even belangrijk als rekenen, cijferen, lezen, schrijven en een aantal andere vaardigheden.

Het PC/KD-project is zulks vaardigheidsprogramma. Het is een democratische plicht om dergelijke programma's op te starten. Met de eerste 289,5 miljoen frank wordt nadrukkelijk aandacht geschonken aan leerlingen met leerstoornissen en leerlingen die het wat moeilijker hebben in de samenleving.

3.2.8. VIB

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey heeft een aantal opmerkingen over het VIB. Het VIB doet veel meer dan wat in de beleidsbrief staat. De parlementsleden die vorige maand aanwezig waren bij de opening van het Eurobiosymposium hebben kunnen zien dat zowel de inhoud van het programma als de Vlaamse inbreng in dit bij uitstek internationale symposium op een heel hoog niveau stond. Dit was vooral het werk van het VIB. De dotatie voor het VIB wordt zeer goed benut. Bovendien creëert het VIB heel wat tewerkstelling. In Vlaanderen zijn we niet goed in het commercialiseren van biotechnologische innovaties op een ogenblik dat dit ethisch verantwoord is. Het VIB doet een serieuze poging om dit toch te realiseren en heeft dit sinds zijn creatie kunnen waarmaken.

Er is echter, zeker in Vlaanderen, een ethisch, juridisch en democratisch deficit op dit domein. Dit wordt regelmatig aangekaart in het parlement: soms in deze commissie, soms in de commissie voor Welzijn en soms in de commissie voor Onderwijs. Eigenlijk is er daarvoor geen echt platform. Er moeten heel wat keuzes worden gemaakt in de biotechnologie. Het probleem voor wetenschap en techniek is niet langer dat iets niet kan. Mag echter

alles wat mogelijk is ? Welke keuzes moeten we maken ? Op dit vlak is er een minimale consensus nodig. Het parlement heeft hier zeker een taak te vervullen. Wie zwengelt dit debat echter aan ? Wie integreert het ? Op basis van welke ethische en juridische principes ?

Het is vooral een probleem voor het federale en Vlaamse niveau. Dit oplossen via een samenwerkingsakkoord levert vaak grote problemen op. Het is soms moeilijk om de Vlaamse belangen te verdedigen wanneer op Europees niveau beslissingen worden genomen over bijvoorbeeld patenten. Op welke wijze worden onze belangen daar democratisch verwoord en door wie ? Hoe verloopt de communicatie hierover ? De relatie tussen de wetenschap en de maatschappij is ook een taak voor het VIB. Op dit vlak heeft het VIB de geringste vooruitgang gemaakt. Regering en parlement moeten het VIB hiertoe aanmoedigen.

De biotechnologie heeft raakpunten met leefmilieu, wetenschapsbeleid, economie en gezondheid. In de beleidsbrief van minister Demeester staat dat de dotatie uit het samenwerkingsakkoord met het vroegere IHE niet zal worden verlengd. Er wordt gekozen voor een actieve versterking van de administratie. Mevrouw Merckx hoopt dat die zo ruim mogelijk zal zijn, zodat niet alleen de gezondheids-, maar ook de leefmilieu- en, waarom niet, de biotechnologische aspecten aan bod kunnen komen. Als het federale of het Europese niveau om standpunten verzoekt, kan men dan tenminste op een structurele manier reageren in plaats van ad-hocstandpunten in te nemen. Kortom hoe meent men dit administratief platform uit te werken ?

De minister-president bevestigt dat het VIB een heel belangrijke drager is geworden van al wat zich op het vlak van de biotechnologie, milieutechnologie en nieuwe materialen ontwikkelt.

Het is inderdaad een probleem dat er geen platform is waar we vanuit verschillende invalshoeken kunnen nadenken en standpunten innemen.

Naar aanleiding van een advies over GMO werd een voorstel gedaan om met de verschillende kabinetten die met deze problematiek te maken hebben, een voorstel te formuleren voor de administratie om een dergelijk platform te vormen. Het betreft verschillende commissies.

Het heeft vanzelfsprekend te maken met gezondheid en welzijn, maar ook met economie, wetenschap, onderzoek en landbouw. Minstens vijf deel-

domeinen zijn erbij betrokken. Er moet terzake dus een kruispuntplatform komen. Binnen een viertal weken hoopt de minister-president terzake een concreet voorstel klaar te hebben, dat hij zal meedelen aan de commissie.

3.2.9. Telenet

Volgens de heer Bogaert zouden er problemen zijn met de nummeruitwisseling met Belgacom. Hoe kan men de problemen die zich bij de implementatie stellen verhelpen ?

De minister-president antwoordt dat er voor Telenet inderdaad een groot probleem bestaat tussen sommige operatoren. Het probleem van de nummeroverdrachten moet op 1 januari 2000 definitief geregeld zijn. Op die datum treedt de Europese richtlijn immers in werking. Telenet heeft in december 1997 eigen nummers van het BIPT gekregen. Ondertussen blijft het probleem van nummeroverdracht wel bestaan. Dat probleem kan enkel door onderhandelen worden opgelost.

Er is ook een probleem voor hoger gelegen appartementen of appartementen met een behoorlijk aantal verdiepingen. Belgacom zegt dat die appartementen de lijn niet mogen gebruiken. Ook voor dat probleem wordt een oplossing gezocht. Competitie mag geen doel op zich zijn bij nutsvoorzieningen zoals elektriciteit, gas, water, openbaar vervoer of telecommunicatie. Het gaat hier immers om de kwaliteit van het product en de distributie. Indien mogelijk moet de consument de laagst mogelijke prijs betalen. Het is bijgevolg een sociale imperatief dat op dit domein verschillende operatoren met gelijke kansen kunnen werken.

De uitbouw van de infrastructuur voor Telenet zit vrij goed op schema. Ondertussen werd een beslissing tot kapitaalsverhoging genomen. Een aantal segmenten van het aangeboden pakket zijn uitstekend en raken ingeburgerd, bijvoorbeeld Pandora.

3.2.10. Teleadministratie

De heer Bogaert vraagt terzake welke concrete stappen werden gezet na het opvragen van de projecten in 1997. Het IWT en de werkgroep teleadministratie zouden een taakverdeling hebben.

De minister-president antwoordt dat de Vlaamse regering en administratie negen prioriteiten stelden in hun communicatie- en informatiebeleid. Uit 40 projecten werden er 8 geselecteerd voor een kostprijs van 80 miljoen. Eén ervan is de bundeling

van alle geografische databanken van de Vlaamse administratie die dan kunnen worden geraadpleegd op internet.

1.2.11. Euclid

Mevrouw Verwimp merkt op dat het euclidprogramma niet wordt vermeld, maar blijkbaar toch het wetenschapsbeleid is binnengeslopen. In 1990 heeft de vorige minister van Economie zich samen met de toenmalige nationale staatssecretaris voor Wetenschapsbeleid verzet tegen de toetreding van Vlaanderen tot de euclidprogramma's. Ondertussen is er een andere minister van Economie.

Er is ook een nota gekomen waaruit blijkt dat het IWT toch kan meedingen aan de programma's die zich in de militaire sector situeren. Een van de voorwaarden is dat het gaat om producten die voornamelijk voor militaire toepassingen met defensief karakter worden gebruikt. Een militair tuig dient zowel om zich te verdedigen als om aan te vallen. Hoe kan men bepalen of een militair tuig wordt gemaakt voor defensie of aanval? Sinds 1990 is er een koerswijziging vast binnen de Vlaamse regering. Is deze te verantwoorden?

De minister-president antwoordt dat over Euclid geen enkele onduidelijkheid bestaat. De federale regering heeft in 1994 gevraagd of de Vlaamse regering wilde meewerken aan Euclid. Gesteund door de andere leden van de Vlaamse regering, werd dan een duidelijke richtlijn opgesteld voor het IWT met betrekking tot de voorwaarden van deelname van Vlaamse bedrijven aan Euclid. Samengevat komt de richtlijn hierop neer. De steun is uitgesloten voor onderzoek en ontwikkeling van offensieve militaire technologie. De steun is toegelaten voor puur civiele technologie. Voor de gemengde vormen moet het IWT in elk geval eerst het dossier aan de Vlaamse regering voorleggen. Als het civiel gebruik overweegt, kan ondersteuning onder strikt bepaalde voorwaarden eventueel wel.

3.2.12 KAWLSK

Mevrouw Verwimp stelt vast dat de Koninklijke Vlaamse Academie van België voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten budgettair werd geherwaardeerd. Ze heeft een aantal nadelen: ze wordt niet democratisch samengesteld, de gemiddelde leeftijd is aan de hoge kant, de structuur is vrij gesloten en elitair en vrouwen worden geweerd. Alle leden zijn mannen, op één uitzondering na. Waarom wordt juist die instelling van onder het stof gehaald om wetenschappelijke con-

tactgroepen te stimuleren en aan reflectie te doen, terwijl er toch de IWT en de mager bedeelde Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid zijn?

Waarom wordt, samen met het verhoogde engagement van Vlaanderen naar deze instelling toe, ook de naam gewijzigd in Koninklijke Vlaamse Academie "van België", vraagt de heer Bogaert.

De minister-president verklaart dat de afspraak tussen het Vlaams Parlement en de academie een keuze is. Er is echter ook de mogelijkheid om een beroep te doen op de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid.

In de vorige periode hebben we voorgesteld om de VRWB, die oorspronkelijk steunde op een besluit van de Vlaamse regering, een decretale basis te verlenen en uitdrukkelijk te vermelden dat ze een instrument is van de regering én van het parlement. Hoe dan ook zijn er criteria te volgen bij het toewijzen van projecten.

De hedendaagse academie kan een bijdrage leveren tot het onderzoek. Ze mag zich niet in de plaats stellen van het universitair fundamenteel onderzoek en een aantal andere onderzoeksmogelijkheden. Ze kan wel zorgen voor een prospectie op een langere termijn en inzake een bepaald thema een opinie naar voren brengen.

De minister-president verduidelijkt dat het epitheton "Van België" nodig was voor de duidelijkheid bij internationale contacten.

II. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING EN INDICATIEVE STEMMINGEN OVER HET GEHEEL VAN DE BEVOEGDHEDEN VAN DE MINISTER-PRESIDENT LUC VAN DEN BRANDE

a) *Decreetsbepalingen*

Artikel 15

De programma's 49. 2 (Kusttoerisme) en 71.3 (IMEC, VIB, STV) worden aangenomen met 8 stemmen voor bij 2 onthoudingen.

De artikelen 27 (Toerisme Vlaanderen), 28 (IWT), 39 (Technopolis), 60 (Toerisme Vlaanderen), 105 (Toerisme Vlaanderen) worden aangenomen met 8 stemmen voor bij 2 onthoudingen.

Artikel 131 zoals geamendeerd door de Vlaamse regering wordt eveneens aangenomen met 8 stemmen voor bij 2 onthoudingen.

b) Tabel

De programma's 21.1 (Planning en Statistiek), 49.2 (Toerisme) en 71.10 (Wetenschap) worden zoals geamendeerd door de regering aangenomen met 8 stemmen bij 2 onthoudingen.

De begroting van de ION Fonds voor industrieel onderzoek (FIOV) wordt aangenomen met 8 stemmen bij 2 onthoudingen.

III. INDICATIEVE STEMMING OVER HET
GEHEEL VAN DE BEVOEGDHEDEN
VAN DE MINISTER-PRESIDENT LUC
VAN DEN BRANDE

Het geheel van de aan minister-president Luc Van den Brande toegewezen bevoegdheden wordt indicatief aangenomen met 8 stemmen bij 2 onthoudingen.

De verslaggever,

De voorzitter

Eddy SCHUERMANS Robert VOORHAMME
